

Antologia LiterNet 2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Antologia LiterNet 2002 volumul 3

Redactori: Delia Oprea doprea@litenet.ro
Corina Ungureanu cungureanu@litenet.ro
Răzvan Penescu rpenescu@litenet.ro

Editor format .pdf Acrobat Reader: Iulia Cojocariu

Imagine copertă și desene : © 2002 Andrei Mănescu

Texte : © 2002 Petre Barbu, Cosmin Stăniloiu, Eduard Burlacu, Robert David, Marian Coman, pentru textele proprii. Toate drepturile rezervate autorilor.

© 2002 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader

Este permisă difuzarea liberă a acestei cărți în acest format, în condițiile în care nu se face nici o modificare acesteia, și nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

5 vol. ISBN 973-85695-4-0

Vol 3 - 2002 ISBN 973-85695-7-5

Editura LiterNet

<http://editura.litenet.ro>

office@litenet.ro

2/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

CUPRINS

PETRE BARBU	5
Plângăciosul	5
Mărul	7
Surâsul cailor.....	12
COSMIN STĂNILOIU	40
Un cititor s-a apucat să scrie.....	40
Când nu visezi fluturi. Schiță pe un obraz mort decorat cu stele	42
Plecat după bani.....	67
EDUARD BURLACU	70
Horus	73
Ploi de apus	75
Prima dată	77
Muzeul	79
4 Martie	81
1945.....	83
În fereastră	85
Alături	87
Invazia.....	89
O gară	90
Frații	92

3/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

ROBERT DAVID.....	94
Prefață.....	94
Cu gândul după lumină.....	96
Experimentul	103
Fără scăpare	105
A doua oară	107
Până la căderea nopții.....	113
MARIAN COMAN	119
Ușa de la baie	120
Nopți albe, zile negre	124
Pastel.....	140

În volumul 1 : Ana Blandiana, Florin Cojocariu, Răzvan Petrescu, Ștefan Caraman, Dan Lungu, Ștefan Peca

În volumul 2 : Cătălin Gavriliu, Ioana Drăgan, Victor Loghin, Laurențiu Mihăileanu, Bogdan Suceavă, Cornel Mihai Ungureanu, Paul Sân Petru

În volumul 4 : Ovidiu Bufnilă, Radu Sergiu Ruba, Anda Moculescu, Lucian Sârbu, A.O.Kenada, Cătălin Țîrlea

Plângăciosul

(declarație de avere)

În primăvara anului 1990, am intrat în casa părinților mei fluturând cu mândrie foaia de transfer de la fabrica de râșnițe și aspiratoare din Curtea de Argeș, unde “arsesem gazul” timp de doi ani în funcția de inginer stagiar, la o revistă din București, pe post de reporter. “Cu meseria asta n-ai să poți să-ți cumperi nici măcar un frigider”, a spus tata dezamăgit pentru că îi spulberasem visul de a mă vedea inginer șef de secție. Am trecut repede peste această replică răutăcioasă, considerându-l pe tata, mecanic de locomotivă în pragul pensiei, “depășit” de evenimentele postrevoluționare. Atunci eram tânăr și fericit: abandonam plicticoasa inginerie și mă lansam cu voluptate în presa liberă.

În cei 12 ani care s-au scurs de atunci, am trăit numai din scrisul meu și am trăit prost. Cu leafa de ziarist, am ținut-o pe Carmen în facultatea de Farmacie, am plătit lunar întreținerea la garsonieră și lumina și am avut ce să punem pe masă. Cu cei 40.000 de lei, câștigați de pe urma unui premiu literar

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

oferit de revista "NU" (din Cluj) mi-am cumpărat un aragaz Samus (la cursul anului 1992). În anul 1993, am scris romanul "Dumnezeu binecuvântează America", proiect care mi-a asigurat o bursă de 100 de dolari pe lună de la Fundația Soros. Din bursa asta mi-am cumpărat o bibliotecă, în care mi-am așezat cărțile ținute până atunci în cutii de carton, un aspirator și un televizor Gold Star.

Cu banii luați de pe volumul de debut "Tricoul portocaliu fără număr de concurs", apărut în 1994, nu mai știu ce-am făcut, oricum nu mi-am putut cumpăra nici măcar un frigider. Apoi am câștigat concursul de debut al Editurii Nemira cu romanul "Dumnezeu binecuvântează America". Nici de această dată n-am putut să cumpăr un frigider, dar sunt recunoscător editurii pentru că m-a lansat și mi-a publicat apoi al doilea roman, "Ultima tresărire a submarinul legionar". În 1997, dramatizarea romanul "Dumnezeu binecuvântează America" a câștigat Premiul I la concursul de dramaturgie "Camil Petrescu", organizat de Ministerul Culturii. Cu banii luați de aici și cu cei obținuți din vânzarea la Bursă a acțiunilor pe care le aveam la societatea Terapia am reușit să-mi cumpăr un calculator. În 1998, Teatrul Mundi din București mi-a montat piesa "Dumnezeu binecuvântează America". Cu mare noroc am reușit să câștig încrederea unor sponsori care au asigurat producția spectacolului. Așa am câștigat niște bani cu care mi-am cumpărat o canapea Elvila. În 1999, exasperat, tata mi-a cumpărat un frigider Artic. Apoi, în următorul an, a murit. Mă gândesc să mai scriu ceva, ca să-mi schimb Artic-ul cu un Whirpool.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Mărul

Sora mea s-a născut într-o primăvară secetoasă. Piața era săracă în fructe și zarzavaturi. Pe atunci, mama gătea și spăla mai puțin pentru că tata era foarte tânăr și de abia plecase să facă Revoluția. Nu singur. Plecase cu Dan Dugan, prietenul său din copilărie. Plecaseră și alții să-i ajute. Toamna se întorcea acasă, fuma câteva țigări în grădină, își schimba ciorapii și cămașa, îi spunea mamei că trebuie să facă Revoluția (mama îl credea, n-avea încotro!) și pleca.

Apoi m-am născut și eu. Revoluția m-a ajutat să mă nasc. Pe un calendar ortodox, lipit deasupra lămpii cu petrol, mama numărase zilele și anii cât tata făcuse Revoluția. Și tata a făcut-o. Nu singur. Cu Dan Dugan și cu ceilalți. S-a întors tot într-o toamnă ("toamnă roșie" - cum a scris un romancier contemporan) și i-a spus mamei că a făcut Revoluția și că nu mai pleacă niciodată. Mama a fost mulțumită fără dovezi. Alta în locul ei cine știe ce ar fi crezut!

Chiar când începusem să mă laud la vecinii de pe stradă că tata a făcut Revoluția, iar ei mă ascultau fără să mă întrebe ce este o Revoluție, atunci, în gălăgia unui aprilie timid, ne-am mutat la bloc, la etajul doi, într-un cartier abia construit. Aveam bucătărie, gaze la aragaz și baie faianțată. Mama a lipit calendarul deasupra aragazului și tot la două săptămâni mă trimitea la Alimentara să-i cumpăr săpun, sodă sau ceva ieftin de spălat. Nu aveam mașină de spălat și nici telefon. Vecinul de deasupra avea. În acel an apăruseră primele tipuri de mașini cu motoare românești. "Mâinile și ligheanul sunt sfinte" - zicea tata și arunca salopeta neagră de păcură sub aragaz. Muncea cinstit, doar făcuse Revoluția, sâmbăta seara juca o tablă în bucătărie cu prietenul său Dan Dugan. Tata nu știa șah, Dan Dugan știa. Amândoi știau dame și țintar, dar preferau tablele, joc de frizeri — zicea sora mea. Fumau, comentau ziarele citite în timpul săptămânii și vorbeau despre trenurile lor și despre Revoluția făcută cu ceilalți. Mama spăla în bucătărie, la lighean. Îl iubea pe tata. Și noi îl iubeam: eu (băiatul!) care la două săptămâni o luam de mână pe Manuela să cumpărăm săpun, sodă sau ceva ieftin de spălat și sora mea, contabilă la o întreprindere de tricotaje, nemăritată, care-și socotea zilele până la leafă pe calendarul ortodox, nu o lăsa inima să dea bani pe un maculator. La prânz, mâncam în bucătărie. De Revelion, însă, mâncam în sufragerie cu tacâmurile promise de

zestre soră-mi , fiecare la locul său și eram mulțumiți. Tata se îmbăta repede și se culca, sora mea pleca la niște prieteni să danseze, eu și cu mama ascultam programele de la radio.

Într-un an a plouat torențial de Revelion. Mama a rupt calendarul și l-a aruncat. Nimeni n-a întrebat-o de ce. Probabil visase urât sau fusese sfătuită de vecinul de la trei. Nici astăzi n-ar mărturisi motivul. Tata n-a observat renunțarea la amintire sau a observat-o, dar a tăcut. Sâmbăta seara juca table cu Dan Dugan. Vorbeau despre trenurile lor și despre Revoluția făcută cu ceilalți. Eu cu Manuela căutam săpun, sodă sau ceva ieftin de spălat, sora mea socotea banii și zilele până la salariu pe dreptunghiul de var neatins de aburi, iar mama spăla, gătea, ne punea ciorba în farfurii și privea fereastra albă, inundată de cifrele scrise cu creionul chimic. Uneori râdea singură și repede dădea din cap, semn că ce vedea acolo nu era adevărat. Adevărul l-am aflat într-o zi.

Amestecase zarzavaturile și bulionul. Tocana de cartofi trebuia să fiarbă, dar n-a avut răbdare. A luat cratița de pe foc și a pus-o sub robinet, să curgă apă caldă, rece, numai apă să curgă. A închis toate ferestrele, a tras perdelele, a șters praful în sufragerie, încet, cu șorțul pe servanță, ar fi trebuit să mai dea cu mătura pe covoare, dar a închis toate ușile și pe cea de la intrare. În oglinda pătrată din bucătărie descoperi o femeie la cincizeci de ani. Or s-o creadă? Or s-o creadă nebună! Se lipi de perete, după aragaz și privi cifrele frumos caligrafiate. Numai de nu l-ar scăpa. La intrare se auzi soneria, obraznică, nerăbdătoare. Or să intre cu forța și-or s-o amenințe urât: “De ce nu-ți vezi de treabă, femeie? Să speli, să gătești, să ai grijă de ăla micu’, un golan care umblă toată ziua cu una din aia... De ce vrei să răscolești Revoluția?” Alții or s-o înjure. Merită să-l piardă? Dintr-un salt ajunse cu genunchii pe aragaz, basmaua îi căzu pe ochi, nu-l văzuse, dar îl prinse și-l trase cu toată puterea. Strigase “Vasile!” și apa curgea, caldă și rece. Dăduse peste buza chiuvetei.

Pe tata îl chema Vasile. Orice femeie își strigă bărbatul la primejdie. Manuela m-a convins. Râdea ca o bleagă:

- Mătușă-mea, profesoară de franceză, măritată din dragoste cu un ginecolog, unchiul Petrică, n-a avut o naștere mai ușoară decât altele măritate cu alții. (Manuela are o înălțime de unușaișopt, joacă baschet, a încercat de trei ori la medicină, nu fumează și e o fată bună.) Începuseră durerile. Și știi cum sunt. Adică n-ai de unde...Ptui! (Mama Manuelei este o femeie bună. Și tatăl Manuelei este un

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

om bun.) Moașa, lângă ea. Unchiul Petrică, lângă ea. Era primul lor născut și nu venea. „Hai, femeie, odată, mama lui de plod!”- înjurase unchiul și a ieșit din sală, că nevastă-sa nu era singura în noaptea aia. (I-am cerut Manuelei să mă prezinte părinților ei, dar Manuela m-a refuzat.) Mătușă-mea, crescută cu lecții de pian, când s-a văzut sigură, pune-te pe urlat: Pier, în sus, Pier, în jos, Pier, unde ești?, Pier, nicăieri, moașa albă la față, fuga la doctor, veniți repede că *piere* doamna! Și n-a pierit. (Tatăl Manuelei n-a făcut Revoluția și nici nu l-a interesat.)

La început crezusem că e o sârmă ieșită din perete, neglijență a constructorilor, apoi mama m-a lăsat s-o ating și tata a zis: “Asta-i prima inundație de când ne-am mutat.” Peste două zile au mai apărut din perete încă trei-patru, la fel de mari și soră-mea s-a speriat și a zis că nu-i lucru curat. Ce putea să zică un cap de contabil. Tata a așteptat două săptămâni și s-a pronunțat definitiv: “Este o rădăcină de măr!” Mama i-a dat dreptate. A spălat toate covoarele din casă și a gătit altă tocană de cartofi. Până atunci nu văzusem o rădăcină de măr. Tata o recunoscuse, probabil o știa din timpul Revoluției, mama doar îi număruse zilele și anii. Nu l-am contrazis, am învățat.

Dan Dugan s-a prins cu tata, pe un pachet de țigări, că ce trăsese mama din perete nu e o rădăcină de măr, că dacă ar fi, tulpina și coroana ar fi pe undeva pe la vecini și oameni ca ei s-ar lăuda în piață. Tata, bănuitor, și mama, prinsă de ipoteză, s-au dus la fiecare vecin în parte, au căutat pe sub paturi, în șifoniere, au răscolit parchetul și cămărilor, doar-doar au să găsească o frunză de măr. Au găsit, totuși, mere în castroane și coșuri și tata i-a întrebat de unde le aveți, nu cumva din mărul nostru? Nu, nu le aveau din mărul nostru, vecinii le cumpăraseră de la aprozar, că era sezonul merelor. Și tata și-a amintit că e toamnă și s-a lăsat păgubaș, dar nu și-a pierdut convingerea. Dan Dugan și-a cerut pachetul de țigări, dar tata l-a refuzat: “Dacă tu ai făcut Revoluția, asta nu înseamnă să ne omori trecutul. Nu-ți dau nici o țigară, rămă tembelă ce ești!” Dan Dugan a spus că crengile sunt niște porcării, mai mult, sunt niște falsuri, că mama, rămasă singură, ca să-și bată joc de noi, de Revoluție și de oamenii care au făcut-o, le-a lipit de perete cu *prenandez* (mama pâlise, apoi a plâns) și că ar trebui neapărat puse pe foc, să nu le vadă și alții și să li se sucească mințile cu astfel de minciuni. Tata l-a întrebat pe Dan Dugan: “Și de ce crezi tu că nevastă-mea a vrut să-și bată joc de Revoluție, așa, de florile mărului?”

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Dan Dugan i-a răspuns: “Pentru că e nebună, pentru că tu și Revoluția ta ați înnebunit-o. D-aia ai făcut Revoluția, măi Vasile? Să adune nevastă-ta gândacii cu fârașul?” – a trântit ușa și n-a mai venit la noi doi ani.

Rădăcina creștea zilnic. Acoperise chiuveta, aragazul, ligheanul smălțuit, în bucătărie mirosea a pământ, învățasem și mirosul pământului. Astfel, am fost obligați să mâncăm în sufragerie, tata își arunca salopeta în sufragerie și mama a continuat să spele la lighean și să adune în fâraș (vorba lui Dan Dugan) fel de fel de gândaci, larve, gândănișii nemaivăzute. Le strângea dimineața și le arunca pe fereastră. Rădăcina mărilor atinsese peretele dinspre sufragerie, motiv pentru care l-am dărâmat fără ezitare. Mama a vrut să vorbim și cu vecinul de deasupra, să facem o gaură în tavan, nu prea mare, ca pe acolo să poată ieși câteva ramuri, dar tata a zis să mai așteptăm.

După doi ani, Dan Dugan a sunat la ușa noastră și tata mi-a spus să-i deschid și să-i spun că el este pe patul de moarte și ultimele cuvinte ale lui sunt: “Ai trăit ca o rămă tembelă, măi Dugane!” Am deschis ușa și i-am spus. Cuvintele lui Dugan au fost: “Spune-i lu’ taică-tu, că dacă nu face o tablă cu mine, o să-i scot un ochi.” Tata a zis: “Puțin îmi pasă, eu pe lumea cealaltă mă mulțumesc cu unul și când vei veni acolo, am să-ți scot și eu un ochi!” Atunci Dan Dugan a scos din buzunar un pachet de țigări și tata s-a gândit că prost ar fi să piardă acum un ochi, de vreme ce în Revoluție nu fusese rănit nici măcar la un deget și, cine știe, poate dincolo va face încă o revoluție și va avea nevoie de un ochi. Dan Dugan a intrat în casă, iar eu am făcut prezentările: “Tată, ți-l prezint pe domnul Dan Dugan! Domnule Dan Dugan, dânsul este tatăl meu, Vasile!” Și-au strâns mâinile bărbătește și s-au așezat pe două taburete în sufragerie. Tata nu știa șah, Dan Dugan știa. Amândoi știau dame și țintar, dar au preferat tablele. Fumau, comentau ziarurile citite în ultimii doi ani și din vorbă în vorbă au ajuns să vorbească despre trenurile lor (tata avea un tren și Dan Dugan avea unul) și despre Revoluția făcută cu ceilalți. Pe unii revoluția îi câștigă, pe alții îi desparte inexplicabil și definitiv. Mama spăla și cineva a sunat la ușă.

Era Manuela, cu ochii plânși. Am sărutat-o pe tâmplă și părul ei mirosea a mere. Am dus-o la mama: “Mamă, părul Manuelei miroase a mere!” și mama avea degetele mâncate de sodă. Celor doi tablagii le-am spus: “Tată, domnule Dan Dugan, părul Manuelei miroase a mere!” și ei m-au crezut,

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

pentru că nu puteau să mă verifice, fumau tot timpul. Și sora mea m-a crezut. Mi-a dat niște bani pentru o pizza — altceva ce putea să-mi dea? Am urcat la vecinul de la trei și la telefon le-am spus prietenilor, rudelor și dușmanilor mei că părul Manuelei miroase a mere. Și ei m-au crezut. Apoi i-am șoptit la ureche: “Manuela, părul tău miroase a mere!” și Manuela s-a înseninat: “M-am spălat cu șampon francezesc, am să ți-l dau și ție.”

Mama a întins masa în sufragerie cu tacâmurile promise soră-mii de zestre, iar tata m-a chemat în camera mea:

- Bine, mă, nu ți-e rușine, să vină fata la noi și tu să nu mă anunți dinainte.
- E însărcinată, am reușit să-i răspund și ne-am așezat la masă, fiecare la locul său.

Pe sub tălpile noastre creștea rădăcina mărului. Dan Dugan a plecat și noi am rămas mulțumiți. Mulțumiți, nu fericiți.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Surâsul cailor

Într-o frumoasă dimineață de octombrie, Virgil Toderiță, călare pe o bicicletă fără “ochi de pisică”, străbătea lanurile de porumb necules ale Stăncuței. A fost ultimul om care a intrat în satul nostru. Se împlineau atunci (numărasem pe calendar) șase luni de când trimisesem revistei A o nuvelă dactilografiată la două rânduri și tăcerea celor de la redacție mă copleșise. La început crezusem că I.P. (redactorul al cărui nume îl caligrafiasem atent pe plic) e în concediu de odihnă sau că o boală grea îl imobilizează în pat, departe de nuvela ajunsă pe biroul său de la fereastră. În naivitatea mea credeam că I.P. are biroul așezat la geam, ca să folosească din plin lumina solară și că după lectura fiecărui manuscris deschide fereastra și, cu gândurile pierdute în fumul țigărilor, privește forfota străzii. Nu reușeam să-mi imaginez unde scutură scrumul, dar sigur avea în apropiere o scrumieră improvizată dintr-o foaie de maculator – asta în cel mai rău caz! După două luni de așteptare, mă hotărâsem să-i scriu o scrisoare în care să-mi exprim dezolarea față de “binefacerile poștei”, convins fiind că vinovată pentru rătăcirea plicului meu este Cerasela, soția primarului nostru, lucrătoare la oficiul “petetere” din Stăncuța, o femeie tăcută care, după ce mi-a întins recipisa ștampilată (țin minte foarte bine), mi-a spus: “Decât să scrii romane și să mori de plămâni, mai bine te-ai însura!”, și aproape netulburată a continuat să citească tragedia “Hamlet, prinț al Danemarcei”. Acuzația aș fi întocmit-o pe un ton amar-optimist, lăsând să se înțeleagă că tovarășa Cerasela, deși manifestă neglijență în propria-i activitate, deși îl iubește pe primarul nostru, dar nu i-a făcut încă un copil, conform decretului adoptat de partid, tovarășa citește o lucrare importantă a literaturii universale și (aș fi adăugat) pe lângă talent, pentru a intra în istoria literaturii, îți trebuie și ceva noroc, altfel mori dracului ca prostu’ și nimeni nu te știe, nu-i așa, tovarășe I.P.? Eu nu sunt la capătul puterilor, am să vă trimit altă dactilogramă a nuvelei, dar de un singur lucru îmi pare rău: de timpul pierdut. Scrisoarea n-am expedit-o, nici măcar n-am scris-o. Mi-am dat seama că motivele invocate nu aveau nici o legătură cu literatura, iar I.P. era redactor la o revistă literară și prea puțin îl interesau lecturile Ceraselei, mai ales căsnicia dânzei...

12/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Am încercat să scriu o altă povestire, dar n-a ieșit nimic, gândurile îmi fugeau la paginile trimise, nostalgia îmi răscolea sufletul și, împovărat de griji, împotriva convingerilor mele, am început să povestesc celor apropiați actul creației săvârșit, încrederea că până la urmă I.P. o să-mi răspundă la "Poșta redacției", cu ce trudă scrisesem nuvela, clipele de inspirație, bucuria ce m-a cuprins în clipa în care o încheiasem: stiloul mi-a căzut dintre degete, am sărit pe geam, noroc că stau la primul etaj și, pomenindu-mă în curtea Patriciei, aflată peste drum de bloc, am sărutat-o cu atâta patimă pe bibliotecara noastră, ieșită în combinezon la ora șase dimineața să-și aerisească pernele și așternuturile, încât tovarășul sergent Grigore Postolache, la strigătele îndreptățite ale femeii, ajutat și de câțiva săteni, cu greu m-au despărțit de trupul cald al Patriciei. Le-am dovedit însă, atât în timpul anchetei care a urmat, cât și mai târziu, când am fost asaltat de curiozitatea câtorva bărbați din Stăncuța, că vorbele mele și clipele de fericire trăite din cauza scrisului nu fac rău nimănui. Nu știu dacă toți m-au înțeles, dar câțiva au fost impresionați de nuvela trimisă la revista A.

Aceeași bucurie a scrisului mă obligă să evoc ultimele evenimente petrecute în Stăncuța, dar e bine, cred, să precizez înainte că Virgil Toderiță nu va fi personajul principal în această cronică și, mai mult, personalitatea sa discretă, ca să nu spun ștearsă, nu mă va inhiba în tentativa de rememorare a faptelor. Se întâmplă uneori să fiu complexat de situații, de oameni, dar în scris nu mă simt complexat nici măcar de cărțile citite. În scris sunt eu. Scrisul nu este un fapt de viață — spun asta pentru cei care confundă meseria de scriitor cu vocația de scriitor. Virgil Toderiță se număra printre oamenii care trăiau această confuzie. Judecata lor superficială îi reduce la niște ființe incomode, încăpățănate, dar și fragile în fața destinului. Virgil Toderiță nu s-a opus destinului, probabil nu-l interesa noțiunea. Am spus despre el că a fost ultimul om care a intrat în Stăncuța. O asemenea afirmație poate genera pe nedrept o serie de nedumeriri în mintea cititorilor. Nici o grijă, le voi șterge imediat. Am lăsat să se înțeleagă (sper că așa s-a înțeles!) că Virgil Toderiță a fost un debil, cel mai prost om din Stăncuța. Nu! Nu este adevărat. Când a intrat în satul nostru, Virgil Toderiță era proaspăt inginer stagiar, avea o construcție firavă, de "intelectual" — îl admirase Patricia — iar ochii săi ațintiți pe fața interlocutorului nu trădau o atenție ieșită din comun, cum s-a crezut multă vreme, ci mai degrabă aspirația unui suflet chinuit către o clipă de odihnă. Mulți au spus,

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

văzându-l cum intrase în sat, că omul ăsta suferea fără să știe. N-am fost de acord. Suferința nu izbucnește din ignoranță. Virgil Toderiță, după umila mea părere, era conștient că avea nevoie de ceva, nu neapărat de fericire, avea nevoie de ceva pentru a trăi.

Primise o repartitie guvernamentală pentru șantierul de la poalele Tichileștilor, dealuri aflate la șase kilometri de Stăncuța. Se construia acolo, după planurile inginerului-șef Ilie Andronic, cel mai mare complex de creștere și îngrășare a porcilor din județ. Repartiția eliberată de minister a fost aprobată de Mirel Țâru, primarul nostru: “Partidul te-a trimis aici, nu să te bibilești cu vādanele din sat, ci să pui mâna pe lopată și mistrie, pe creion și rigla de calcul, că porcul este pretențios, tovarășe inginer, nu e bleg așa cum îl cred cei de la București.” I-am explicat stagiariusului că sintagma “să te bibilești cu vādanele” se referă la tovarășa bibliotecară Patricia, cea mai bună gospodină din Stăncuța, o femeie cu un zâmbet nemuritor și pe seama acestui defect sau talent (luați-o cum vreți!) mulți stăncuțeni participau la prânzurile făcute duminică de duminică în amintirea celor patru bărbați pe care i-a ținut legal, într-un deceniu și jumătate, toți patru murind de moarte bună și nu intoxicați de mâncărurile ei – cum afirmau unele „voci otrăvite”. Dar Virgil n-a fost atent la explicația mea. El s-a instalat la etajul doi, în singurul bloc din sat, un fel de vilă fără balcoane, finisat într-un violet murdar. Parterul blocului, “construit în grabă de ochii lumii” – se aprindea primarul când se îmbăta la mesele Patriciei – ascundea în spatele perdelelor îngălbenite, pătate de muște, o cofetărie de unde, în fiecare seară, profesoara Irina Dorcioaia își cumpăra o pungă cu fursecuri. Alături, cam la aceeași oră, în biblioteca în care un țăran neidentificat încă de sergentul Grigore Postoloache abandonase un plug din lemn, Relu Mogâldea, metodist la Căminul Cultural, răscolea la lumina lanternei de buzunar rafturile arcuite cu tot felul de cărți și hârtii, în căutarea unor documente de mare importanță pentru viitorul Stăncuței – amenința Relu – documente istorice ale căror conținut bănuiește nu-l divulga nici bătrânilor cu mintea încă trează din corul al cărui dirigor era. Câteva nopți mi-a fost teamă pentru Virgil. El ocupase o garsonieră în care erau îngrămădite o masă rotundă, păzită de patru scaune stil, cu picioarele îndoite (ca niște paranteze înfipte de un scriitor orgolios la mijlocul unei fraze întortocheate, pe care în ruptul capului nu vrea s-o scoată din text) și de un pat cu baldachin mâncat de șoareci. În primul moment, intimidat de mobilier, inginerul a refuzat garsoniera. Nu mi-a explicat

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

motivul. Argumentația mea, bazată pe întâmplări adevărate, a primit-o cu neîncredere. Cine știe ce-a crezut despre mine? Că sunt un impostor. Puțin mi-a păsat. Important este că am reușit să-l conving să rămână, să îndure și să suporte mobila recunoscută și cumpărată de Relu Mogâldea la o licitație organizată la București, cu intenția de a inaugura în aripa dreaptă a Căminului Cultural, spațiu nefolosit de administrație, un muzeu de istorie al Stăncuței. Din memoriul înaintat de Relu Mogâldea autorităților locale – material pe care l-am citit cu atenție și pe marginea căruia am purtat furtunoase discuții cu autorul – rezulta că posibila piesă de muzeu ar aparține unui boier de viță veche, Mavrocordat sau Cantacuzin (aici lucrurile nu erau pe deplin lămurite), boier bețiv și afemeiat, dar pragmatic, mână de fier, cum se spune, care-și administrase singur moșia întinsă pe actualele terenuri al “ceapeului” din Stăncuța. Fostul proprietar își găsisese sfârșitul tragic, nu în preajma evenimentelor sociale din anii premergători cooperativizării, cum și-ar putea închipui mințile perverse, ci sub dărâmturile conacului bombardat de aviația americană în noaptea de 5 spre 6 iulie 1944, dată pentru care neobositul metodist s-ar fi aruncat în foc. Dormitorul a fost salvat de o bandă de hoți mascați care opera la ora bombardamentului. Se pare că derbedeii, niște infractori cu educație estetică, renunțaseră la banii și bijuteriile cu care osul domnesc își ademenea ibovnicele în patul cu baldachin, în favoarea respectivului mobilier — își încheia memoriul Relu Mogâldea, dar nu reușise să-i convingă nici pe sergentul Grigore Postolache, care negase pripășirea unor hoți în rândul stăncuțenilor, neam de neamul lor oameni cinstiți și curajoși, și nici pe Mirel Țâru, figură tenace, în stare să ațâțe focul jurămintelor până în pânzele albe și să polemizeze violent, în ciuda siluetei sale sfrijite, cu cine s-ar nimeri, chiar și cu americanii, căroră nici prin gând nu le trecuse să atace conacul în acea noapte, de parcă “uite, domnule, cu Stăncuța noastră și-au început yancheii debarcarea în Europa!” Mai mult, Relu fusese avertizat să-și scoată din cap toți gărgăunii și să-i expedieze cu piesa de muzeu cât mai repede din Stăncuța. “Sunt un laș, un laș!”, plângea Relu cu batista la nas, regretând amarnic curajul care-i lipsise pentru a anexa la memoriu și documentele oficiale găsite în această chestiune în biblioteca satului. Se temuse că vor dispărea fără urme. Am fost alături de el în acea noapte zbuciumată. “Încăpățânat ca un catâr!”, l-au caracterizat destule voci, pasionatul căutător al adevărului istoric își ascunsese achiziția achitată în zece rate lunare în

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

garsoniera de la ultimul etaj al blocului. Ferit de “vânturile istoriei”, Virgil Toderiță, la o vârstă când Alexandru Macedon visase deja cucerirea lumii, a dormit în patul cu baldachin, deși, repet, mi-a fost frică pentru somnul său.

În următoarea lună am fost doborât de o gripă violentă. Cu greu mă ridicam din pat ca să-mi iau medicamentele, să-mi beau ceaiul pregătit de buna Patricia. În puținele clipe de răgaz îl auzeam pe Virgil Toderiță mișcându-se prin garsonieră. Îmi pieriseră toate gândurile. Ultimul număr al revistei A nu pomenea nimic de nuvela mea. Ajunsesem în pragul disperării. Ce meritam? Moartea! Să mor de rușine, scârbit de zbulciumul meu creator. Simțeam cum în jurul meu se țese o pânză a tăcerii, care mă sufoca iar eu nu puteam să urlu. Ei așteptau apariția nuvelei. Răsfoiau revista și râdeau: nu te-au publicat, ești un prost, ești o mediocritate! Ce cauți printre noi, impostorule? Da, sunt un impostor! Aș fi vrut să-i adun pe toți în jurul patului și cu ultimele eforturi să le spun adevărul: sunt vinovat pentru toate minciunile, v-am înșelat așteptările, speranțele, nu mai credeți în destinul meu literar, am știut din prima clipă în care m-am apucat să scriu că nu am talent, dar v-am mințit, n-am vrut să mor ca o muscă, iar acum nu mai suport marea minciună, vă rog, prieteni, iertați-mă! Vreau să plâng și să mor plângând! Boala, însă, m-a cruțat și cuprins de puteri, i-am povestit Patriciei delirul trăit. Femeia mi-a îndulcit ceaiul și a râs din toată inima: “Prostuțule, noi credem în talentul tău, chiar dacă ești un impostor!”

Intrasem deja în decembrie și nu căzuse prima ninsoare în Stăncuța. “O viață am!”, mi-am zis. Dacă cei de la A nu-mi răspund, înseamnă că proza este proastă. O săptămână am stat închis în casă și am recitat nuvela de zece ori, de douăzeci de ori, până amețeam și adormeam. Nu aveam curajul s-o rescriu. În mod premeditat îmi lăsam gândurile să zboare aiurea. Noaptea în șir m-am frământat în pat, cu ochii ațintiți în tavanul negru: Ce defecte are nuvela mea? Ce nu-i bine? Ce trebuie să tai sau să adaug? Și izbucneam în plâns. Plângeam ore în șir. Patricia m-a găsit palid și istovit. A deschis fereastra, mi-a tras paltonul pe umeri, du-te la aer, drăguțule! Aerul sprijinea un cer sticlos, uluitor de senin. Trei săteni pe care i-am întâlnit la cârciumă au căutat să-mi intre în vorbă, pesemne doreau să le mai povestesc ceva despre nuvela trimisă la A. În cofetărie am găsit-o pe Irina Dorcioaia. Mânca fursecuri, ținea în poale o carte și privea bezna prin perdelele nespălate. Am cerut

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

o citronadă și m-am așezat la masa vecină. Mă număram printre cei puțini cărora profesoara le răspundea la salut. Nu avea prieteni, dar pe seama ei se vorbeau destule lucruri urâte. M-aș plictisi să le pomenesc în aceste rânduri. În cei șase ani de când îmi era vecină de palier nu discutasem niciodată. O vedeam plimbându-se cu câte o carte în mână, mâncând fursecuri. Îmi umezisem buzele în lichidul galben și dulce ca un ceai. Trebuia să fac ceva! Să mă așez la masa ei, să zic bună seara, domnișoara Dorcioaia, nu-i așa că așteptarea în doi se dizolvă ca un cub de zahăr? Poate ar fi zâmbit, în sfârșit, strâmbându-și buzele subțiri, nerujate și peste puțin timp m-aș fi îndrăgostit de ea și aș fi iubit-o toată viața.

Începusem să tușesc violent. Autobuzul se opri în fața cofetăriei. Trecea prin sat de două ori pe săptămână. Sergentul Grigore Postolache, prezent în stație, saluta inutil ca un șef de gară, nimeni nu urca sau cobora, șoferul întreba cum e vremea pe-aici, bună, bună, raporta omul în uniformă, ușile autobuzului se închideau obosite, Grigore saluta țeapăn, cu silință.

Irina își ascunsese bărbia între gulerele paltonului. Părea o cămilă care rumegă. Mototoli punga și o băgă în buzunar; se ridică brusc, îndreptându-se spre ușă. M-am repezit la cartea pe care o uitase pe masă și am strigat-o. Femeia mă opri în prag cu o privire pe care nu o meritam. Ce rău îi făcusem? Îmi șopti cu bărbia tremurând: “Nu pot să fug de aici. Sunt bătrână.” Apoi îmi smulse cartea și fugi. Peste câteva minute din camera ei am auzit un urlet. Am vrut să alerg sus, să văd ce se întâmplase, dar primarul mă opri din stradă: “Las-o, tovarășe, că nu suferă din cauza noastră!” În acea noapte iar nu am putut să adorm. A doua zi, la prima oră, am început să rescriu nuvela.

Spre seară a sunat Patricia. Mi-am ascuns hârtiile într-un dosar, sub niște cărți vechi. Nici nu s-a așezat bine pe scaun și a izbucnit în hohote. După sughițuri repetate, fără să-și ridice privirea din podea, Patricia vorbi, poticnindu-se la fiecare cuvânt. Nu înțelegeam. I-am făcut un ceai, rugând-o s-o ia de la capăt. Sughița, strănuta în batistă și vorbea. Mi se făcuse milă de sufletul ei bun și curat care avea nevoie de dragoste.

- Nu l-am iubit... Asta e... N-am avut timp să-l iubesc. Nu m-a lăsat, pentru că el m-a iubit patru zile și după aia... nu m-a mai iubit. În prima zi... Virgil a venit la mine cu brațele pline de flori, flori de câmp culese de pe șantierul lui. Așa cum mă privea, știam că mă iubește. Am stat de vorbă, de

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

una, de alta, și pe tine te-am bârfit. Of, Doamne, de ce oamenii trebuie să iubească? Când a intrat Drogatu (este porecla metodistului Relu Mogâldea) să-mi răsfoiască rafturile, Virgil s-a fâstâcit și a fugit. Puteam să-l dau afară pe Drogatu? Nu, pentru că biblioteca este ca o baie publică! – cum zice tov. Țâru la reuniuni. (Deși fusesem invitat cu insistență, nu participasem niciodată la “ședințele” duminicale din casa Patriciei.) A doua zi, Virgil mi-a adus bomboane... (Patricia și-a șters nasul. Era frumoasă.) În următoarea zi, mi-a dăruit un pachet de biscuiți. Eu plângeam de fericire. În ultima zi, mi-a dăruit inelul de logodnă și au am spus, da! Doamne, să leșin nu alta...Când a intrat Drogatu să răscolească biblioteca, Virgil n-a mai fugit, a început să răsfoiască o carte. Ah, blestemată carte!

I-am șters lacrimile adunate sub bărbie și am îndemnat-o să-și bea ceaiul care se răcise. Nu m-a ascultat.

– În a cincea zi, Virgil a venit cu o pungă de fursecuri. Mânca. Nu m-a servit. S-a năpustit asupra cărților de pe rafturi și a început să le răsfoiască. Și de atunci tot așa o ține. E tras la față, mai palid ca tine, merge ca un robot și stă cu ochii pironiți pe fișa de lectură a fiecărui volum. Auzi? Pe fișa de lectură! Ce-o fi găsit acolo? Stă un ceas, două, până vine Postolache și-l trezește din amorțeală. Atunci Virgil mă roagă — că să vezi ce nerecunoscător este! – mă roagă să-i împrumut cartea. I-o împrumut și el pleacă la cârciumă cu Postolache. A doua zi mi-o aduce. Nu știu dacă o citește, că n-am curajul să-i mai spun un cuvânt, dar cartea pare răsfoită. Așa face cu toate cărțile pe care le împrumută, le aduce a doua zi...Eu, în viața mea, pentru asta lupt, să fiu iubită. Poate că sunt o proastă, n-am talent ca tine. Și ce să fac? Să mă uit și eu ore întregi la fișele de lectură ale cărților, în speranța că se va îndrăgosti a doua oară de mine? Și inelul de logodnă l-a uitat la mine...

Patricia plângea, iar eu o priveam neputincios. Nu purta inelul. În acele clipe gândeam frumos și sincer despre această femeie care suferea și cred că era de ajuns pentru ea. După ce s-a potolit, a băut ceaiul și a continuat să povestească, dar monologul alunecă într-un delir care mă enervă. Ce greu îmi este acum să recompun cele auzite!

Virgil Toderiță se împrietenește “la cataramă” cu sergentul Grigore Postolache. Veneau seara acasă la Patricia, puțin “piliți”, mâncau bine, apoi, pe rând, îi sărutau mâna, urându-i noapte bună și urcau în podul casei. Jucau table, amestecând zarurile într-o cană de lemn, înjurau decent, de “ceașca

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

mă-sii”, la un zar mai slab, “să nu care cumva să ne audă oamenii și să creadă că la voi e bordel!” — îi avertizase primarul, jucau târziu, felicitându-se reciproc pentru o linie câștigată la “mustață” și păreau mulțumiți. De obicei, câștiga sergentul. La sfârșitul partidelor Grigore Postolache deschidea o ladă bine camuflată de calabalâcul pe care Virgil nu reușea să-l distingă la lumina becului cu abajur și amândoi descopereau teancuri de caiete nou-nouțe. Sergentul alegea un registru “format A4” sau un caiet “dictando”, preferințele se schimbau zilnic, și-l răsfoia distrat: “L-am primit azi prin poștă. (Îi mângâia paginile albe; Virgil încerca să se convingă.) Nu, nu, te rog să nu-l atingi, știi, e o superstiție de-a mea, țin la virginitatea acestor pagini. Vreau să fie primul meu roman. Voi adopta un stil de fraze scurte, într-un ritm de cia-cia (sergentul exemplifica, împiedicându-se de boarfele din pod), cia-cia, cia-cia, hai încercă și matale, cia-cia, e ușor, cia-cia, pirueta e dificilă, în rest merge, cia-cia, (inginerul refuza politicos), vezi că sunt imbatabil? Asta în primele două capitole, care vor număra optzeci de pagini. Buuun! Apoi urmează ca un vârtej forarea psihologică în ritm de tango, pam-pam, pam-pam, pam-pam, tango, e inteligent, nu-i așa? Încă optzeci de pagini. (Ritmul îl însoțea cu fandări sprintene.) Aici e buba, sper să nu fiu influențat de romanele latino-americeane, că se duce dracului toată șandramaua. Voi încerca să-l adaptez condițiilor noastre, pam-pam, tango! Finalul îl vreau ca pe un tur de forță, să dau totul din mine, să câștig chintesența spiritului nostru carpato-dunărean ca s-o prelungesc în eternitate. Dar nu știu cum să aleg ritmul, bum-bum, simfonie, nu alta, sau hopa, hopa, o sârbă oltenească? Am să mai reflectez, numai să ajung la final, că după aia trebuie să răsară soarele victoriei. Merit victoria. Victorieeee!” – striga Grigore, lovindu-se mai întotdeauna cu capul de bârnele din pod și atunci Patricia (care asculta mărturisirile milițianului) bătea cu o coadă de mătură: “Grigore, lasă popicele că nu pot să dorm!” “Ssst! Să nu mă descopere, că sunt pierdut!” — închidea lada, acoperind-o bine cu boarfe. “Aș vrea să iasă un roman de două sute de pagini, un fel de poem în proză, cu structură modulară, dar vezi, am nevoie de o căsuță cu grădină, cu pomi fructiferi și multe păsărele. Aici nu pot să scriu. Slujba, alergătura, ficatul care macină mâncărurile grețoase ale Patriciei, toate duc invariabil la sterilitate spirituală. Acolo, însă, la umbră... Până atunci îmi adun materia primă, că dacă intrăm într-o penurie de hârtie, nu mai am “forțe de producție”. Ce crezi, sunt în stare să dau lovitura?” – cădea Grigore ostenit și fericit printre

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

boarfele din pod. Virgil Toderiță învățase și alți pași de dans: polcă, vals, mazurcă, menuet, firește, teoretic! Planurile literare ale sergentului se schimbau în fiecare noapte.

Câteva minute Patricia s-a jucat în palmă cu ceașca din care își sorbise ceaiul, așteptând sfatul meu. Cum s-o ajut? Pe Patricia o iubeam cu înțelegere și responsabilitate, îmi plăceau picioarele ei și atât. Poate că nu avea noroc. Nici eu nu avusesem noroc în dragoste. Tăcerea mea a intimidat-o. Am condus-o pe palierul etajului. Sărmana Patricia! Nici clipa despărțirii nu ne-a fost dată s-o trăim doar noi doi. În fața ușii profesoarei Irina Dorcioaia se afla un buchet de flori de câmp. "E o curvă!" - a strigat Patricia. Furia m-a sufocat într-o clipă. M-am repezit la foile mele, încercând să scriu. Furia nu-mi dădea pace. Să alerg la etajul de sus, să dau buzna peste Virgil Toderiță, să-l iau de guler și să-l lovesc cu capul de pereți: "Cum îți permiți, nemernicule, să-ți bați joc de dragoste?" Cuvintele îmi fugeau de sub penița stiloului. Nuvela mi se părea anostă și inutilă. Poate că și eu sunt inutil de vreme ce nu reușesc să scriu despre acești oameni, să-i demasc în fața miilor de cititori, să le dejoc planurile lor abjecte și imorale. Da! Acesta era țelul meu: să-i fac pe oameni mai buni! Ah, dacă toate aceste lucruri le-ar fi cunoscut I.P. de revista A! Și nu numai atât. I-aș fi spus că pentru mine scrisul este un purgatoriu, că prin scris vreau să ard pur ca o flacăra, sigur m-ar fi înțeles. Dar I.P. era foarte departe. În acea noapte am abandonat nuvela, m-am trântit în pat, făurindu-mi planuri mari pentru o nouă zi.

Inginerul-șef Ilie Andronic avea multe probleme. Îl vedeam rar, de obicei duminica, pe strada principală. Ne salutăm și schimbăm câteva fraze protocolare. Și lui îi povestisem despre nuvela trimisă la revista A. Se zvonea că sufletul său ar fi fost un amestec eterogen între melancolia îndrăgostitului din Verona și inteligența învingătorului de la Austerlitz, grav, uneori sarcastic, candid, penetrant, cinic, alteori obsedat de o slăbiciune bine ascunsă, grăbit, amabil, convingător ca Don Quijote în fața morilor de vânt, pertinent, diabolic, tenace, într-un cuvânt, o curiozitate umană. Nu m-am lăsat intimidat de acest caracter complex și am pornit în următoarea dimineață să-l provoc la o discuție sinceră.

Șantierul, un patruleter cu barăci nelocuite, adăpost pentru cârdul de basculante și tractoare, păzit de două excavatoare galbene, păstra o tăcere grea, de cetate asediată. Pe Ilie Andronic l-am găsit

Într-o baracă, la ora cafelei. Răsfoia niște dosare. Pe pereți atârnavă tot felul de planșe care înfățișau grafice cu indicatori de plan. Și-a aprins pipa cu îndemânare și m-a privit atent. L-am întrebat unde îl pot găsi pe inginerul Virgil Toderiță, aseară îi împrumutasem fierbătorul și văd că nici până la ora asta n-a catadicsit să mi-l aducă, din cauza lui nu-mi pot face un ceai. Pe măsură ce îi spusese această frază, sprâncenele stufoase ale inginerului se strânseseră ca un baraj la rădăcina nasului. Virgil Toderiță este plecat la bibliotecă pentru a se documenta într-o problemă strict personală, mi-a răspuns Ilie, apoi a continuat pe același ton oficial:

- Virgil este un tânăr al zilelor noastre.

“Rușine, rușine!”, am strigat în sinea mea.

- Am studiat cu atenție dosarul Virgil Toderiță. N-am găsit ceva senzațional, decât o bibliografie liniară. Și tocmai această liniaritate mi-a ridicat o întrebare ascuțită ca o drujbă: ce evenimente l-au condus pe Virgil în Stăncuța? Toți știm cum am ajuns aici, cine suntem, ce preocupări avem și ce urmărim; că unii știu mai mult sau mai puțin, asta este altă poveste...

Mi s-a făcut frică dintr-o dată. În primul rând că nu-mi aminteam cum ajunsese în Stăncuța și, mai mult, bănuiam că omul din fața mea îmi cunoștea dosarul - dacă ar fi existat acest dosar! Trăiam un sentiment neplăcut.

- Persoana care mi-a răspuns la întrebare a fost chiar Virgil. Stătea pe scaun, în locul dumat. Mi-a povestit totul, cu sufletul deschis.

“Ha, ha! Ce minciună!”, m-am înfuriat. „Virgil Toderiță și sinceritatea!”

- În facultate învățase foarte bine. Avea un carnet de student monoton, cu note de nouă și zece. Ultimul său examen cuprindea patruzeci de cursuri pe care trebuia să le parcurgă în șapte nopți... Să nu uit! Virgil învăța numai noaptea. În prima noapte s-a pus pe învățat și a citit, a citit, a citit și s-a trezit dimineața că nu știa nimic, nici măcar o formulă. Ce ai reținut, totuși? - l-am întrebat. Nimic din materie. Dar putea să afirme fără îndoială că citise primul capitol dintr-un roman. A doua noapte lucrurile s-au repetat. A străbătut șase cursuri planificate, dar când ceasul a sunat de ziuă, Virgil putea să povestească al doilea capitol al romanului. A încercat să învețe ziua; rezultatul a fost același. De teamă să nu rateze examenul, și-a ascuns la vecini toate cărțile de beletristică pentru a

nu fi influențat de simpla lor prezență în casă. În zadar! Cum se așeza în fața cursurilor, cum firul acțiunii se lega, personajele prindeau contur și, după patru ore, Virgil Toderiță știa încă o sută de pagini de roman. În șapte zile inginerul nostru citise pe nerăsuflăte o carte de cinci sute de pagini și i-a rămas timp s-o recitească de trei ori. Cu câteva ore înaintea examenului, exasperat că nu reușise să rețină măcar o definiție sau o formulă, Virgil a ars cursurile. Cât despre examen...În loc să prezinte subiectele înscrise pe bilet, bietul student a povestit cu chiu cu vai – pentru că Virgil n-a fost lăsat în voie – a povestit romanul citit. Profesorul a rămas interzis, dându-i nota cinci, notă care, adunată la seria decarilor din carnet, i-a diminuat șansele să prindă vreo repartiție într-un oraș. În aceste condiții, Virgil a ales Stăncuța.

– Nu văd legătura între alegerea Stăncuței și tulburările suferite! – am strigat pentru prima dată.

– Dumneata ești foarte suspicios. Virgil nu știe să povestească romanul, nu are talentul necesar, și dacă încearcă să-l povestească nu înțelege nimic. Ajutat, însă, poți scoate ceva de la el, iar eu, cu răbdare am scos. Romanul se află în acest om. Nu-l poate scrie, dar îl simte, este locuit de el. Din păcate nu-și amintește titlul romanului și nici numele autorului. Acțiunea se petrece în zilele noastre? – l-am întrebat. Aproximativ, mi-a răspuns. Într-un sat? Da. Cam în acest fel mi-a vorbit despre roman. Este un roman istoric? Aproximativ. Personajul principal este o femeie? Nu. Un bărbat? Nu. Sunt mai multe personaje? Da. Așa, deci, personaj colectiv! E o poveste de dragoste? Nu. Are subiect politic? Aproximativ. Se petrece o crimă? Da. Un război? Da. Un viol? Da. O petrecere? Da. Vai, dragă Virgile, dar ăsta e un tãmbălău de roman. De unde război și crimă în societatea noastră socialistă? Romanul nu are nimic în comun cu realitatea noastră. Și până la sfârșit cine supraviețuiește? Un cal. Cine? Un cal! – mi-a repetat cu o candoare dezarmantă. Și cum se numește satul?...

– Stăncuța! – am ghicit și inginerul-șef m-a felicitat cu un surâs.

– În Virgil locuiește o poveste. Noi trebuie să-l ajutăm s-o scrie aici, să spună adevărul până la capăt. Este un paradox al creației: să ai în tine, dar să nu poți. Dacă inspirația îl va vizita, va scrie romanul și cred că va ieși o carte peste media mediocrităților care se publică acum. Până atunci, până

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

la marea vizită, Virgil se culturalizează sau, ca să fiu exact, caută în biblioteca satului dacă nu cumva cartea pe care o poartă în minte a fost deja publicată de altcineva.

M-am ridicat politicos, mulțumindu-i pentru cafea și pentru timpul prețios...

- Nu te formaliza. Mai bine spune-mi ce-ți face nuvela. Ți-o publică? Revista A este serioasă și dumneata ai talent.

I-am explicat ce mi se întâmplase, cum așteptam, cum visam. A strâmbat nemulțumit din nas și începu să-și curețe pipa:

- Uite ce trebuie să faci! Te duci la redacție, îi povestești lui I.P. tot ce ți se întâmplă, el este om de litere și te va înțelege, apoi te întorci la noi să ne spui ce sfaturi ți-a dat.

- Și dacă nu mă mai întorc?

- Ai să te întorci!, răsese surprins de curajul meu. Sigur ai să te întorci. Noi vom fi fericiți să ascultăm sfaturile lui I.P. Nu vrei să ne faci fericiți?

A tăcut câteva secunde, înghițind în sec. A continuat transfigurat de emoție:

- Aș avea o rugămintă la dumneata. Te rog să-l întrebi pe I.P. dacă a citit piesa mea, are două acte și i-am trimis-o acum patru ani. După cum vezi, am o grămadă de treabă. De ce te holbezi? Din cauza plictiselii am ajuns cu toții niște scriitori! Cine va avea curajul să scrie adevărul despre lumea în care trăim va ajunge celebru ca și Kundera.

Întorcându-mă în sat, am constatat că mâinile îmi tremurau în buzunare. Nu, nu mă duc la București, rămân și scriu aici! Începuse să ningă cu fulgi mari și mă durea gâtul. În fața ușii profesoarei am zărit alt buchet de flori. Virgil Toderiță era o canalie. Dar de unde făcea rost de flori în plină iarnă? N-am aflat nici până în ziua de azi. M-am privit în oglindă. Sunt un geniu! Eu n-am iubit niciodată. Am băut un ceai și am adormit cu gândul la picioarele Patriciei.

Două săptămâni am lucrat ca un ocnaș la nuvelă. Picioarele Patriciei îmi reveneau în minte, dar eu luptam să le alung, lasă-mă Patricia să scriu, nu ți le mai crăcăna, ești o femeie sedusă și abandonată! Adevărul este că îmi venise o idee senzațională. Mulțumit de noua idee, mi-am permis, cu paltonul pe umeri, să iau o pauză.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

În bibliotecă era cald. De bradul leșinat atârnavu câteva globuri și bomboane în staniol. În vârf, Patricia așezase emblema în miniatură a “secerii și ciocanului”. Sergentul Grigore Postolache mânca din “roadele” pomului de iarnă. Pe Virgil Toderiță abia l-am recunoscut. Își lăsase barbă, părul îi crescuse pe umeri, slăbise. Citea o carte în picioare. Sub carte ținea un pachet cu fursecuri. Nu m-a băgat în seamă. Patricia ștergea praful de pe niște volume groase, căutând să-i atragă atenția inginerului. Biata Patricia! Relu Mogâldea a stins lanterna și m-a sărutat pe obraji:

– La mulți ani! Crăciun fericit! – mi-a șoptit de parcă mi-ar fi transmis o parolă.

Mirosea a usturoi, dar omul îmi plăcea. Era îmbrăcat într-un hanorac peticit și pantaloni de doc.

– De Revelion să veniți la cămin, mă invită Relu. Am descoperit o serie de colinde vechi de trei sute de ani care se cântau în Stăncuța noastră. Sunt o minune, opere de artă! Le-am adaptat fără să le știrbesc valoarea. Ți se face părul măciucă să-i auzi pe bravii noștri străbuni.

Ne-am despărțit în stradă, promițându-i că voi veni. În garsoniera Irinei Dorcioaia era întuneric. Am fugit la Oficiul Poștal. Tovarășa Cerasela arăta foarte bine, se coafase și (re?)citea “Hamlet, prinț al Danemarcei”. l-am urat la mulți ani și mi-a vândut revista A. Am ajuns în garsonieră în cea mai mare grabă. Am închis ochii: “Doamne, dacă îmi apare proza...mă îmbăt, praf mă fac!” La rubrica “Poșta redacției” nu mi-am găsit numele. Nu se poate! Atinsesem pragul nebuniei. Nu se poate! Privirea mi-a căzut pe foile scrise până atunci. Să le dau foc sau să le rup în mii de bucățele? Să mă arunc de la fereastră? De ce nu îmi răspunde I.P.? Ah, de ce am fost blestemat cu scrisul ăsta? Ca un robot răsfoiam revista care nu dorea scrisul meu. Nu știu de câte ori mi-au trecut pe sub ochi paginile de mijloc ale revistei, dar știu că în clipa în care am citit titlul tipărit cu litere de-o șchioapă, SURĂSUL CAILOR, am leșinat. Sub titlul scria “fragment de roman” de Virgil Toderiță.

***

Se adresează Uniunii Artiștilor Plastici (U.A.P)

Prin puterea talentului meu, remarcat în dese rânduri și de tovarășul primar Mirel Țâru, vreau să vă aduc la cunoștință unele evenimente petrecute cu ocazia sărbătoririi celor cinci sute de ani de la întemeierea Stăncuței, sărbătoare la care au participat și niște tovarăși de la studioul cinematografic Buftea, măturând cu aparatul de filmat cam tot ce s-a întâmplat pe la noi, inclusiv refuzul tovarășei

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Irina Dorcioaia, profesoară de limba română, femeie în vârstă de 27 de ani, bătută în cap și la propriu și la figurat, de a participa efectiv la activitățile culturale ce au cuprins mese rotunde, simpozioane, întreceri sportive, spectacole de muzică și poezie în aer liber, toate culminând cu un bal desfășurat în spațiul locativ al tovarășei bibliotecare Patricia. Comportările dubioase ale tovarășei profesoare ne îngrijorează și prin prisma atmosferei de harababură ce domnește la orele de limbă română. Am avut ocazia, în calitate de martor ocular, să asist la o lecție ținută de ea, în care elevii trebuiau să facă un rezumat al poemului “Noaptea de primăvară ale frezoriței Laura Bucșă”. Întrebându-l pe un elev ce l-a impresionat cel mai tare la caracterul frezoriței Laura Bucșă, el mi-a răspuns: “Cum lumea veche în cleștar, înoată în subțire var, nevinovatul noul ou, palat de nuntă și cavou”. După ce mi-a zis această frază fără cap și coadă, în care se pot întâlni două cuvinte oribile, lumea veche și cavou, cuvinte ce nu slujesc idealurile literaturii actuale, copilul mi-a arătat limba și și-a aprins un chiștoc de țigară, rușine să-i fie!

Spre deosebire de refuzul mocnit al tovarășei sus-numite, am înregistrat refuzul frontal pus în practică de tovarășul Relu Mogâldea, cunoscut și sub numele de Drogatu, instructor al corului de bătrâni din Stăncuța, bărbat de 35 de ani, burlac, imprevizibil în purtări, deci periculos în acțiuni de sabotaj. El a refuzat să locuiască în singurul bloc din sat, “clădire demnă de succesele înregistrate de intelectualitatea muncitoare a Stăncuței” – apreciază tovarășul primar Mirel Țâru, preferând să locuiască pe dealurile Tichileștilor într-un complex de case făcute din chirpici. Opoziția sa a făcut-o publică, în gura mare, să-l audă toți participanții la sărbătoare, inclusiv tovarășii de la Buftea, el fiind convins, chipurile, fără dovezi, că adevărata Stăncuță nu s-a născut aici, de unde vă relatez, ci la șase kilometri mai sus, pe dealurile Tichileștilor, acolo unde își are el reședința. Pe acele locuri el a săpat zilnic, săpa-i-ar ochii să-i sape, pentru a demonstra că întemeierea Stăncuței a avut loc cu cinci sute treizeci de ani în urmă la o dată pe care evită s-o precizeze, prin descălecarea unui voievod de neam mare, plecat la vânătoare de porci mistreți, care și-a adăpat calul său alb la un izvor din Stăncuța. Vă informez că în satul nostru nu există și n-a existat nici un izvor. Drogatul a dislocat însemnate cantități de pământ, acțiunea lui fiind filmată pe viu de tovarășii de la Buftea, atrăgând interesul, și aici am vrut să ajung, dragi oameni ai artelor frumoase, a stârnit interesul unui sculptor bărbos, bine

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

legat, că nu știu de ce sculptorii ăștia, oameni în putere, își lasă barbă, al cărui nume nu l-am reținut. Vă rog frumos să mă iertați!

Colegul dumneavoastră de breaslă a lucrat în acel loc pustiu și a creat un obelisc din piatră pe care l-a montat în mijlocul satului după balul organizat în spațiul amintit al tovarășei Patricia. Dânsul a plecat fără să dea o explicație tovarășului primar care îi înlesnise și aprobase opera. Pe obelisc, persoana respectivă a cocoțat o pasăre înaripată din bronz ce seamănă cu un liliac, zice tovarășul primar și adaugă: “Mama lor de artiști, le dai realitate și ei își lasă barbă și plete. Ce i-aș rade eu pe ăștia-n cap și i-aș pune să prășească porumbul!” Tovarășul Ilie Andronic, inginerul-șef al șantierului unde se va ridica un complex de îngrășare al porcilor, zice că măgăoaia este un pelican. Personal sunt convins că dumnealui nu a văzut în viața lui un pelican viu. Drogatu a zis că este o rușine pentru viitorul Stăncuței să ținem creatura asta oribilă. Eu nu văd legătura între istorie și artă. Una este istoria care a fost și alta este arta noastră. În ciuda acestor controverse, eu cred că obeliscul este o operă de artă de o excepțională valoare, reflectând cu fidelitate realitatea, lucru ce nu se întâmplă în paginile scrise de un așa zis scriitor de la noi, un tovarăș retras, tăcut și mohorât, care se plânge mereu că nu este publicat de revistele din București. Dar cum să fii publicat tovarășe, când dumneata stai închis între patru pereți, în loc să te duci în fabrici, pe ogoare, să te inspire de la izvoarele realității? l-am dat exemplul obeliscului și aștept ca realitatea să pătrundă și în paginile lui.

Pe obelisc sunt surprinse în basorelieful scene din sărbătoarea celor cinci sute de ani de la întemeierea satului, începând cu tentativa de evadare a corului de bătrâni sub conducerea Drogatului, sub pretextul că ar fi efectuat un turneu prin mai multe sate limitrofe și până la balul amintit, când personal am amețit cumplit. Referitor la prima scenă, pot spune că personajele sunt foarte, foarte asemănătoare cu noi. Consumatorul anonim de artă descoperă în acest basorelief un autobuz care oprește în Stăncuța la orele șapte fix. În mașină sunt instalați confortabil membrii corului, toți îmbrăcați în opinci putrezite, ițari cârpiți, căciuli sparte, sumane jechoase, straie ce reflectă portul strămoșesc din mentalitatea bolnavă a lui Drogatu. Sergentul nostru Grigore Postolache nu s-a lăsat păcălit de entuziasmul coriștilor și cu vigilența-i cunoscută a trecut la verificarea unghiilor de la picioare ale membrilor, cât de tăiate și curate sunt, să nu care cumva să ne

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

facă de râs în afara granițelor. În urma controlului efectuat, tov. Grigore Postolache a descoperit un corist cu picioarele depilate, dar nu era corist, era profesoara Dorcioaia deghezată în boșorog la etatea de 83 de ani, motiv pentru care autobuzul a fost evacuat cu vociferările de rigoare ale lui Drogatu și prin intervenția energică a tov. primar s-au dat sancțiuni destul de blânde – asta pentru că eram în sărbătoare. Corul a fost invitat pe bază de convocator la masa festivă: “Să-i auzim și noi cum cântă, că ne-am săturat de jidănișmele care se dau la radio!” – s-a amuzat tov. primar. Profesoara Dorcioaia a primit sarcina să participe la aceeași masă.

Expresivitatea stilului și a figurilor, scenele de grup de pe obelisc, toate dovedesc talentul maestrului. Vă rog să-i transmiteți omagiile mele! Lucrătura este dusă până la filigran, încât se pot recunoaște în piatră meniurile gătite de tov. Patricia la masa festivă. Personajele din jurul bucatelor se recunosc foarte ușor: tov. primar Mirel Țâru și tov. Cerasela, soția dânsului, tov. Grigore Postolache, tov. Ilie Andronic, tov. Patricia și profesoara Irina Dorcioaia cum stă chircită în dreapta mea. Chiar în debutul balului, tov. Cerasela a recitat din “Hamlet” și imediat tov. primar a luat cuvântul exprimându-și nemulțumirea față de inițiativa consoartei, sugerându-i ca pe viitor să-și aleagă opere mai optimiste. Tov. Cerasela a cules compătimirile noastre și după un scurt moment de meditație și-a luat angajamentul să învețe pe de rost poemul “Noptile de primăvară ale frezoriței Laura Bucșă”. Basorelieful surprinde aplauzele publicului prezent. În continuarea programului, tov. primar a cerut să cânte corul și corul a apărut cu membrii săi schimbați în bine: ițari spălați și călcați la dungă, cămăși apretate, bocanci lustruiți, bărbieriți și rași pe cap, “dacă ne văd americanii ne dau premiul Oscar cu trei lungimi de barcă față de Al Pacino!” – a apreciat tov. primar. Nimic nu i-a scăpat sculptorului. Bravo lui! Apare Drogatu în salopetă și zice: “Permiteți-mi să începem programul din această seară cu un cântec revoluționar cântat de marinarii care au descoperit America Latină. Interpretarea îmi aparține. Corul vă va prezenta o veche baladă haiducească culeasă de mine cu ajutorul neprețuit al conducerii satului nostru.” Noi aplaudăm, Drogatu face o plecăciune și cântă: “Para uma xicara pequena, ponha umacolherina de café soluvel amigo e adicione agua ou leite quente. Adoce a vontade...” Tov Ilie Andronic a recunoscut că versurile aparțin unui căpitan de vas spaniol ce a atins țărurile noului continent, căpitan care a devenit apoi proprietar de terenuri în

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

câmpia Amazonului, exploatându-i pe băştinaşi. Drept urmare, Drogatu a mâncat o bătaie zdravă, în urma căreia, spre regretul general, şi-a pierdut doi dinţi. În pofida acestei pierderi dentare, Drogatu n-a vrut să ne mărturisească numele aceluia voievod care şi-a adăpat calul de la izvoarele Stăncuţei, strigând în gura mare: “Decât să-l mânjiţi cu noroi şi pe el, mai bine îmi scoateţi un ochi!” Eu i-am amintit, în spirit de glumă, că Inchiziţia a fost desfiinţată de cinci sute de ani şi a fost evacuat, lăsând locul corului ce intonează năvalnic şi cu forţă “Trecea Mirel călare, călare, călare, iu-ha-ha!” Succesul de public a fost colosal şi prins cum se cuvine pe obelisc de către sculptor. Şi eu sunt immortalizat de maestru când plec acolo unde şi regii se duc pe jos. Când m-am întors, profesoara Dorcioaia îmi ocupase scaunul. M-am aşezat pe scaunul ei şi fără intenţie am băut vinul din paharul aflat în faţa mea. Când am dat pe gât ultimul strop, tov. Andronic mi-a dat cu mâna peste pahar şi mi-a zis că sunt chior, ăla nu era paharul tău! Tov. Postolache a adăugat că acum o să dormi ca o valiză în gară. N-am avut timp să-l contrazic, că somnul m-a luat pe loc. Am adormit cu imaginea din vis sau realitate – nu pot deosebi – cu imaginea profesoarei Dorcioaia imobilizată de cei doi şi dusă spre bloc. Tov. primar a strigat din urma lor: “Să-i daţi dragoste, să nu se spună că la noi îi lipseşte ceva!” Pe obelisc este un spaţiu mare, neatins de dalta artistului, doar cu nişte semne care, cică, în viziunea lui ar reprezenta nişte urlete de femeie. Basorelieful se termină cu înfăţişarea pedepsei lui Drogatu, pus să repare patul cu baldachin din garsoniera nelocuită, pe care a refuzat-o, cum spuneam, la inaugurarea blocului.

Pentru a nu produce suspiciuni, în final, revin la tov. Relu Mogâldea care ne-a ameninţat că dacă nu va fi lăsat să-şi vadă de săpături, să cerceteze biblioteca Patriciei fără a fi urmărit – insinuează dânsul, acuzându-l pe nedrept de filaj pe tov. Postolache, pentru că nu există ţăran român care să-şi arunce plugul în bibliotecă, deci, aducerea uneltei în acest lăcaş este o înscenare grosolană — dacă se vor face intervenţii abuzive în repertoriul corului, dacă profesoara Dorcioaia nu va fi lăsată să părăsească localitatea, dacă nu se va pune capăt violării corespondenţei, atunci, cu prima ocazie, o să-şi facă necesităţile fiziologice pe opera membrului dumneavoastră a Uniunii Artiştilor Plastici şi nu cred că cineva va suporta o asemenea insultă. Aceste ameninţări ne-au pus pe gânduri şi ca urmare tov. Postolache a fost postat lângă obelisc, zi şi noapte, gata să tragă la orice ameninţare.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Închei aceste rânduri cu rugămintea expresă de a ne transmite și alte modalități a apărare a patrimoniului nostru cultural și cu speranța că ne veți lămuri printr-o scrisoare oficială asupra identității păsării din bronz.

***

Într-o ploioasă dimineață de august, Irina Dorcioaia a fost găsită cu tâmpla spartă pe șosea, la trei kilometri de Stăncuța. Grigore Postolache a raportat că fusese lovită de o basculantă. Nu se știe nici până azi dacă a fost accident sau sinucidere, dacă profesoara încerca să fugă sau pur și simplu se plimba pe șosea. Imediat după această tragedie, sergentul s-a internat în spital, la oraș. Ficatul îi făcea probleme.

Întâmplările triste din viața satului nostru nu mi-au tulburat munca. Muncisem tot anul la nuvelă și eram mulțumit. La sfârșitul lui august mai aveam de dactilografiat zece pagini. Seara, în clipele de melancolie, răsfoiam pe îndelete manuscrisul. Mă gândeam că I.P. va fi mulțumit de nuvelă și, de ce nu?, mi-o va publica în revista A. Mi-a făcut plăcere să-i citesc Patriciei câteva capitole. Bibliotecara m-a ascultat foarte atentă. Când am terminat, a plecat tăcută. Nu m-am supărat, o iubeam pe Patricia, deși îmi mărturisise că nu poate să se culce cu mine, pentru că are o repulsie față de fizicul meu. A regretat și ea dragostea noastră “nerotundă”.

Timp de opt luni, cu gândul împăcat, comparasem nuvela mea cu fragmentele romanului “Surâsul cailor” apărute în revista A. Încă de la prima apariție, romanul a captat atenția publicului și a criticilor. În presa noastră literară au apărut articole care consacrau pe ample spații un nume până atunci necunoscut: Virgil Toderiță. Criticii au demontat cu repeziciune mecanismul scrierii, intriga, relațiile dintre personaje, iar cei mai slab de înger l-au considerat drept cel mai bun roman autohton al secolului XX. Puțini au fost cei care, obișnuiți mereu “să desființeze”, au tăcut. Un mucalit calculase cu ajutorul unor ecuații sofisticate implementate pe calculator că până la mijlocul lunii august se consumaseră două tone de cerneală tipografică pentru comentarea romanului, fără a pune la socoteală eseurile și dezbaterile din reviste. Ce s-a întâmplat cu revista A? Tirajul i-a crescut de cincisprezece ori dar tot nu satisfăcea cererea; chioșcurile de difuzare a presei erau permanent asaltate de marele public. Multe factorițe poștale ceruseră gărzi personale pentru a distribui

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

abonamentele revistei A. Replici din roman puteau fi auzite pe buzele oricui. După campionatul intern de fotbal – subiect de discuții inepuizabil – “Surâsul cailor” era cel mai atacat motiv. Cum au trăit cititorii impactul cu noul roman? Mulți nu puteau să-și explice emoțiile, dar au fost destui care, prin scrisori adresate ziarelor și forurilor literare, își exprimau bucuria că sunt liberi să citească o astfel de carte, că trăiesc un timp înfloritor, că “Surâsul cailor” este un roman al adevărului ce trebuia spus o dată și-o dată, că...mai are rost să continui? Prin luna martie se planificase apariția în volum a romanului, simultan la două edituri, motiv pentru fanaticii suporterii ai autorului să asedieze multe zile în șir cele două instituții, încât redactorii au fost nevoiți să lupte eroic cu telefoanele care zbârnâiau la fiecare minut, dar și cu persoanele fizice care nu s-au sfiit să folosească berbeci, frânghii, scări și alte utilaje din arsenalul pompierilor pentru a pătrunde pe ferestre și uși, ca să ocupe un loc cât mai în față la coada deja formată...Cu mare greutate s-au întocmit liste în ordine alfabetică pe cartiere, blocuri și întreprinderi. Vă închipuiți cât hazard a existat în acest criteriu, dar altul n-a fost admis! Listele întocmite au fost folosite și la rațiile de unt, ulei și carne.

Într-o lună, prin iunie, dacă îmi aduc bine aminte, fusese perfectată producția cinematografică cu același nume. A fost o luptă crâncenă, “de subterane”, pentru câștigarea posturilor, de la regizor și interpreți principali până la ultimul figurant. Spiritele răzvrătite rămase pe tușă s-au liniștit când s-a anunțat că în următorii doi ani, romanul va fi ecranizat într-un serial de televiziune ce va fi mai lung decât “Dallasul”.

Viața particulară a autorului “Surâsul cailor” nu era cunoscută. În primul rând că individul nu apăruse în public. Nimeni nu știa cum arăta. Se zvonea prin presă că ar fi un sihastru de o sută de kile, care scria într-o grotă, în vârful munților, mâncând o capră friptă la masă și o dată pe lună coboară la primul oficiu poștal să expedieze următorul fragment de roman. Autoritățile au verificat, nu era nimic adevărat. Au fost voci care susțineau că scriitorul ar fi un slăbănog cu coșuri pe față, ochelarișt, dar umblă deghizat prin lume într-un tip blond, cu ochii albaștri și trup de acrobat. În acest fel intră prin toate mediile sociale, mai cu seamă în cele politice, are și carnet de membru de partid și se poate documenta în voie. Pe baza acestei ipoteze, organele de miliție au efectuat numeroase razii în cursul cărora au fost prinși numeroși bișnițari care ofereau la prețuri exorbitante,

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

nu blugi, țigări americane sau deodorante românești pentru export, ci exemplare din revista A cu fragmente din “Surâsul cailor”.

Dacă atunci, în vârtoarea acelor evenimente, cineva m-ar fi întrebat: “Îl invidiezi pe Virgil Toderiță?” i-aș fi răspuns, cinstit, da, da, îl invidiez pentru succesul romanului său, dar nu-mi place cum scrie. Invidia mea a fost pașnică. Nu l-am căutat, n-am stat de vorbă cu el, n-am ținut să-i smulg un autograf pe revista A, pur și simplu mi-am văzut de scris.

În șapte zile îmi propusesem să termin nuvela și imediat să i-o trimit lui I.P. Dar săptămâna a început catastrofal, nu pentru povestirea mea, ci pentru omul care o scria. Într-o zi foarte călduroasă mă sculasem la ora prânzului și băusem un ceai. Tot plimbându-mă cu felia de unt în mână, de la ușă la geam, și gândindu-mă că actuala garsonieră (loc în care scriu acum aceste rânduri) este prea mică pentru viitoarele mele pretenții de celebru scriitor, am descoperit la intrare, prinse sub covor, ca două aripi de fluture, două plicuri albe. De obicei nu primeam scrisori. Primul plic pe care l-am deschis a fost de la Patricia:

“O să-mi fie dor de tine, drăguțule! Tu, ca bărbat, ești fascinant prin ce gândești și spui. Pentru asta te-ar iubi și ultima femeie de pe pământ. Nu ești un bărbat urât, dar eu nu te-am iubit pentru că ai fost ascuns de mine, nu ți-ai dat jos masca, să te cunosc cu adevărat și de aceea mi-a fost teamă să rămân cu tine. Mă complexai cu literatura ta care nu-ți aducea nici un avantaj material, o butelie fără repartiție, de exemplu. Eu vreau să iubesc. Să nu mă condamni! N-am să te uit niciodată!”

Semnătura Patriciei părea o mâzgălitură făcută de un copil lăsat pentru prima dată să se joace cu pixul. În post-scriptum, femeia mă informa că îi lăsase cheia de la bibliotecă lui Virgil o dată cu inelul de logodnă.

A doua scrisoare am s-o reproduc în continuare:

“Stimate domnule,

Mă numesc Relu Mogâldea, dar nu asta contează acum. Sper că lectura acestor rânduri s-a duceți până la capăt. Mă bazez pe faptul că sunteți un om onest, rațional, un om care nu i-a făcut nici un rău Patriciei și pentru acest lucru vă mulțumesc. Vă mulțumesc deopotrivă în numele meu cât și al

soției mele. Dar de ce atâtea mulțumiri, stimate domnule?, mă întreb în acest clipe premergătoare plecării noastre din Stăncuța.

Da, ați citit corect. La ora asta, Patricia este soția mea și noi suntem undeva, departe. Regretele, remușcările, întrebările sunt de domeniul trecutului, dar trecutul pentru mine nu mai există. Eu am semnat cu Patricia pe care o iubesc, am semnat o dezertare. Nu mă interesează trecutul ei și nici istoria Stăncuței. Puțin îmi pasă de istorie, de mizerie, de suferințe, de tratamentul la care am fost supus, chiar și de scrisul dumitale, cu riscul de a mă înjura! Nu-mi pasă! Dar nu ți se pare că toate aceste zbateri și frământări pentru aflarea și conservarea adevărului sunt inutile și ridicole? La ce folosește lupta pentru aflarea adevărului? Poate pentru a le da motive de distracție urmașilor noștri. După mulți ani de cercetări în Stăncuța, un istoric ca mine - o să râdeți stimate domn - a descoperit nu adevărul, nu istoria satului, ci o biată poveste de dragoste. Vă asigur că sunt un om lipsit de talent literar. Mi-ar plăcea ca peste câțiva ani, când veți fi celebru, să scrieți o carte cu acest subiect, iar eu s-o citesc cu plăcere.

Ea și El. Nu se cunosc. Într-o zi, aflându-se în biblioteca satului nostru, El pune mâna pe o carte, o răsfoiește și ajunge la ultima pagină. Acolo, în interiorul copertii, ca la orice carte din bibliotecă, există un buzunăraș lipit pentru a găzdui fișa de lectură. Puteți să-i spuneți cum vreți: întâmplare, coincidență, destin sau minciună. Cititorii vă vor judeca. Pe fișa respectivă a cărții l-a atras o semnătură. A împrumutat cartea și a citit-o, nu înainte de a semna sub semnătura descoperită. Astfel a început El să caute cărțile citite de persoana ce semna atât de frumos. Și El a citit, a urmărit-o carte după carte, fără să știe pe cine urmărește și fără ca Ea să simtă că este urmărită. Au trăit semnătură sub semnătură aproape un an de zile. Au citit cu pasiune, cu tandrețe, cu furie, cu dragoste, au citit cărți de poezie, romane de aventuri, polițiste, de dragoste, lexicoane, monografii, dicționare, cărți de bucate, sfaturi pentru viticultori și crescători de vite, ghiduri turistice, da, domnule, au citit! Nu s-au cunoscut, nu s-au zărit. Bineînțeles, e loc mare pentru a inventa tot felul de metafore, sarcina și talentul vă revine, stimate domn! Ea l-a trecut prin bibliotecă. El a urmărit-o îndrăgostit. Dar într-o zi, Ea sfârșește ultima carte din bibliotecă și se sinucide... Poate n-a suportat ideea că nu va mai avea de citit ceva în satul nostru. S-a sinucis neștiind că un bărbat este

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Îndrăgostit de ea. El însă mai trăiește și citește. Nu știu ce se va întâmpla cu El după ultima pagină citită. Poate va trăi. Vă sugerez să-l ajutați. Eu, stimate domn, vă asigur că o voi face fericită pe Patricia. Adio!

*Cu neuitare,
Relu”*

În următoarele două zile am scris și am plâns. Apoi l-am căutat pe Virgil Toderiță în bibliotecă, dar “lăcașul de cultură” era închis. Am bătut la ușa lui. Nu mi-a răspuns. Pe șantierul de la poalele Tichileștilor am aflat de la un șofer că inginerul-șef Ilie Andronic a fost destituit pentru neîndeplinirea sarcinilor de plan și mutat pe un alt șantier, în nordul Moldovei. Nimeni nu știa unde fusese mutat, nici măcar înlocuitorul său, Virgil Toderiță. “Îl găsiți acolo!”, mi-a arătat șoferul o baracă. În apropiere tasau pământul două sonete, niște mașini ale căror brațe semănau cu un uriaș păianjen. Un buldozer se lupta cu o movilă de pământ argilos. Într-un halat murdar, cu o cască îndesată pe frunte, Virgil Toderiță privea încruntat la lupta buldozerului. Când m-a văzut, a râs fericit. Ceva se întâmplase cu privirea sa de om neajutorat.

- Ce mai faceți, tovarășe inginer? - am strigat.

Virgil a ridicat din umeri și mi-a răspuns:

- Azi-dimineață am citit treizeci de pagini. Până seara sper să termin cartea, deși are trei sute de pagini. Mâine mă apuc de alta...

- Ce carte citiți?

- Una, nu i-am reținut numele...

N-am putut să-l ascult mai departe. Buldozerul ne acoperea cu praf iar eu, prefăcându-mă că-l înțeleg pe inginer, am dat tot timpul din cap. Mi-a făcut semn la ceas, îl chemau alte sarcini de serviciu. Ne-am strâns mâinile. Virgil Toderiță s-a pierdut printre basculante.

În două zile am încheiat nuvela. De bucurie, am spart stiloul între dinți. Evenimentul l-am sărbătorit cu o sticlă de vin, cu manuscrisul pe masă. Am coborât cu nuvela sub braț. Mirel Țăru aștepta autobuzul, așezat pe o valiză de carton. Primarul își ștergea nervos fața osoasă, gâtul și chelia pistruiată.

- Plecați?, m-am speriat.

- Îi duc lui Grigore la spital niște caiete de-ale lui, deși n-ar merita că nu l-a prins pe cel care a abandonat plugul în bibliotecă. Până la urmă l-am dat la fiare vechi, să aibă țara oțel.

- Eu trimit o nuvelă la revista A.

- Degeaba trimiți, tovarășe!, a dat din mână plictisit. Nu-l întreci matale pe Eminescu, în vecii vecilor. O armată de scriitori n-o să-l întreacă. Și știi de ce, tovarășe? Pentru că sunteți bețivi. Partidul vă plătește ca pe niște bancheri, iar voi azvârliți banii pe băutură. Uite la Toderiță, la Virgil Toderiță! Ce-a făcut? Un bețivan, toată ziua stătea cu nasul în butoi, un afemeiat, n-a fost în stare să-și întemeieze o familie. A băut vrând să ajungă eroul literaturii. Puah!, scuipe cu ciudă. Toderiță nu-i ajunge nici la degetul mic lui Eminescu, deși a murit și el în mizerie.

- Cum să moară? Acum două zile am vorbit cu el și arăta foarte bine!, am strigat de parcă îmi luase foc manuscrisul.

- Matale ai vorbit cu inginerul nostru...Eu vorbesc de scriitor. Mai bine citește ziarele!

Am fugit la Oficiul Poștal. Da, mi-a confirmat tovarășa Cerasela, scriitorul Virgil Toderiță murise subit cu două nopți în urmă, nu se cunoșteau cauzele, dar asta nu mai conta. Important era că revista A - ediție specială — publica ultimul fragment din romanul "Surâsul cailor". Toate ziarele centrale publicau în chenar fotografia și necrologul scriitorului. Astfel, identitatea adevărată a scriitorului era dezvăluită. Înalt, blond, simpatic, început de chelie, Virgil Toderiță nu era inginerul de pe șantierul din Stăncuța, ci pseudonimul literar sub care se ascunsese redactorul I.P.

***

Se adresează Asociației Cineaștilor (ACIN)

Prin puterea talentului meu, a onestității și a corectitudinii gramaticale de care am dat dovadă în contactul cu multe persoane, vreau să vă aduc la cunoștință unele impresii cu privire la ultima producție cinematografică a Casei dumneavoastră de filme Buftea, producție care a fost găzduită pe plan material și sufletesc de satul nostru cu ocazia sărbătoririi celor cinci sute de ani de la întemeierea Stăncuței. Evenimentul a prilejuit organizarea multor activități omagiale concretizate în mese rotunde, simpozioane, spectacole de sunet și lumină, întreceri sportive, expoziții, activități care

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

au reunit marea majoritate a populației cu excepția profesoarei Irina Dorcioaia, ființă intolerabilă cu ea însăși, aflată zilele trecute la a treia tentativă de sinucidere, din motive necunoscute și chiar dacă aş şti motivele, nu le-aş spune, că doar la noi toată lumea este fericită, și tovarășul Relu Mogâldea, zis Drogatu, un extrovertit, un element poluant al spiritului nostru comun, dirijorul corului de bătrâni ce activează pe lângă Căminul Cultural.

Revenind la filmul Casei dumneavoastră de la Buftea, țin să vă informez că premiera a avut loc în Stăncuța, fapt ce ne-a bucurat pe toți, în afara celor două exemplare umane care în timpul vizionării nu s-au amuzat deloc. Ne pare rău, stimați tovarăși ai aparatului de filmat, că nu ați trimis colectivul de realizatori în ziua respectivă, noi v-am așteptat la Căminul Cultural, dornici să purtăm un dialog viu, n-ar fi fost probleme cu masa și cazarea. Totuși, noi ținem să vă mulțumim încă o dată pentru onoarea făcută de a filma și de a transpune pe ecran această capodoperă care, vă mărturisesc confidențial, l-a cam pus pe gânduri pe un locuitor al Stăncuței ce se ocupă cu scrisul. Personal, nu-l văd pe acest aspirant la gloria literară să ajungă să scrie un asemenea scenariu pentru că e insensibil la freamătul viu al realității.

În debutul premierii a vorbit tov. primar Mirel Țâru despre istoria și realizările Casei dumneavoastră de filme de la Buftea și noi l-am aplaudat călduros. În câteva cuvinte, dânsul ne-a expus tematica filmului, dar nu până la capăt, pentru că a fost bruiat de comportamentul elevilor dirijați de profesoara Irina Dorcioaia, elevi care urlau, huiduiau, fluierau, altora puțin le păseau unde se aflau, jucau bâza, riți-piți, motiv pentru care sala a fost evacuată de turbulenți, profesoara postându-se undeva prin ultimele rânduri. Au fost tolerați membrii corului, pentru că au semnat convocatorul. În prealabil s-a făcut și o prezență fulger și nu s-au înregistrat absențe. Când tov. sergentul-major Grigore Postolache a fost investit să răspundă de buna derulare a peliculei, Drogatu s-a ridicat imediat și a lătrat, de era să-și înghită limba: "Dacă o singură dată se folosește foarfeca, atunci eu îmi dau foc în fața obeliscului! - la care toată lumea a râs și a scandat "Drogatu, Drogatu!" și eu am scandat în bătaie de joc. Tov. Postolache a dat drumul la aparatul de proiecție și filmul a pornit cu brio.

Am fost foarte emoționat de apariția pe marele ecran a tovarășului primar îmbrăcat într-un trening impecabil, cu un fluier în mână și am recunoscut scena maratonului. Filmarea a fost făcută pe viu și este meritul regizorului care nu s-a băgat în problemele noastre, dânsul purtând aparatul de filmat în locuri discrete și realitatea a fost prinsă fidel. Startul s-a dat la ora zece, când tov. primar a suflat din fluier. Dintr-o participare integrală a lipsit nemotivat profesoara Irina Dorcioaia care – mai târziu am aflat – supusă la un control antidoping a fost exclusă din competiție și trimisă forțat în garsoniera personală. Pe marele ecran m-am văzut și eu, cum stăteam la masă și înregistram numerele concurenților cu tuș negru pe brațul stâng; tov. Patricia arăta superb, împărțind pateuri cu brânză și pahare cu apă minerală. Concurenții au plecat entuziasmați – filmul a surprins marea hărmălaie – și nu s-au mai întors niciodată. Tov. primar, cuprins de remușcări a spus textual în film: “Mama lor de secături, au luat avionul și s-au oprit la primul bordel din Hamburg!” Aici filmul pare plictisitor pentru că relatează așteptarea noastră inutilă în jurul obeliscului, punctul terminus al maratonului programat dus-întors pe traseul Stăncuța – Capitala de județ. Dar de unde să știm că ei nu se mai întorc? Nici prin cap nu-i trecuse regizorului! După patru ore de plictiseală, tov. primar Postolache, tov. inginer Andronic au plecat în sat să vadă ce face profesoara Dorcioaia în domiciliul stabilit. Eu am rămas în așteptare. Tov. Patricia a pregătit șampania și focurile de artificii. Tov. Cerasela a învățat pe de rost poemul “Noptile de primăvară ale frezoriței Laura Bucșă”. Cam pe aici, cuprins de moleșeala ce se instalase în sala de proiecție și influențat de sforăiturile bătrânilor din cor, am ațipit. Vă rog să mă iertați. Dar cu prima ocazie am să revăd filmul cu foarte mare atenție.

Am fost trezit de țipetele isterice ale lui Drogatu care a încercat să maltrateze aparatul de proiecție cu un pantof, acuzându-l vehement pe tov. Postolache că a folosit cenzura și că în loc să fi tăiat banda de celuloid, mai bine și-ar fi tăiat...vai, ce cuvânt oribil a folosit! Drogatu a fost evacuat din sală în pumni. Acesta a fost ultimul incident, vă rog să mă credeți, spectacolul reluându-se de la scena în care apare ceva la orizont. Tov. primar ordonă pornirea focurilor de artificii, tov. Patricia destupă sticlele de șampanie, dar pe linia de sosire apare corul bătrânilor înghesuit într-un camion. Rândurile acestor bravi alergători fuseseră decimate de infractori, crize de astm și de alte crize, motiv pentru care Drogatu i-a adunat de pe șosea pe cei în viață, iar pe cei morți i-a îngropat la un

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

loc, într-o groapă comună. În clipa sosirii corului din cursă în condiții frauduloase, contrar normelor sportive - vezi camionul, de aceea au fost descalificați pe loc - s-a auzit o împușcătură. Noi am fugit în acea direcție. La șase kilometri de Stăncuța, printre utilajele șantierului am găsit-o pe profesoara Irina Dorcioaia cu trei gloanțe în cap. Drogatu ne face criminali, apoi își face nevoile cele mari pe obelisc. Acțiunea lui a umplut paharul. Fizionomia primarului este redată admirabil în film. Sunteți mari, tovarăși cinești de la Buftea! Tov. primar ordonă să-l urmărim și l-am urmat pe dealurile Tichileștilor, acolo unde Drogatu își are colibe din chirpici. Fiecare din noi purta câte o făclie făcută din resturile patului cu baldachin. Intenția noastră a fost să-i administrăm o bătaie zdravănă și să radem de pe fața pământului toate anomaliile lui Drogatu. Dar când să trecem la fapte, nu ne-a venit să credem ochilor! Pe locul săpăturilor făcute de Drogatu se înălța o cetate din piatră. Foarte fudul, cocoțat pe un meterez, ne aștepta Drogatu în fruntea bătrânilor supraviețuitori din corul său. Insurgenții ridicaseră podul de peste șanțul cu apă. La rândul său, tov. primar a ordonat atacul frontal.

Și am pornit. Eu m-am împotmolit în mâlul din șanț, tov. Patricia a rămas pe mal pentru că nu știa să înoate, tov. Cerasela a aruncat cu pietre până a făcut scurtă la mână, tov. Andronic ajuns sub zidurile cetății a fost opărit cu ulei aruncat de doi membri ai corului. Tov. Grigore Postolache s-a dovedit cel mai eroic, dânsul doborând cu pușca trei ciori prinse involuntar în spațiul aerian al conflictului, dar a primit în cap patru obiecte arheologice, trei pocale de argint și un scut care l-au făcut knock-out. Tov. Patricia l-a bandajat cu fâșii din propria-i rochie. Frumos gest! În această situație critică, tov. primar a sunat retragerea pe șantierul condus de tov. Andronic, om foarte amabil care ne-a pus la dispoziție două boldozere, un excavator și multe cozi de lopeți. Atacând cu noul armament am reușit să pătrundem în cetate. Luptele de stradă au fost crâncene și inamicul a suferit grele pierderi în oameni și tehnică de luptă. Filmul înfățișează în culori vii efortul nostru de a dărâma zidurile cetății din partea de nord. Pe cel din răsărit îl dărâmaseră tov. Patricia care a condus admirabil excavatorul. Tov. Cerasela a otrăvit izvoarele subterane. Tov. Postolache a curățat metodic imobilele unde se ascundeau forțele inamicului, dar efortul dânsului nu a dus la prinderea Drogatului. Un comando în frunte cu tov. primar a identificat inamicului în turla bisericii. Rămas fără muniție, fără

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

alimente, i s-a cerut Drogatului să se predea fără condiții, dar insurgentul ne-a făcut albie de porci. Când fitilul dinamitei pusă de tov. Andronic a început să ardă, a apărut un individ îmbrăcat din cap până-n picioare într-o armură strălucitoare. Bărbos, cu o privire aprigă, obrazul negru de mânie, cu paloșul ridicat, tipul ne privea de pe un armăsar alb. La un semn, am văzut cum cerul se despică în două și bubuie măruntaiele pământului. Patricia a țipat văleu. De peste tot s-au pornit sute de călăreți în cămăși albe, toți bărboși, sălbatici, înarmați cu săbii și sulite. Chiuiam, strigam, făceau ca toți dracii. „Ăștia sunt haiducii!” – a urlat tov. primar și a ordonat retragerea în spatele bisericii. Tov. Postolache, așa rănit cum era, s-a declarat nemulțumit de locul ales, de ce să ne apere biserica! Dar în iureșul dezlănțuit nici în gură de șarpe nu găseai adăpost. Cerul se întunecase de săgețile ce zburau spre noi. Tov. Postolache a fost găsit lovit de o săgeată drept în ficat și a murit în brațele mele. Tov. Andronic a fost făcut prizonier și filmul nu mai arată ce-a pățit. Tov. Patricia a dezertat la inamic, urcând pe ascuns în turla bisericii la Drogatu. Câți mai rămăsesem nu mai speram în victorie. Dar iată cum s-a întors istoria: Au apărut tancurile! Contraatacul nostru fulgerător și decisiv a strivit totul. Ultimul cuvânt l-a avut tov. primar care a tras cu tunul de pe tanc, producând o explozie grozavă și un nor de praf de nu ne-am mai văzut. Când ceața s-a risipit, am văzut că ne aflam pe un ogor arat de un plug tras de un cal alb, care abia se mai ținea pe picioare. Din acel loc am putut admira obosiți panorama Stăncuței și cum stăteam noi și admiram, vedem deodată cum zburătoarea din vârful obeliscului se ridică, se ridică în ceruri și se duce departe. Așa s-a terminat filmul în aplauzele spectatorilor.

Vă informez că am aplaudat cel puțin o jumătate de oră, de mă usturau palmele. Închei aceste rânduri cu dorința expresă în numele meu și al celor care au participat la realizarea filmului, de a-l întreba cum știți mai bine pe regizor, ce s-a întâmplat cu alergătorii care nu s-au mai întors din maraton, pentru că, fapt foarte curios, în realitate trăim o împruținare a locuitorilor și acest lucru nu-l putem explica. Nu cumva filmul i-a influențat pe concetățenii noștri să se angajeze strungari și frezori la oraș? În aceeași situație de dispărută se află și zburătoarea noastră din vârful obeliscului. De curând, ea a fost furată sau a dispărut, nici tov. Postolache care o păzea nu știe ce să spună. Doar n-a zburat așa cum s-a întâmplat în film. De asemenea, vă rugăm să ne transmiteți amănunte despre

acel voievod, pentru că Drogatu nu vrea să ni-l spună, iar istoria Stăncuței, învățată de noi la ora actuală nu-l pomenește. Cu acestea zise, vreau să apreciez încă o dată că filmul dumneavoastră este o capodoperă cu valoare excepțională și că va rămâne definitiv în inimile noastre, în tezaurul nostru cultural.

***

Mi-am ordonat foile în fața tovarășei Cerasela, dar funcționara m-a avertizat:

- Nu încape. Nu încape într-un plic poștal. E prea gros. Trebuie să-l faceți colet. Unde vreți să-l trimiteți?

- La revista T.

- E un roman?, m-a întrebat femeia după ce a răsfoit câteva pagini.

- Da, un roman de dragoste.

A luat prima pagină și, încordându-și privirea, a citit cu glas tare:

- "Într-o frumoasă dimineață de mai, o zveltă amazoană, călare pe o somptuoasă iapă alezană parcurgea, prin mijlocul florilor, aleile din pădurea Boulogne". Ce frumos sună! - a exclamat Cerasela.

Curtea de Argeș — 1988

39/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

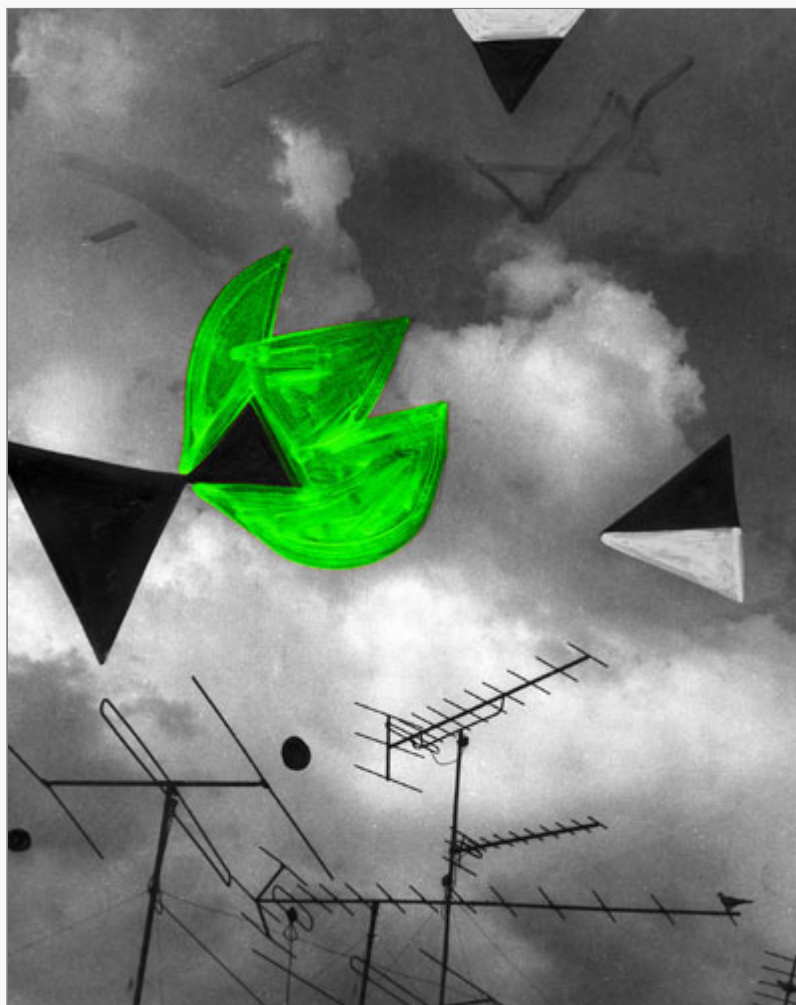

Editura LiterNet,
2002

Un cititor s-a apucat să scrie

Când eram mic, mic de tot, abia începusem să vorbesc, am zis că mă fac buldozerist, pe un buldozer galben. Era epoca în care se construiau blocuri și orașele erau pline de buldozere galbene. Ce frumoase mi se păreau! Mă rugam de toți buldozeriștii: "Nene, nu mă iei și pe mine acolo, sus, în cabină? Să împing nisipul". Nu prea mă luau. Pe la cinci ani am renunțat la buldozere, descoperind vapoarele, așa că mi-am zis: eu o să fiu "domnul comandant de vapor". La paisprezece ani m-am visat saxofonist într-o formație de jazz. Niciodată, în copilărie, nu m-am visat scriind.

N-am ajuns nimic din toate astea... sunt din fiecare câte puțin. Și din multe altele, de asemenea. La scris cred că am ajuns din întâmplare, fericită spun unii, întâmplare pur și simplu, cred eu. Prietenii îmi zic uneori că am talent. De asta ai prieteni, să spună despre tine lucruri frumoase. Scriu mai mereu după ce unul din ei îmi spune chestia asta despre talent. Scriu în general puțin și rar, din comoditate, din lipsă de timp, motive ușor să găsești. Cred că sunt un bun și încercat cititor și mă tem că nu sunt un scriitor pe

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

măsură, așa că prefer cititul, scrisului, deși, cum spuneam, unii cred că am talent. Ce e cu talentul ăsta? Probabil că dacă-l am, n-am nici un merit pentru asta. Mă întreb dacă am drepturi asupra lui. Se pare că am, de vreme ce uneori îl utilizez pentru a pune cap la cap cuvinte. Din înșiruire de cuvinte s-au născut poveștile următoare. Cu ele fiți îngăduitori, nu cu cel care le-a scris. Autorul e un simplu cititor. Nu v-ați gândit uneori, dumneavoastră, cititorii, să scrieți câte ceva?

41/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

Când nu visezi fluturi. Schiță pe un obraz mort decorat cu stele

UNU

În fiecare dimineață el se trezește la cinci și treizeci de minute și se duce la geam. Pe stradă e liniște, se zăresc doar lucrătorii de la salubritate ai căror pași, amortizați de șosetele speciale, nu se aud. Cartierul doarme și el nu aprinde lumina, e împotriva Regulamentului de Conviețuire în Comun. Nici cafea nu-și poate face, contorul de gaze ar înregistra ora la care a fost deschis aragazul. Și la cinci și treizeci de minute singurul lucru pe care are voie să îl facă e să doarmă. Nu se gândește la nimic, chiar se miră pe la șase și un sfert cum de reușește o jumătate de oră să nu se gândească la nimic; stă așa cu capul aplecat ușor, spre dreapta, vrând parcă să prindă o șoaptă venită de undeva, dinspre colțul străzii. La șase și trei minute aprinde becul (obligatoriu lumina trebuie aprinsă între șase fix și șase și cinci), apoi deschide fereastra. Nu dă drumul niciodată la radio, deși l-au obligat să-l instaleze în bucătărie. Își face cafeaua, mănâncă o felie de unt cu gem și se duce la baie. Se bărbiește fără grabă. La șase și patruzeci și cinci iese pe scară și băiatul cu bicicleta, de la Departamentul de Informații al Republicii, îi aruncă ziarul din mers.

În fiecare dimineață respirația ei mișcă imperceptibil perdeaua. Se așează în fața ferestrei și așteaptă. Ea știe că e acolo! Îi place să creadă că și el o simte prezentă, la această întâlnire matinală care le-ar aduce numai neazuri dacă ar fi descoperită. E o femeie mai degrabă înaltă, formele sunt slabe și degajă o grație nefirească. Se trezește în fiecare dimineață la cinci și treizeci de minute și aproape că se lipește de geam. Pe stradă distinge în semiîntunericul dimineții șosetele galben-fosforescent, de amortizare a zgomotului, pe care le poartă lucrătorii de la salubritate. Cu nerăbdare, la șase și trei minute aprinde becul, apoi se furișează într-un colț al ferestrei și îl urmărește mișcându-se prin bucătărie. La șase și patruzeci și cinci își oprește respirația și îi mulțumește în gând băiatului cu bicicleta care trece pe acolo, punctual, aruncând ziarul.

Cu siguranță, dacă ar fi vrut, ar fi putut lucra acum la Ziarul Central, în Capitală. Chiar fusese propus pentru o astfel de avansare, dosarul lui era aproape perfect. E drept, exista acolo o notă

Înscrisă la Departamentul de Planificare a Populației: avea 36 de ani și era neînșurat. Dar, ținând cont de valoarea sa profesională, cei de la Oficiul de Competențe, Abilități și Aptitudini îi acceptaseră dosarul. Ba chiar fuseseră de acord să-i transfere și rubrica din Ziarul Local al Regiunii Brune la Ziarul Central, considerând-o una utilă în “educarea și formarea unor conștiințe tinere, care să înțeleagă sistemul celei mai libere societăți”. El a refuzat însă schimbarea această, le-a spus că nu se consideră pregătit, că alții meritau mai de mult o astfel de avansare și că nu se simte încă în stare să educe întreaga Națiune. Într-un fel (și el simțise asta) șefii s-au bucurat că n-a plecat. Nu pentru că ar fi fost o mare pierdere, ci pentru că, în ciuda tuturor anilor trecuți de la Instaurare, în ciuda tuturor cursurilor de Educație, Morală, Conduită și Ordine pe care le absolvise cu Ordinul Disciplinei, rămăsese un individ imprevizibil. Și dacă în Capitală făcea ceva, oalele urmau să se spargă și în capul celor de la Ziarul Local. “Dă-l dracu’ de nebun, niciodată nu știi de ce e în stare ăsta”, spuneau unii dintre responsabilii cu personalul. Mai era și episodul de acum patru ani, când încercase să publice ceva, noroc că în mașina de tipărit un Cetățean al Bunei Intenții văzuse că textul nu trebuia să mai fie citit de nimeni. Și pentru că avusese până atunci un comportament ireproșabil, se alesese doar cu o muștrare verbală particulară, primită din partea Comisarului Regiunii și cu minimele Interziceri pentru astfel de abateri.

Nu fusese întotdeauna vânzătoare. Puteai să bănuiești asta gândindu-te la casa în care locuia, în cartierul Clasei Elevate. La magazinul de alimente lucra de patru ani, nu obținuse nici o avansare, n-avea voie să fie avansată în următorii cinci ani. Deși își pierduse slujba de la Biblioteca Regiunii Brune, reușise să-și păstreze casa. Tatăl fusese al doilea Scriitor al Drepturilor și Interzicerilor în Republică și, deși ea fusese drastic sancționată, cei din Capitală nu uitaseră asta. La Bibliotecă lucrase în Departamentul de Triere, Tăiere, Adăugare și Îndreptare a manuscriselor. Poate că dacă ar fi lucrat în alt departament nu s-ar fi întâmplat nimic, dar așa, acolo, atunci, cu acel manuscris, nu se putuse abține. Era vorba despre o singură poezie, nici nu știa sigur dacă era poezie, erau două rânduri, știuse că le poate salva, poate la asta se gândea atunci, nici nu mai ținea minte exact. Nu uitase însă poezia, cele două rânduri, plus cel cu titlul: “Morții”. Uneori, când nu avea de șters vreun raft în magazin, șoptea ușor cele șaisprezece cuvinte ale poeziei:

“Morții sunt buni, mai buni decât credem,
Nu cer de mâncare și nici nu mai gândesc.”

N-a salvat cuvintele astea decât parțial, păstrându-le acum în memorie, dar atunci, în urmă cu patru ani, le-au lipsit doar câteva clipe să treacă spre vama infinitului Timp. Nu fusese nici un fel de anchetă. Manuscrisul avea numărul angajatului care îl supervizase și ea fusese anunțată direct că și-a pierdut majoritatea Drepturilor, aducându-i-se la cunoștință, în același timp, Interzicerile. Dintre toate, cea mai dureroasă a fost cea care o oprea în următorii zece ani să nască vreun copil. I-au spus că nu e responsabilă să insufle unui copil Valorile și Cuceririle Instaurării. A durut-o pentru că s-a gândit că peste zece ani, când va avea 39 de ani, nu va mai putea să nască. Au mai fost și alte Interziceri; i se interzicea să intre în restaurant, să discute cu cineva în locuri publice și nu putea primi sau face vizite. Toate astea timp de patru ani. Într-un fel o izolaseră, un bătrân Executant glumise mitocan: “La pușcăriile de dinainte era mai bine, te lăseau să primești vizite.”

Imediat după masa de prânz fuma o țigară (avea dreptul la trei țigări pe zi) și începea să scrie materialul pentru rubrica sa zilnică “Omul care a înțeles”. Nu era o rubrică politică, lui nu-i plăcea politica, refuzase să candideze la funcția de Șef al Celulei Grupului în ziar. În ultimul an impresionase prin stilul riguros în care reușise să prezinte populației noile Sisteme de Conviețuire în Comun, ceea ce îi adusese mai multe Aprecieri din partea Conducerii. Îi fusese repartizat un scaun cu numele său în schimbul locului în picioare de lângă ușa din spate, în autobuz. Primise dreptul de a asculta jazz în fiecare vineri, zece minute, începând cu ora nouăsprezece. Sâmbătă, la prânz, dacă vroia, putea să doarmă o oră; obținuse și acest privilegiu. Era totuși “Omul care a înțeles”!

DOI

Noaptea se trezea rece, nu-i era frig, dar când se atingea simțea gheața de parcă îi circulau sloiuri prin vene, nu sânge cald. Gândea că oamenii care dorm singuri pășteau la fel, nu avea pe cine să întrebe despre asta; credea că noaptea e făcută să se odihnească ziua... nu și oamenii. Rămânea întins, își visa copilăria cu ochii deschiși. Se vedea departe, într-o lumină lăptoasă, alergând după

fluturi. Avea un coș de nuiete agățat de umeri, o plasă improvizată pentru prins fluturi, pantaloni scurți și o șapcă veche, de combatant în luptele partizane. Dealurile din jurul orașului se înverzeau primăvara și atunci începea să-și pregătească ustensilele, cutiile, plasele. Într-un an, veniseră atât de mulți fluturi încât chiar se speriasă. Erau mari, viu colorați, zburau bezmetici la răsăritul soarelui și el se trezea devreme ca să-i agațe și să se laude apoi cu ei, la școală. A fost anul în care s-a întâlnit prima oară cu un fluture verde. S-au privit o clipă și n-a avut curajul să arunce plasa asupra lui, s-a speriat de neputința asta, a început să plângă și a rupt-o la fugă; i se părea că mii, zeci de mii de fluturi mari și verzi zboară în urma lui — o escadrilă în plin asalt — alerga și plângea cu sughițuri. Se oprea doar atunci când simțea că inima e sub buza de jos, dar nu îndrăznea să privească în urmă. Aștepta o minune care mereu se iveau, nu-l ataca nimeni, nici el nu mai plângea, dar nu se mai întorcea după fluturi. Era în anii când bunica mai distingea cântecul cocoșului de munte, deși mereu le spunea că nu văzuse unul în viața ei.

Zona de Recreere și Refacere Psihică a orașului e la treizeci de minute de mers cu mașina de centru. În fiecare duminică aleile sunt luate cu asalt de Cetățenii Onești care primesc câte un bilet de intrare din două în două săptămâni. Terenurile de sport sunt și ele ocupate conform cu programările făcute în timpul săptămânii. În general acolo se înfruntă echipe ale diferitelor departamente din Administrație sau Ordine, uneori chiar și din cele trei fabrici ale orașului. Cetățenii care nu au familie au voie să vină aici o dată pe lună și doar în zona “persoane singure”. Grija pentru familie a Departamentului de Planificare Numerică și Calitativă a Populației face ca în această zonă numărul de bărbați să fie permanent egal cu numărul de femei. Dacă în jumătate de an nu reușești să formezi o familie după ieșirile în Zona de Recreere, pierzi în următorul an dreptul de a mai veni aici duminică.

În acea duminică ploaia s-a pornit brusc, pe la nouă, deși când răsărise soarele era senin și adia o boare de vânt călduț. Era prima duminică după un an când el avea din nou dreptul să meargă în Zona de Recreere. Se gândise cu emoție încă din seara trecută la clipele pe care le va petrece pe aleile parcului, plimbându-se singur, respirând mirosul de frunze uscate gata să cadă din copaci. Pentru cele șase duminici pe care le consuma singur în Zonă, merita să nu mai aibă dreptul la Recreere în următorul an. Și anul trecuse, acum putea din nou să se bucure de liniștea aceea, acolo veneau doar

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

oameni singuri, nu era obligatoriu să intri în vorbă cu ei, lui asta îi convenea de minune; deși era recunoscut, nimeni nu îndrăznește să îl abordeze. Când a început ploaia s-a bucurat o dată în plus, spera ca stropii să-i facă pe mulți să renunțe la plimbare.

S-a trezit un pic nervoasă, o senzație stranie de neliniște pusese stăpânire pe ea. N-a putut mânca nimic și a verificat de zece ori dacă fusta are cutele călcate corect, dacă bluza albă nu are cumva vreo pată, dacă pantofii sunt curățați. Verificări inutile, toate erau în perfectă ordine. A început să se îmbrace cu două ore mai devreme, s-a pieptănat meticolos în fața oglinzii și cu jumătate de oră înainte să vină autobuzul, a ieșit din casă. Și-a dat seama că are nevoie de umbrelă, s-a întors și apoi a rămas în prag, uitându-se, aproape fericită, cum plouă. După patru ani, avea din nou voie să meargă în Zona de Recreere și Refacere Psihică!

El s-a ridicat politicos de pe scaun și, stând drept în fața ei, cu pălăria în mâna stângă, a spus:

- Bună ziua domnișoară, vă rog să luați loc!

- Bună ziua, a îngăimat ea buimacă, mulțumesc, nu trebuie. E numele dumneavoastră pe spătar.

- Tocmai de aceea. E numele meu și pot face ce vreau cu acest scaun. Și aș dori să stați dumneavoastră pe el.

- N-am voie, își recăpătă ea glasul. Îmi e interzis, dar oricum, vă mulțumesc.

Poate pentru că realizează brusc faptul că își putea compromite solitara plimbare, el nu insistă. Dar nici nu se așează la loc, fiind peste puterile lui să facă asta cu ea alături. Chiar îi blestemă în gând pe cei de la Repartiții, "cum naiba au putut să o pună pe ea în picioare, chiar lângă scaunul meu?"

Autobuzul opri în fața Zonei la zece și treizeci de minute și el, instinctual, îi întinse mâna să o ajute la coborâre. Ea îi zâmbi, el se minună de zâmbetul ei frumos, îi mai păstră mâna câteva fracțiuni de secundă în plus în mâna sa. La poartă își prezentară permisele de intrare, apoi plecară însoțiți de un Gardian spre sectorul "persoane singure"; mergeau unul lângă celălalt și când intrară pe aleea îngustă auziră gardianul în spatele lor:

- Cred că în curând o să vă văd în cealaltă zonă.

El tresări, ea simți fiori pe șira spinării.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

- Numele meu este Ela. Ați fost foarte amabil cu mine azi, dar n-aș vrea să vă creez probleme. E mai bine să ne despărțim.

Deși visase să se plimbe singur, așteptase clipele astea, el nu se putu abține:

- Nu aveți ce probleme să îmi creați. Vă invit să ne plimbăm împreună. De fapt, ăsta e și înaltul scop al acestor ieșiri. Republica așteaptă asta de la noi.

Nu-și ascunse un zâmbet pe care ea îl sesiză imediat.

- Republica știe prea puțin despre ceea ce noi putem să-i oferim, se trezi ea spunând.

- Eu sunt Greg. Greg Loski.

- Știu cine sunteți. Sunt obligată să citesc rubrica dumneavoastră cotidiană.

- N-ar trebui să o citiți. Și nici nu e reprezentativă pentru mine. De fapt, sunt și eu obligat, ca să folosesc expresia dumneavoastră, să o scriu. Știu doar să scriu și trebuie cumva să îmi fac meseria. Recunosc, mi se pare mai comod astfel. Și, în plus, fiecare trebuie să ispășească pentru anumite greșeli.

Ploaia cădea pieziș peste fețele lor, uitaseră să deschidă umbrelele, erau uzi, nu le păsa, mergeau cu pași egali și se bucurau fiecare în sinea lui că nu era nimeni în Zonă. Erau singuri, ploaia îi oprise în case pe cei care ar fi avut dreptul să fie în această duminică aici.

- Drepturile și Interzicerile tocmai de asta există, pentru a ne bucura de Instaurare, plătind în același timp greșelile pe care le facem față de ea.

- Știu totul despre Drepturi și Interziceri. Tata a fost unul dintre Scriitori. Le știu încă înainte să le fi știut altcineva, dumneavoastră, sau Comisarii.

El o privi un pic mirat, nu înțelegea cum de nu o mai văzuse în parc în anii din urmă, cum de nu avea un scaun în autobuz, dacă tatăl ei fusese Scriitor.

- Am constatat că suntem vecini. Nu v-am văzut însă în cartier. E drept, eu stau doar de trei ani acolo. Și dumneavoastră v-ați mutat de curând, domnișoară Ela?

- Nu. Acolo m-am născut. Am păstrat casa pentru că nu au uitat cine a fost tata. Doar atât. Mie chiar mi-au spus că nu merit să locuiesc în Cartierul Clasei Elevate. Dar pentru că tata...

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

- Din păcate, toți greșim. Sper doar că Interzicerile dumneavoastră sunt acceptabile și de scurtă durată.

Ea se înroși de mânie, se calmă însă repede:

- M-am obișnuit și cu ele și cu gândul că trebuie să le supraviețuiesc. Cât despre timp, el oricum nu mai contează pentru mine. Mult, puțin, cine știe cum percepem noi măsurile astea. Ce pentru mine e mult, pentru dumneavoastră poate însemna puțin. E relativ.

- Poate ar trebui să deschideți umbrela, sunteți udă toată!

- Îmi place prin ploaie. Simt așa, o liniște, știu că nu se poate mai rău și ploaia parcă spală.

- Totuși, o pneumonie nu e chiar un lucru liniștitor. Pot apărea complicații.

- Complicații? Ce complicații? Moartea? Morții sunt buni, mai buni decât credem, nu cer de mâncare și nici nu mai gândesc.

El se opri ca fulgerat în mijlocul aleii.

- Cine sunteți de fapt? se răsti la ea. Ce vreți de la mine?

- Nimic. Vocea ei rămase egală, calmă, și el se îngrozi.

- A fost o greșeală, am recunoscut-o, am ispășit pentru ea, am crezut că totul a fost clasat. De ce? Aproape se ruga de ea.

- Nu vă înțeleg. Despre ce vorbiți? Ce să fie clasat?

- Povestea cu morții. Mi s-a spus că nu va mai vorbi nimeni despre asta. Că după ce îmi ispășesc toate Interzicerile cazul va fi clasat. Și începeți iar, în chiar prima mea zi cu Drepturi depline?

- Domnule Loski, v-am spus că nu vreau să vă fac nici o problemă. Mai bine plec.

- Trebuie să-mi dați o explicație. Nu puteți pleca așa!

- Ce explicație, despre ce?

- Despre morți.

- Erau doar niște cuvinte. Atâta tot.

- Niște cuvinte pe care eu le-am scris.

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Vorbele lui parcă o izbiră în moalele capului. Se aplecă ușor și începu să plângă, înfundat la început. Apoi cu sughițuri. El încercă să o sprijine, ea nu se opuse și printre lacrimile mari, Greg constată că are ochi frumoși.

TREI

Omul care a înțeles

Nimeni nu știe când se naște cum își va trăi viața. Mai târziu află că singurul lucru sigur al vieții sale e moartea. Între aceste două momente individul e nevoit să supraviețuiască. Nu știe cum și, de aceea, trebuie să învețe. Așa apar morala, onoarea, ordinea, onestitatea, ajutoarele sale în drumul către moarte. Sunt unii, din păcate nu puțini în Republica noastră, dovadă stând dese procese de Interzicere, care își aleg alte ajutoare. Minciuna, fraudă, furtul, sunt cele mai cunoscute și mai ușor de anihilat. Există însă alți dușmani ai Idealurilor care nu sunt nici ușor de depistat, nici ușor de eliminat. Gândurile ascunse par cele mai periculoase, cum să intri în creierul cuiva și să afli ce, cum, de ce gândește el? Doar vigilența noastră, a tuturor, poate duce la depistarea acelor care au gânduri ascunse. Instaurarea ne-a oferit o alternativă sănătoasă a parcursului nostru între naștere și moarte. Disciplina acestui traseu e țelul de căpătâi al Instaurării. Cine se abate de la disciplină, se abate de la Idealuri. Între supraviețuire și gânduri ascunse, Republica oferă alternativa celei dintâi, fiind important să trecem prin viață. Instaurarea a decretat că Republica e capabilă să ne învețe cum să facem asta. Și de ce atunci gânduri ascunse? Visez de mult o vreme în care nu vor mai exista Interziceri. În care să putem să ne plimbăm când vrem, unde vrem, în care să putem asculta muzică, să putem mânca când vrem, să fumăm cât vrem. De ce nu vine vremea asta? Mă uit în jurul meu și vă văd pe toți. Unii onești, morali, ordonați, oameni cu onoare. Alții cu gânduri ascunse, mincinoși, farsori. Cine face lucrurile cum trebuie și cine nu? Cine se străduiește să supraviețuiască, cine e interesat de cum o face și nu lasă asta în grija Republicii? Judecați singuri și hotărâți cine e de vină!

Greg Loski

Ziarul Local al Regiunii Brune – Luni, 29 septembrie

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Când soneria sună prelung, el tresări și se gândi că e timpul. Se duse calm spre ușă, deschise și rămase mirat.

- Bună seara. Mă scuzați domnule Loski, știți, e prima zi când am voie să fac vizite, nu cunosc pe nimeni care ar vrea să mă primească, totuși n-am vrut să ratez momentul, se bâlbâi ea.

- Pofțiți! Intrați! La mine e cam deranj. De fapt, așteptam pe cineva, pe altcineva.

- Înseamnă că vă deranjez, mai bine vă las, mă scuzați.

- Nu, nu mă deranjați deloc, sincer, chiar îmi face plăcere că v-ați gândit la mine pentru prima dumneavoastră vizită. Și cred că după plimbarea în Zonă e nevoie de câteva lămuriri.

Ela intră în vestibul, își scoase paltonul, pantofii și pălăria și apoi îl urmă în sufrageria spațioasă.

- Să vă servesc cu o dulceață! Sora mea face o dulceață excelentă. Luați loc!

- Domnule Loski, știți, cu morții, n-am vrut să vă provoc vreo neplăcere.

- Spuneți-mi Greg. Și nu e vorba de nici o neplăcere. Am fost doar surprins și puțin furios la început. Cuvintele acelea au provocat mult rău.

El ieși din încăpere, ea își roti privirea în jur. Un perete acoperit de cărți ordonat așezate pe rafturi, o masă masivă din lemn, trei scaune, o canapea îngustă colorată strident și două fotografii înrămate erau tot decorul sufrageriei. Pe jos erau aruncate câteva foi scrise pe jumătate, pe masă un pahar gol, alte foi, albe, o peniță și călimara. El reveni cu două farfuriuțe cu dulceață de smochine, o pofți să ia loc, apoi dispăru iarăși, întorcându-se rapid cu o sticlă de apă și un pahar.

- Aveți multe cărți. Citiți mult?

- Eu îl cred pe Foster, care zice că fiecare carte citită e o viață în plus câștigată. Încerc să câștig în altă parte ceea ce nu pot, nu vreau, sau nu sunt lăsat să câștig aici. E vorba de o fugă dacă vreți, dar e și mai comod și mai ușor suportabil.

Ea se miră că îi vorbește deschis, se miră chiar și el că o face, dar continuă:

- Înainte n-am fost așa. M-am bucurat și eu de copilărie, am încă amintiri altfel decât cele pe care ar trebui să le am. Nu mă feresc să vă spun asta. Știu, sună cinic, dar nu mai puteți păți ceva grav

dacă aflați toate astea despre mine. Interzicerile dumneavoastră sunt la limita suportabilului oricum. Cât despre mine, Drepturi sau Interziceri, totuna.

- N-aveți cum să știți ce e la limita suportabilului pentru mine. Oricum, vă mulțumesc pentru încrederea pe care mi-o acordați.

- M-ați obligat. De fapt cuvintele scrise de mine și rostite de dumneavoastră m-au obligat. Dacă le știți, nu le-ați uitat după patru ani, le înțelegeți, înseamnă că pot să vă spun orice.

- Nu știu dacă le mai pot uita după câte mi s-au întâmplat după ce le-am citit.

- Îmi pare rău că v-am provocat neplăceri.

- Nu trebuie. Așa a fost să fie. Putea fi în locul meu oricare alt angajat al Bibliotecii. Poate că altul le-ar fi îndreptat, nu le-ar fi trimis la tipar. Cred că trebuia să mi se întâmple mie, de vreme ce eu le-am dat liber. A lipsit puțin... De la tata am învățat că fericirea e drumul spre un ideal. Ea depinde de lungimea acestui drum. Și de cele mai multe ori de obstacolele pe care trebuie să le depășești. Fericirea mea a venit uneori și de la aceste cuvinte. Mai ales în perioadele în care idealul meu era moartea. Și e greu să mori azi, mai ales când Republica nu-ți dă acest drept.

El o privi pe deasupra ochelarilor, apoi îi scoase și îi așeză neglijent pe masă.

- Domnișoară Ela, îmi plăceți foarte mult. Ca femeie vreau să spun!

Ea se înroși toată, palmele începură să o frigă, încercă să nu tremure.

- Când eram copil, tata mă lua seara și ne plimbam pe străzi. Îmi vorbea despre Instaurare, aveam doar vreo patru-cinci ani. Îmi spunea că atunci când ea va avea loc, oamenii se vor schimba, se va face dreptate, vom trăi mai bine. Era idealul lui. La doar un an după Instaurare a murit. Cred sincer că l-a dezamăgit ce a urmat și că nu și-a mai găsit puterea de a descoperi un nou ideal, după ce dăduse greș.

- Idealul dumneavoastră care e acum?

Sonera se auzi prelung și el tresări. Ea se ridică brusc de pe scaun, nervoasă, temătoare.

Doi bărbați stăteau în prag și când el deschise îi arătară legitimațiile.

- Bună seara! Pofțiți, intrați!

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

- Bună seara domnule Loski. Am vrea să stăm de vorbă. Nu vă reținem mult și nici nu vrem să vă deranjăm. De fapt, e vorba doar de niște formalități. Va trebui să semnați niște hârtii și treaba noastră va fi încheiată.

- Sigur, poftiți. Am un musafir, dar nu ne va deranja. Despre ce e vorba?

- Duminică, dumneavoastră ați fost în zona de recreere. Acolo ați întâlnit o femeie. Nu avea voie să vorbească cu nimeni. Trebuie doar să semnați această declarație în care recunoașteți că v-a abordat, deși știa că nu are voie să facă acest lucru.

El rămase în fața lor descumpănit. Ceru hârtia și citi.

Eu, Greg W. Loski, în baza Obligațiilor mele de Cetățean Onest, în dorința de respectare a Drepturilor și Interzicerilor și în temeiul cuceririlor Instaurării, informez:

Duminică, 28 septembrie, am ieșit să mă plimb în Zona de Recreere și Refacere Psihică, în conformitate cu programarea ieșirilor mele. Încă din autobuz, o persoană feminină m-a abordat, întrebându-mă diferite lucruri, lipsite de importanță totuși pentru subiectul acestei informări. Și în Zonă această persoană m-a abordat și am răspuns cu amabilitatea cuvenită, mai ales că ne aflam în perimetrul "Persoane singure". Nu cunosc numele acestei persoane feminine și nu mai am nimic de adăugat.

Greg W. Loski – Luni 29 septembrie

În fața acestei declarații Greg își pierdu cumpătul.

- Ce vreți de la mine? Să semnez asta? N-am scris-o eu!

- Știm, măcar atâta știm! A scris-o secretarul nostru, pentru a nu vă mai deranja, domnule. E, după cum vedeți, o simplă formalitate. O semnătură și gata, nu ne mai vedeți. Vă rog! spuse unul dintre cei doi bărbați care ocupau vestibulul, întinzându-i un stilou.

- Domnilor, e totuși târziu, poate că mai bine rezolvăm mâine de dimineață această problemă. Voi fi la birou după ora opt și treizeci de minute. Vă aștept atunci, poate îmi aduc aminte și ce anume am discutat, cine știe, cred că vă voi fi mai de folos dimineață, odihnit.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

- Domnule Loski, nu ne înțelegeți greșit, noi vrem doar o semnătură, nimic mai mult. Dacă vă aduceți aminte ceva mâine, mai vorbim, completăm atunci. Acum vrem doar semnătura.

- E în regulă, dar cred că declarația aceasta nu mă reprezintă și nici nu reproduce faptele întocmai cum s-au întâmplat. Voi scrie eu o informare amănunțită despre această situație și o voi aduce mâine, semnată gata.

În fața acestui argument cei doi cedară. Până la urmă, dacă martorul dorea să scrie despre cele întâmplate, cu atât mai bine, dispăreau definitiv complicațiile.

- Vă lăsăm totuși această hârtie. Ca model. Bună seara domnule!

Trânti ușa după ei, învârti cheia în broască de două ori și apoi intră în sufragerie.

O găsi aplecată deasupra unei vitrine. Nici nu simți că el se întorsese.

- Vă plac fluturii? întrebă Greg

- Nu știu. Am văzut prea puțini ca să știu dacă îmi plac. Și nu semănau deloc cu cei pe care îi aveți aici. Cred că dumneavoastră vă plac!

- Demult, când eram copil, prindeam fluturi toată ziua. Aveam o magazie plină de cutii și borcane. Îți strângeam acolo apoi, în fiecare noapte, visam cum alergam pe dealuri după ei. Cred că îmi plăcea mai mult să-i prind.

- Plăcerea vânătorului.

- Prinsul fluturilor n-are legătură cu vânătoarea. Mai ales că multora le-am dat drumul după ce i-am privit. Zborul lor e însă deasupra spaimelor noastre.

- Cred că nu vă înțeleg.

- Puterea de a tăia zborul fluturului era deasupra senzației de frumos pe care mi-o dădeau culorile aripilor. Asta cred că mă făcea să alerg zile întregi după ei. Știam că pot să le întrerup cursul firesc al existenței lor.

- Ați fost așadar un copil rău! zise ea zâmbind.

- Doar neștiutor. N-ați crezut, când încă vă mai făceați codițe, că sunteți liberă? Târziu am înțeles că libertatea nu o capeți când te naști, că lupți pentru ea, uneori nici nu știi cum arată, alții o crezi un fluture verde.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

- Fluturii verzi nu se văd pe câmpiile verzi!
- Nici libertatea nu se simte între oameni liberi!

Greg desfăcu capacul de sticlă al vitrinei, scoase o cutie și din ea un fluture mare, cu aripi verzi, tăiate în două de încrustații roșietice.

- Vi-l dăruiesc. Aș vrea să fie singurul fluture salvat. Aș vrea să-l salvați dumneavoastră.

Ea îl prinse delicat între degetul mare și arătător, se uită în ochii lui Greg și, ridicându-se pe vârfuri, îl sărută pe obraz. El o luă în brațe, fără să-și dea seama că strivise fluturele o sărută, de parcă era primul și ultimul sărut care legau o femeie și un bărbat pe Pământ.

Noaptea îi găsi goi, unul lângă altul, în patul mare din dormitor, unde mirosea a fluturi verzi și a dulceață.

PATRU

Mânca repede, doctorul îi spunea mereu că ulcerul așa apare, în grabă, că dacă nu mestecăm noi tot, vine el, gata să termine treaba. "Ne termină și pe noi" adăugase zâmbind, de parcă ar fi spus o glumă bună, dar cu substrat. Greg Loski, ești un copil tare altfel decât ceilalți copii, o auzea încă pe profesoara de literaturi; totuși, atlasele despre fluturi nu suplinesc celelalte lecturi obligatorii. Într-o vreme a început să se gândească la fluturii de noapte. Cum să facă mai bine ca să-i surprindă în întuneric. A început antrenamente dure, cu draperiile trase în miezul nopții, bâjbâind prin dormitor, încercând să distingă toate obiectele prezente acolo. Așa i-au apărut juliturile de la coate și de la genunchi. Mama s-a speriat rău abia când l-a găsit într-o dimineață cu ochiul vânăt și cearceaful murdar de sânge. Fluturii sunt de vină, i-a spus el, ea nici nu l-a băgat în seamă, cum să crezi tot ce spune un copil de opt ani. Tatăl a verificat marginile patului și le-a îmbrăcat în burete, l-au pus să facă probe, să vadă cât de mult îl apără bureții dacă se zvârcolește în pat. Degeaba încerca el să le explice că fluturii de noapte nu se prind oricum și că trebuie să înveți să-i vezi în întuneric. Ei s-au mulțumit să dea din cap și să comenteze apoi în bucătărie: ce copil, nici noaptea nu uită de fluturii

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

ăia de-i aleargă ziua pe coclauri. Visează fluturi, auzi. Alți copii visează războaie, pentru că ziua se joacă de-a războiul. Dar tot nu se trezesc răniți la ochi, ca al nostru.

Era trecut de miezul nopții, se simțea răcoarea toamnei. Își ridică gulerul paltonului, aproape își acoperi toată fața cu borul larg al pălăriei. La a treia intersecție o luă la dreapta, mai merse câțiva pași și bătu la o ușă masivă, din metal. Intră și i se spuse sec:

- Așteptați.

Toate se învălmășeau în cap acum, nu știa nici cum începuse, nici cum se va sfârși această poveste. Crezuse că nimeni nu își mai amintea de acele cuvinte. Dacă ea nu le-ar fi spus, nimic nu l-ar fi oprit să semneze declarația celor doi. "O persoană care a ignorat Interzicerile. Așa-i trebuie!" și-ar fi spus și apoi s-ar fi culcat liniștit. Trebuia să fie calm, să calculeze exact, să nu periclitizeze nimic din ceea ce reușiseră până atunci.

- Pofțiți, intrați, auzi în spatele lui.

Se întoarse și păși într-o încăpăre joasă, luminată slab, cu un pat într-un colț. Pe pat stătea întins un bărbat, îți dădeai seama după conturul bărbii, care se distingea clar în semiîntuneric.

- Trebuie să fie ceva important dragă Greg, dacă te-ai gândit să ieși din casă la ora asta, cu riscurile cunoscute.

- Foarte important. Mă aflu într-o situație ce pare fără ieșire. Dar nu ca să mă lamentez am venit aici. Trebuie să aflați totul mai întâi.

Își trase un scaun lângă pat și îi povesti bărbatului totul. Acesta nu scoase un cuvânt, ascultând în liniște, doar din când în când închizând ochii.

- Îndoiala, dragă Greg, e un privilegiu al minților alese. Nu asta trebuie să te sperie. Ceea ce ai simțit a fost firesc pentru un om ca tine. Deocamdată, sper, situația noastră, a tuturor, nu s-a înrăutățit.

- Dar dacă până dimineață nu mă hotărâsc se poate înrăutăți. Nu eram pregătit pentru asta. Și nici atent n-am fost, poate că dacă mă gândeam un pic.

- Nu fii copil! Probabil e o femeie frumoasă. Tuturor ne plac femeile frumoase. Mă rog, multora încă ne mai plac. Ai reacționat instinctiv, nu e nici o greșeală, poate că și eu i-aș fi oferit locul meu. Înțeleg că vrei să nu fi tu cel care o condamnă. E important să știu dacă vrei mai mult de atât, dacă vrei și să o scapi. Nu răspunde, știu, te-ai gândit la asta, de asta ai venit la mine. Cum se numește femeia?

- Ela, Ela Kreps.
- Mirko Kreps, Al Doilea Scriitor.
- E fiica lui. Dacă nu era, n-aș fi întâlnit-o niciodată.

- A fost un om bun. A crezut sincer în Instaurare. Din fericire pentru el, a murit repede, n-a apucat mai nimic din noua Republică. S-ar putea să putem trage de timp. Tu vei semna declarația, noi vom încerca să o ascundem o vreme. Nu prea mult. Greg, ești un om important pentru noi. Ești important pentru mine. Trebuie însă să te hotărăști ce sacrifici. Fă-o fiind convins că te voi sprijini în decizia ta. O să-i informez pe ceilalți.

La alimentară programul începea la ora opt și treizeci de minute. Cu zece minute mai devreme ea intră pe ușa din spate, se duse la dulapul cu numele său inscripționat pe ușiță, își aranjă hainele, îmbracă halatul galben și intră în magazin. Doi bărbați stăteau sprijiniți de casa de marcat și ea se miră când îi văzu, n-aveau cum să intre, încă nu se deschisese.

- Bună dimineața. Sunteți Ela Kreps?
- Da. S-a întâmplat ceva?
- Și da, și nu. Așteptați să se întâmple?
- Nu mai aștept de mult nimic, domnilor.
- Lungim vorba domnișoară și nu vă ajută cu nimic. Trebuie să ne însoțiți.
- Dar nu pot, peste zece minute începe programul.
- Nu mai lucrați aici.

Nu se împotrivi când o împinseră brutal în mașina mare, neagră, nici când o obligară să le predea geanta, paltonul, pălăria și lăntșorul de la gât. Auzi o ușă grea închizându-se în urma sa. Nu distingea nimic în întunericul încăperii în care se afla, pipăi și dădu de un perete, apoi merse de-a

lungul lui, se împiedică de ceva tare, văzu că era un pat, îl ocoli și apoi se așeză. Salteaua era tare, n-avea așternuturi și mirosea urât, a urină depozitată printre paie. Își scoase pantofii și se întinse. Dintre toate lucrurile la care s-ar fi putut gândi alese să se gândească la el. Începu să se roage ușor pentru el, să nu pățească ceva. N-a simțit când a furat-o somnul, l-a visat ținând-o de mână, pe o alee, apoi el i-a dăruit un fular verde, undeva se vedea un pâlc de copaci și se auzeau râsete de copii. A trezit-o lumina, becul ardea pe peretele din fața sa. Încăperea era înaltă, fără nici o fereastră, avea o masă și un scaun într-un colț, în celălalt o chiuvetă și un vas de veceu. Se gândi că au arestat-o. Pe masă o tavă cu mâncare. Zări două banane, o bucată dintr-o pulpă de vită și rămase descumpănită. "Mâncare bună în închisori", își zise. Lângă tava cu mâncare văzu o lenjerie de pat albă, curată și cu un miros plăcut. Asta o descumpăni și mai tare.

În sală se auzeau murmure. Cei unsprezece bărbați vorbeau între ei, șoptit, comentând ultimele evenimente. Greg intră pe ușa din spatele pupitrului însoțit de Profesor. Ceilalți tăcură brusc.

- V-am chemat la ora aceasta, nepotrivită poate, pentru o problemă urgentă, aproape capitală. De aceea domnilor vă rog să fiți înțelegători cu mine, la fel cum cer înțelegere pentru tovarășul nostru, Greg Loski. Nu va fi greu să o arătați, gândindu-vă la voi înșivă. Nu există empatie, dar încercați măcar să vă puneți în locul lui, sau în locul meu. Iată despre ce e vorba.

Profesorul vorbi apoi egal, povestind cele întâmplate în ultimele două zile, felul în care Greg acționase și urmările acțiunilor sale. Cât timp Profesorul expuse faptele, nimeni nu scoase un cuvânt. Fiecare era însă vizibil preocupat de ceea ce se petrecuse.

- Ne aflăm în fața unei situații limită și vă cer să luăm decizia corectă față de noi, față de Greg și față de Ela Kreps. Pe cei mai în vârstă îi rog să țină cont și de Mirko Kreps.

- Nu putem să acceptăm să judecăm favorabil un Scriitor.

Vocea, deși nu tare, se auzi fermă. Profesorul îl privi blând pe cel care vorbise.

- Domnule Brick, nici nu v-am cerut asta. Am spus doar ca cei mai în vârstă să țină cont de Mirko Kreps. Dumneavoastră sunteți un tânăr important pentru noi, iar Mirko Kreps un mort la fel de important. Nu vă grăbiți să vă supărați că vă acordăm aceeași importanță ca unui mort, mai degrabă simțiți-vă onorat.

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

- Aș dori ca domnul Loski să ne răspundă la câteva întrebări, se auzi o altă voce.
- Sigur, veți afla orice vă poate fi de folos pentru a judeca limpede.
- Ați știut, domnule, cărui pericol expuneți persoana dumneavoastră și organizația în momentul în care ați oferit acestei domnișoare locul din autobuz?
  - Da, domnilor! Am știut! M-am gândit la asta mereu, parcă aveam două fluxuri de gândire, unul care mă trăgea de mânecă și îmi atrăgea atenția și altul care aproape mă implora să mă port cum se cuvine cu o femeie.
  - Faptul că nu avea un loc repartizat pe scaun nu v-a dat de gândit în ceea ce privește Interzicerile ei?
  - Ba da, dar a fost peste puterile mele raționale să mă opun acelui imbold care îmi spunea să fiu curtenitor cu această femeie. A fost deasupra mea voința aceasta, n-am avut de ales, ca bărbat și ca om, ca om care simte.
  - Domnule Loski, înțelegem că atracția a fost mai mare ca rațiunea. Și, ca oameni de onoare, în virtutea tuturor lucrurilor și ideilor care ne leagă, vă respectăm opțiunea, dar am vrea să ne spuneți ce așteptați acum de la noi?
  - Domnilor, mi-am dat seama că nu mai e doar o chestiune personală și de aceea l-am contactat pe Profesor. Am primit sprijinul său. Dacă vreți, într-un fel, poate exagerat, am simțit că mă pot salva printr-o dragoste. E un imens egoism dar cred că dacă nu ne salvăm fiecare în parte, nu ne putem salva toți împreună. Pentru prima oară după foarte mulți ani, duminică am adormit fericit. Un sentiment minunat pe care sper că măcar odată în viață l-ați trăit fiecare dintre dumneavoastră. Asta vă vor face mai ușor de înțeles acțiunile mele și rugămințile mele. Între un plan compromis și unul după care nu se acționează niciodată, prefer prima variantă, indiferent de riscuri. Domnul Kresp și-a asumat astfel de riscuri. A murit dezamăgit, dar cu siguranță a fost fericit multe clipe din viața sa. N-aș vrea însă să trăiesc cu povara unei prejudecăți. Putem face mai mult decât ne-am propus. Cred că dragostea poate fi o puternică armă în mâinile noastre. Vă cer să luați în calcul o acțiune în numele ei, cu ajutorul ei.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

CINCI

La Comisia de Supraveghere a Interzicerilor era agitație mare. În biroul șefului se perindau zeci de persoane, toate ieșeau roșii la față și o luau la fugă pe culoar, spre ieșire.

- Nu poate nimeni să dispară în Regiunea asta! Nu are cum! Nu are voie! Cu atât mai puțin o femeie lipsită de majoritatea Drepturilor.

Șeful țipa, se congestionase la față, cămașa îi ieșise din pantaloni, nodul cravatei atârna aproape de buric, total anapoda.

- Aveți două ore să o găsiți! Vie, moartă, oricum! Și aduceți-l la mine pe ziaristul ăla, Loski!

Șeful, un tip scund, se învârtea de nebun în încăpere. Chema câte unul din subalterni, îi dădea ordine, îl expedia cu înjurături, apoi aprindea o nouă țigară.

La ora zece responsabilă de la Alimentară anunțase că are nevoie de o nouă angajată care să o înlocuiască pe Ela Kresp. Fusese întrebată care e motivul absenței Elei și răspunsese că îngrijitoarea raionului "Casnice" fusese arestată de către doi agenți ai Republicii. I s-a spus să aștepte un răspuns oficial, iar angajatul Biroului de Repartiții a Locurilor de Muncă raportase situația. Când cei de la Interziceri au auzit, parcă le-a căzut cerul în cap. E drept, exista un ordin de arestare pe numele Ela Kresp, dar el nu fusese semnat de Comisarul Regiunii, așa că nu fusese încă aplicat. Și totuși, Ela Kresp era arestată.

Stătea întinsă pe spate, cearceaful mirosea frumos, a apret tare; își aducea aminte de copilărie. Ceruse trei cărți, toate trei interzise, le primise pe toate prin ușa ușor întredeschisă. Oare ce fel de pușcărie o fi asta, în care se citesc cărți interzise? Păianjenul din colțul camerei țesea meticolos o pânză; în ce pânză definitivă vroiau să o prindă? "Când nu visezi fluturi" o citise de mult, avea cam 15 ani, tatăl său o ținea în biblioteca din birou.

Șoseaua urcă în pantă până aproape de oraș, apoi cotește la stânga, chiar în vârful aceluia deal. Și vezi sub picioare o așezare nu foarte mare, dar rânduită corect, cu străzi aliniate în funcție de cum cade lumina soarelui în după-amiezile lungi și friguroase de iarnă. Acolo, în vârf, Milinko s-a oprit să respire; era încă toamnă, verdele nu se făcuse de tot galben ruginiu, se mai auzeau mierle cântând la

marginea așezării. Își scoase pantofii, apoi ciorapii, își frecă degetele obosite de atâta mers. Se gândi că poate ar fi trebuit să se spele înainte de a pătrunde pe prima stradă, înainte de a încerca să găsească ceva de lucru, sau poate mai bine încercă întâi să găsească un loc unde să doarmă la noapte. A vrut să uite, pentru a putea merge înainte, pentru a putea face acest drum, fără să se întoarcă brusc pe călcâie, rupând-o la fugă și cerându-și iertare în pragul casei. Îl mai sâcâiau fluturii, îi visa noaptea, își aducea aminte mirosul ei, printre flori. Aici, în nord, fluturii erau mai puțini. Iar florile aveau un miros mai aspru, n-avea cum să te ia cu amețală.

Pe străzi îi atrase atenția mai întâi curățenia, apoi liniștea. Nu se întâlneau cu nimeni, merse așa, spre ceea ce credea că e piața principală, în centru. O biserică mică, vopsită cu alb, străjuia intrarea în piață. Văzu că nu exista și o ieșire, de jur împrejur erau case, o singură stradă ducea aici, aceiași pleca înapoi. În fața bisericii, în partea opusă a pătratului de case, o ușă deschisă sub o firmă: "Crâșma Remușcarea". Când intră duse mâna la ochi, încercând să se ferească de lumina puternică; al dracului strălucește, scâpă printre dinți și auzi chicoteli în dreapta sa. Doi bătrâni stăteau la o masă și îl priveau, citi milă în ochii lor, asta îl înfurie un pic. Merse spre ceea ce bănuia a fi teighea, de fapt un dulap cu o placă mare, lucioasă, deasupra. Întrebă dacă putea găsi vreun hotel, sau vreo pensiune, omul de după dulap, el însuși aproape cât dulapul, îi răspunse că nu există așa ceva în oraș. Aici nu vine nimeni. Călătorii nu poposesc la noi. Cum se numește orașul? Fărăvise! Fața i se luminează și bărbatul îl întreabă dacă îi e bine. Ceru ceva de băut și se interesă dacă e vreo casă de vânzare în oraș.

Ușa se deschise brusc, ea se ridică și instinctiv ascunse cartea la spate.

- Sper că lectura vă face plăcere, domnișoară.

Un bărbat mai degrabă bătrân, bărbos, stătea în fața ei zâmbind.

- De fapt, mă plictiseam, am primit aceste cărți și...

- Le-ați cerut. Ne-am bucurat că v-ați adus aminte de ele. Trebuie că le cunoșteți deja, sunt demult interzise.

- Tata le-a avut în bibliotecă.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

- Mirko Kresp a fost un om deosebit. Ca toți oamenii deosebiți a fost naiv și asta l-a terminat. Sau poate a fost mult mai naiv decât alți oameni deosebiți. Nu știu, m-am gândit de multe ori la el, la toate nopțile pe care cred că nu le-a mai dormit de când a realizat...

- L-ați cunoscut pe tata?

- E trist că a murit dezamăgit.

- Eu cred că dezamăgirea l-a ucis. N-a suportat să vadă ce se întâmplă.

- Noi încercăm să rezistăm domnișoară. Vă rog să mă scuzați, nu m-am prezentat. Nici n-o să fac asta, e mai bine deocamdată așa. Vreau să știți doar că suntem prietenii dumneavoastră. Poate chiar v-ați dat seama de asta, după așternuturi, mâncare și cărți. Aici sunteți în siguranță deocamdată. Îmi pare rău, știu, seamănă cu o închisoare, dar încercăm să vă facem șederea cât mai plăcută. E un om la ușă, trebuie doar să deschideți și să îi cereți ce doriți. Ușa nu e încuiată. El e paznicul dumneavoastră. Vă păzește, atât cât va fi în stare, de primejdii. E un om de încredere.

- Înțeleg că nu pot cere mai multe explicații. Oricum, ca să fiu sinceră cu dumneavoastră, nici nu-mi trebuie. Indiferent ce mi se întâmplă, n-am nimic de pierdut, nimic ce să regret.

- Există un om domnișoară care vrea să nu vi se întâmple nimic rău. Dacă nu pentru dumneavoastră, măcar pentru el, încercăm să vă salvăm.

- Ați spus un cuvânt mare. Chiar crede Instaurarea că mai pot fi salvată?

- N-ați înțeles și poate e mai bine. Instaurarea poate crede orice despre dumneavoastră, nouă puțin ne pasă. Acum trebuie să plec. V-aș ruga să nu încercați să scăpați de aici și atunci când omul de la ușă vă va cere ceva, să nu refuzați. Sper să ne revedem curând, în alte condiții. Vă las cu cărțile, domnișoară.

De două săptămâni autoritățile fierbeau. Mai multe persoane dispăruseră de la domiciliu și nimeni nu le dădea de urmă. Pe străzi circulau patrulare, toți trecătorii erau legitimați, se făceau razii, dar degeaba. Nici urmă de dispăruți. Fiecare magazin avea afișate pozele acestora, opt la număr. Oamenii se opreau în fața lor și exclamau: "Cum dracu să dispară cineva, așa!?"

- Peste graniță n-au trecut, n-aveau cum! Sunt undeva aici, în oraș, cred că o să înnebunesc curând dacă nu-i găsim.

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

În fața șefului Serviciului de Urgență Națională un bărbat scund, îmbrăcat în costum negru, privea parcă absent pozele dispăruților.

- Câți dintre ei erau în evidențele Serviciului de Supraveghere?
- Doar femeia. Ceilalți, exceptându-l pe ziarist, n-au avut niciodată probleme cu noi.
- Deci și ziaristul era?
- Nu mai era, am primit ordin scris din Capitală să nu mai figureze pe listele noastre și să nu mai fie verificat și urmărit.
- Ceilalți nu au familii?
- Nici unul. Toți burlaci, doi dintre ei văduvi. Pe cei cărora le-a murit soția nu îi putem obliga să se recăsătorească. Ceilalți își pierd periodic dreptul la ieșire în Zona de Recreere.
- Astea sunt fleacuri. Sistemul are o fisură pe care ăștia au descoperit-o. Noi trebuie acum să astupăm gaura asta.
- Mai întâi să o găsim. Nimeni nu știe nimic. Am făcut razii, am peste 2000 de agenți infiltrați, degeaba, nici o informație.
- Mai avem doar șapte zile, apoi ne schimbă pe toți. În șapte zile ori îi găsim, ori ne ducem dracu'! Bărbatul scund aruncă pozele pe biroul din fața sa, se ridică, își scoase o țigară și se duse la fereastră.

ȘASE

Rămăseseră puțini cei care mai știau ceva despre el și fluturii pe care îi prindea. Unii muriseră, alții uitaseră. El însuși își pierdu o parte din interesul pentru fluturi, cu siguranță aceștia ar fi dispărut cu totul dacă n-ar fi continuat să-i viseze noaptea. Începuse să creadă că fluturii de noapte există doar în visele lui, legate mai mereu de prima fată, căreia la prima întâlnire nu i-a dus o floare, ci un fluture. Era colorat, cu mult portocaliu, el tremura de emoție și ea a privit nedumerită vietatea acea în borcan. N-a știut niciodată dacă fluturele a făcut-o să se întoarcă și să fugă râzând.

Credea că visează fluturi verzi, alerga pe-un câmp verde și uneori spera să distingă acea mișcare a ochiului drept care spune mereu la un fluture că e gata să-și ia zborul. Învățase să privească mai mult ochiul drept al fluturilor, poate pentru că ochiul său stâng era mai miop. Și vedea visele cu acesta, de aceea pierdea detalii, mai ales pe cele verzi. Prima femeie a vieții sale purta sandale desfăcute la vârf și o rochie roșie; a întins-o în iarbă, acolo, pe deal, deasupra orașului, a simțit că e un fluture roșu deasupra cerului, ea, mai în vârstă decât el, i-a șoptit relaxează-te, n-a îndrăznit s-o privească și a rămas cu figura ei de fluture de noapte. Nu s-a căsătorit pentru că noaptea n-avea somn și bărbații care nu dorm noaptea nu pot face copii, ceea ce însemna că fluturii erau singurii care puteau rămâne în urma lui. Fecunda gânduri și oua noaptea fluturi verzi, mari, în urma lor rămânând lungi dâre de idei luate razna.

Nu știa exact câte zile trecuseră de când era închisă acolo. Dacă nu greșise calculul, aproape zece. Citise cinci cărți, una la două zile, chiar se îngrășase un pic. Se simțea totuși bine, mai ales de când înțeleșese povestea cu fluturii, cu visele, totul îi apărea acum clar.

Când nu citea își aducea aminte de tatăl său, un bărbat puternic, frumos, cel puțin așa îl ținea minte. Vara ieșeau des pe malul râului, lui îi plăcea să pescuiască și ea stătea pe mal, lângă el, nemișcată, uneori își ținea respirația. El o întreba fleacuri, despre școală, despre colege, despre păpuși, deși știa că ea ținea păpușile în cameră doar așa, pentru decor și în amintirea clipelor când se credea mămica lor, nu se mai juca demult cu ele. Mirko Kresp lucra la Universitate, era șeful catedrei de Istoria Curenților Politice. Era respectat de colegi, de vecini, iar cei apropiați aveau încredere în părerile lui. Ea era singurul său copil, se străduia să nu-i fure copilăria, într-o casă plină de autori celebri și cărți sofisticate. Ea se simțea bine printre aceste cărți, mirosul de hârtie îngălbenită o amețea și o excita în același timp; se apuca să citească trei-patru cărți în același timp, amesteca personajele din toate și noaptea visa o singură poveste, în care pentru lâna de aur, printre fluturi, îl vedea luptându-se pe cavalerul Rob Roy, care avea apoi să dăruiască această comoară Julietei. În diminețile răcoroase Mirko Kresp îi aducea fiicei sale micul dejun în cameră și o ruga să nu mai stea noaptea târziu, să-și strice ochii citind.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

De la o vreme îl visa din ce în ce mai des, îi apărea frumos, ca în ziua în care venise la serbarea de sfârșit de an și ea plângea, nu fusese prima în clasă, iar el i-a spus, râzând, e mai bine așa, acum vrei și mai mult premiul ăsta, deci vei lupta mai mult anul viitor. Ea n-a înțeles, dar fața lui era așa luminoasă, obrazul acela decorat cu stele așa cald, încât n-a mai simțit nevoia să plângă, parcă zâmbetul îi ștersese lacrimile de pe obraji.

Indiferent ce avea să se întâmple, chiar dacă ar fi fost să moară, murea liniștită, liniștită în ea, acolo unde simți că făcuse totul, tot ceea ce lui i-ar fi plăcut să facă. Și închidea ochii să-i regăsească obrazul mort.

ULTIMUL

Dragă domnule Petar Brick,

am înțeles atitudinea ta bănuitoare în ceea ce privește acțiunile mele din ultimele zile. Înțeleg de asemenea teama ta că ele ar putea compromite tot ceea ce noi am gândit. De aceea te asigur că stima și aprecierea mea pentru tine au rămas intacte. E dreptul tău, ca al fiecăruia dintre noi, să te îndoiești de oportunitatea acțiunilor celorlalți. Asta nu ne face nici mai lași, nici mai puțin importanți pentru ceilalți. Tocmai pentru că țin la tine și la opiniile tale, scriu aceste rânduri, cumva explicative. Nu pentru că m-aș simți obligat să dau explicații, ci pentru că tu, la fel ca oricare dintre noi, meriți totuși câteva lămuriri.

Când am acceptat să particip la acțiunile grupului nostru am făcut-o conștient de pericole și încrezător în rezultate. Am știut în același timp că precizia va trebui să fie principalul atribut al acțiunilor noastre, pentru a nu periclita nimic din ceea ce ne-am propus. Am avut o singură mare îndoială, legată de finalitatea acestor acțiuni. Atunci când Instaurarea a triumfat, la fel ca Mirko Kresp, am crezut că se vor schimba acele lucruri esențiale care ne fac să trăim mândri și să ne simțim liberi. Că nu s-a întâmplat așa o știi la fel de bine ca mine. Tu poți însă, din când în când, să te crezi altcineva preț de câteva minute, acolo, pe scenă. Nu te invidiez, știu că atunci când realizezi că totul e o ficțiune, durerea și mânia revin înzecite.

Sunt lucruri care ni se întâmplă fără a putea mișca un deget împotriva lor, doar pentru că, uneori, simțim că se întâmplă exact ce ne doream. Nu știu dacă mi-am dorit să cunosc pe cineva ca Ela Kresp, dar ea a fost acel ceva nespuse care îmi lipsea. Am visat-o noaptea și avea diferite fețe și forme, dar, când am întâlnit-o, am știut că doar pe ea o visam. Mai cred că pot salva ceva din tot ceea ce n-am reușit niciodată să am. Nu e egoism, pentru că în urma noastră toate aceste lucruri vor rămâne cunoscute, măcar de aceia cărora le-am făcut rău, deși n-am vrut, dar a fost inevitabil. Pentru un bărbat care trece jumătatea drumului său cu traista goală, fluturii nu mai contează. Și dacă a rămas fără acel moment unic din el care îi spunea să meargă înainte, asta nu înseamnă că drumul s-a terminat. N-am căutat nimic din ceea ce am găsit întâlnind-o pe Ela Kresp, deși acum știu că asta am așteptat. Sunt sigur că veți înțelege mai bine evenimentele atunci când veți reuși să analizați scopul, nu mijloacele. Ori noi n-am vrut decât să ne eliberăm. Am găsit altă modalitate, una pe care nici măcar n-am bănuțit-o. Libertatea se simte, fiecare în parte știe când e liber, fără nevoia de a i se confirma asta. Mirko Kresp a fost liber când a murit. Eu nu mai visez fluturii. Dumneata vei trăi probabil libertatea altfel. Grupul ne-a ajutat pe mine și pe Ela Kresp să fim liberi, dar deasupra acestui ajutor noi eram deja liberi. Singurul lucru care nu au putut să ni-l ia au fost visele. Nespuse, văzute rar, ele au crescut în noi dorința.

Probabil nu ne vom mai vedea. Când citești aceste rânduri, eu și Ela suntem departe și trăim liber fiecare clipă. Nu știu dacă vom fi fericiți. Nici măcar dacă vom rămâne împreună. Dar voi dormi o vreme liniștit noaptea și pentru asta trebuie să-ți mulțumesc și ție, dragă Petar Brick.

Greg Loski

“Remușcarea” se deschide de obicei la ora nouă, după ce crâșmarul ia micul dejun în cămăruța micuță din spatele dulapului ce ține loc de tejghea. Primii mușterii apar abia pe la unsprezece, așa că mirarea omului a fost mare în acea dimineață când, după ce împinse ușa în afară dădu cu ochii de un bărbat și o femeie. Zâmbeau și nu înțelegea zâmbetul lor și nici nu știa dacă îi mai văzuse vreodată. “Mâncare găsiți abia după prânz la noi”, le zise încurcat, “dar dacă vreți pot să vă fac un ceai”. Ei continuau să zâmbească și să se țină de mână. “Vrem să ne dați o plasă mare, din acea de care

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

puneți vara în uși, să vă feriți de muște”. Omul îi privi încurcat: “...avem și lapte dacă doriți”. Intrară toți trei în crâșmă, bărbatul și femeia se așezară la o masă. Două câni mari, cu un lichid aburind înăuntru, fură puse pe masă.

“Plasa, cam cât de mare vă trebuie?”

“Cât să înfășori un om în ea și să se creadă fluture.”

“Aha, soarele a răsărit deja de trei ceasuri, fluturii au zburat și se întorc abia la apus.”

Pe dealurile dimprejurul orașului liniștea stăpânea ca în prima zi și doi oameni, un bărbat și o femeie, culcau iarba ținându-se de mâini. Trăgeau după ei o plasă mare, albă, și vorbeau despre fluturi verzi. În oraș s-a vorbit despre ei doar până seara, apoi nimeni nu i-a visat și nici nu și-a mai adus aminte de ei.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Plecat după bani

Povestea asta s-a întâmplat cu mulți ani în urmă. Eu am auzit-o când eram copil, de la unul, nea Nicu Sucilă, căruia noi îi mai ziceam și Butelie, că avea o burtă mare care nu-l lăsa să-și bage cămașa în pantaloni. Nea Nicu ăsta ieșea vara pe la șase seara în fața porții, se așeza pe un scăunel și ne privea cum băteam mingea. Cam după jumătate de oră țipa la noi că facem praf și ne înjura cu glas gros. De mamă. Cred că îi plăceau doar înjurăturile de mamă, că nu l-am auzit spunând altele. L-am întrebat odată pe tata de ce îi zice lumea, lui Butelie, Sucilă și mi-a răspuns *pentru că n-avea două vorbe la un loc*, le sucea mereu. N-am înțeles atunci treaba asta, dar acum îmi dau seama că povestea s-ar putea să nu fie adevărată. După ce ne înjura, nea Nicu ne chema lângă el și începea să ne spună povești. Și ce povestitor iscusit mai era! Asta cred că a spus-o cam în vara în care a venit gărla mare la noi și a luat parcul din vale pe sus, stricând grădina de vară. Eu să fi avut vreo nouă ani pe atunci. Am mai auzit povestea și de la alții, mai târziu, poate că ei o știau tot de la nea Nicu, că spunea mereu povești cui voia să-l asculte. El zicea că o aflase prin 1957, la târg, pe Cărcinov; “acum nu mă mai duc mă tată, că am îmbătrânit și eu și caii și e drum lung până acolo”, spunea el răsufând greu. Pe Cărcinov, cam aproape de Leordeni, se făcea duminica mare târg de animale. Și acolo afla nea Nicu fel de fel de întâmplări. Cred că pe toate le înflorea el, că prea erau unele uimitoare. Nouă ne plăcea să-l ascultăm pentru că vorbea rar și ne lăsa să-i punem întrebări când nu înțelegeam câte ceva sau voiam mai multe amănunte. “Mă tată (asta era vorba lui, parcă ne făcuse el pe toți; mai știi?) era un viscol afară, că îmi venea să bag caii în cârcimă!” “Și de ce nu i-ai băgat nea Nicule?”, întrebam noi zgribuliți, imaginându-ne viscolul. “Păi lor nu le place răchia, mă. Și altceva ăia n-aveau de băut acolo.” răspundea nea Nicu, iar pe noi ne pufnea râsul. “Nu râdeți tată, că ai mei beau doar șpriț, cu găleata.”, ne făcea el cu ochiul; “și iarna, pe viscol, ăia nu scot vinul la vânzare, că rumânii beau doar răchie, să se încingă bine.” Noi râdeam tare atunci și el arunca cu pietricele de pe marginea străzii spre noi, mai mult așa, cum ar spune “v-ați prins haimanalelor!” Lui nea Nicu îi murise nevasta și avea o fată, Nuța, măritată mai la deal, cu unul din Beleți, dar nu prea venea pe la el. Îl îngrijea soră-sa Ioana, căreia toată lumea îi zicea Lili, că mai era una Ioana, proasta satului, și toți se fereau

de numele ăsta. Tanti Lili ne trimetea acasă când venea pe la el și din cauza asta strigam mereu după ea Ioana a lui Butelie, ca să o supărăm. Cred acum că nea Nicu nu prea putea să stea singur, se plictisea să tot vorbească cu caili, vorba lui, îmbătrâniseră și ei și îl auzeau mai greu, și de aia ieșea în stradă și ne spunea nouă povești. Asta a fost una dintre cele mai greu de înțeles pentru noi, am comentat-o vreo două săptămâni după aia și dacă nu venea gărla mare, o făceam toată vara. Dar așa, cu toată nenorocirea de apă peste noi, am uitat de poveste. Mi-am adus-o aminte acum.

Să fi fost pe la 1930, așa a început și nea Nicu, în seara aceea, când mama făcuse gogoși și le împărțise pe stradă, “că cine naiba știe când vă lasă Sucilă să plecați acasă și o să vi se facă foame. Nu le mai împuia capul cu prostii mă nea Nicule, că ești om bătrân.” “Lasă fă, că află și ei cum e în lume!” i-a răspuns el aspru; “De la voi ce mama dracu’ să afle, că abia știți drumul până la poartă!” Undeva, prin partea de sus a Olteniei, “prin Vâlcea cred, că ăștia sunt peste tot acum, mama lor de crescători de praz”, a completat nea Nicu, și noi am râs. “Cum cresc ăștia prazul nea Nicule?” “Cu grijă tată, că e viața lor!” Și în satul ăsta unde prazul era crescut cu grijă (am întrebat-o seara acasă pe soră-mea aia mare “Știi fă cum se crește prazul?”, ea a zis că nu, “Păi de unde să știi, că nici n-ai învățat drumul până la poartă” și mama harșt, una după ureche “Fi-ți-ar Sucilă al dracu’, cu prostiile lui cu tot!”) trăia unul Vasile, la vreo 35 de ani. Era înalt, uscat, ars de soare și bolnav de plămâni. “Când înjura, boii sau vreun vecin, scuipa maro printre dinți.”, zicea nea Nicu și noi scuipam cu toții în stradă; “Eu nu sunt bolnav de plămâni nea Nicule, nu scuip maro!” “De la mestecat tutun pățea asta.” Și imediat ne gândeam de unde să găsim tutun să mestecăm și să scuipăm maro. Și pe Vasile, duminica, după fiecare slujbă la biserică îl trăgea muierea lui cu frunze de nuc fierte pe piept. “Cum adică îl trăgea?” “Îi făcea frecție mă tată. Că-l ardea tare la plămâni.” Vasile era înstărit, la fel ca toți din neamul lui, ai lu’ Cireacă. Bătrânul Cireacă, bunică-su, mai trăia și povestea tuturor celor care mai voiau să-l asculte cum luptase el în ‘877 la Vidin. “Când se înrolase, nici câinii nu-l lătrau de sărac ce era.” “Păi ce nea Nicule, de unde știau câinii că e el sărac?” “Păi ăștia miros tot tată, nu pierd nimic, și dacă ești lipit pământului, ce să se mai obosească să te latre.” Din acea seară am început să umblu cu buzunarele goale, să nu se mai repeadă la mine câinii lui Capiton, unul din capul străzii noastre. După Independență, cam până la 1900, bătrânul Cireacă a devenit unul dintre cei mai bogați

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

oameni din sat și nimeni nu știa cum. Vasile era cel mai mare nepot al bătrânului. Mai avea alți șapte, dintre care trei fete. Pe toți îi ajutase și toți îl vizitau, purtându-i respectul cuvenit. Prin sat oamenii vorbeau că Cireacă avea bani de nu le știa numărul, îngropați undeva. Vasile încercase de mai multe ori să afle de la bătrân unde îngropase comoara. Chiar desfundase o dată toată curtea și grădina bătrânului. Acesta râdea printre dinții lipsă când Vasile îl întreba de bani. Cam pe la culesul viilor, Cireacă ăl bătrân s-a îmbolnăvit. A chemat popa, s-a spovedit, s-a împărtășit și a murit împăcat. Vasile nu s-a bucurat prea tare, deși a primit o avere frumușică moștenire. La pomană și-a bătut nevasta. “Unde a pus fă ăsta banii?” o întreba el și îi căra pumni în cap. Femeia plângea și ridica din umeri. “De-ar fi să mă duc după el și tot aflu unde sunt!” mai zicea Vasile din când în când. A obosit și a lăsat săraca muiere, care mergea legănat de la căți pumni primise. S-a așezat în spate sub șură și a început să bea. Stătea lângă butoiul cu vin și din când în când umplea cana mare de pământ ars, pe care o golea dintr-o dată, de parcă ar fi fost un țoi cu răchie. Dimineață l-au găsit mort lângă butoi și cică avea așa, un rânjet, că te speriai. Nevastă-sa a zis că s-a dus după ăla bătrân. “Nu-ți spune mă, degeaba ai plecat! Prostule, nu îți spune!”, se jelea ea și lumea se uita mirată și credea că a înnebunit. “Dar eu zic că ăla ori a crăpat de plămâni, ori de băătură, ori de amândouă.” “Păi l-au găsit crăpat nea Nicule?” “Nu mă tată, dar așa se zice când moare unul, a crăpat.” “Aaaaahaaaa”, făceau noi toți dumiriți.

Povestea asta mi-am amintit-o acum vreo trei ani, când am citit în ziar că undeva, pe lângă Vâlcea, s-a descoperit într-o curte o căldare de bani de aur. M-am gândit la nea Nicu Butelie, care în seara aia, înainte să vină gârla mare, după ce ne-a spus povestea asta, a gândit cu voce tare: “Să fiu al dracului dacă ala n-a aflat de bani, altfel de ce rânjea?!”

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Bănăţean prin naştere, muntean prin formare şi ardelean prin vocaţie se întâmplă să fie un „om fără voie”. Pentru că ştia să vorbească s-a apucat şi de scris, pe care îl numeşte „boală fără vindecare”. Aflat în ultimul an de facultate, îşi pierde timpul învăţând lucruri necesare în locul cursurilor. Lipsit total de fler practic, este considerat un încurcă-lume. Scrie din necesitate, pentru că dacă are inspiraţie şi nu o fixează pe hârtie „explodează”.

Nu este interesat în a profita de pe urma scrisului, motiv pentru care a pierdut sau a aruncat multe poezii. Consideră că orice creaţie literară trebuie să fie gratuită şi dezinteresată. E un ghem de contradicţii şi de aceea la prima întâlnire cu cineva îi inspiră acestuia o groază profundă, ca orice alt lucru împotriva naturii. Crede că prima iubire este singura posibilă, fiind subiectiv datorită propriilor experienţe.

Citeşte foarte mult fără a reţine numele autorilor şi operelor literare, motiv pentru care de obicei nervează interlocutorii prin expresii de genul: „am citit acum o lună o carte despre cutare şi cutare lucru, dar nu mai ştiu cum se numeşte”. Cauza acestei amnezii este părerea că ideea şi efectul acesteia primează ca importanţă asupra autorului sau titlului.

Contrar majorităţii, nu vrea să plece din România. Foarte comod, foarte static, preferă să piardă fără efort decât să câştige cu efort. Cel mai enervant lucru i se par glumele strecurate într-o discuţie serioasă, iar cel mai mult îl bucură lumea virtuală, pentru că acolo oamenii arată cum sunt ei de fapt.

Nu are un stil specific de a scrie şi urăşte orice fel de catalogare în artă. Crede că este singurul om din lume care a câştigat un concurs de poezie regională fără să fi participat la el (o prietenă i-a cerut câteva poezii pe care le-a trimis la concurs şi juriul a decis surprinzător că merită a fi premiate). Pesimist convins, crede că dacă ar fi ştiut că participă la concurs ar fi ieşit ultimul.

Printre altele, are mania de a număra treptele.

***

Numerele se rotesc înnebunitor, maneta nesimțitoare de metal așteaptă cu teamă ca degetele albite de furie, neputință, frustrare să o smucească nerăbdătoare, mecanisme interne țârâie și se blochează în configurații mereu necâștigătoare. Încă o dată...

Poate fi începutul unei povești de iubire sau al unui coșmar, poate fi cerul sau focul iadului cel care așteaptă dincolo de trei sau patru numere rotindu-se în indiferență. De mult cifra care aleargă în spatele geamului incasabil și totuși bruscat de nenumărate ori se pierde în vârtejul încețos din mintea celui care fumează țigara pe jumătate dintr-un fum sau își uită pe suport paharul plin cu băutură tare și ieftină. Ulcerul îl atinge cu degete mătăsoase, ochii gem afumați fără ca stăpânului să-i pese, oboseală nesfârșită la patru dimineața în barul în care doar doi-trei alcoolici dorm printre pahare. Numai maneta prinde viață și alunecă dintre degete slăbite, o ultimă mie de lei iese la iveală după o puricare amănunțită dar e înghițită mult prea repede de metalul vorace, nimic de făcut, o despărțire aproape lăcrimândă de mașina care îl va aștepta să vină și mâine. Ca o iubită credincioasă îl va aștepta, aproape cu recunoștință, căci pentru ea își vinde el patul pe care doarme, unica farfurie rămasă și de

71/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

care nu mai are nevoie, viața și-ar vinde-o doar ca să mai simtă vibrația cilindrilor pe care cifre desenate își pierd identitatea.

Însă el știe. În spatele mâinii drepte cu mușchi încordați și în spatele figurii crispate într-un rânjet inutil se află calcule febrile, estimări în care crede cu forța misionarilor ce-au sfârșit ca delicatose în meniuri din Africa sălbatică, sunt statistici care se întind pe ani întregi, singurătate și sacrificii de neînchipuit.

Numai patima mai trăiește în el, și-l devorează.

Este fratele meu. Mamele noastre nu s-au cunoscut niciodată, ne-am întâlnit întâmplător în barul care-i devenise casă și când mi-a cerut cinci mii l-am cunoscut deodată și i-am dat și ultima sută de lei care zăcea mânănită în colțul ruginit al unui buzunar. Îi știu povara și i-o port asemenea, căci... patima scrisului e exact același lucru.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Horus

Și a fost o vară de fier, cu multe ascunzișuri. Copiii se topeau la soare ca untul în tigaie, băteau ici și colo în apus. Roșu apus. Eu, treabă de om bătrân, îmi priveam mâinile, înfloriseră, cădea praful dintre degete, sfârâiau venele, vară de fier. Atunci, femeia a ridicat din umeri. Doar o dată. Parcă blestemase careva, tăișul securii se ciobea în rămurelele uscate, arbori de fier, vară de fier, nori de ceață cu gust metalic se mai agățau de privirile rugătoare ale celor mai înalți. Ca niște scame. Fierbea pielea pe broască, sapa răcâia prăfos zgrumți de nisip zburdalnic, frunzele uscate nu mai ajungeau jos, firimituri din ele se împrăștia în tusea babei de la fântâna secată iar copii băteau pe la umbre. Minunate bălți de untură moale, lipicioasă, de fierbințeală potrivită, dar de unde cartofi? Vitele, de mult oase colbuite. Vară de fier, vară de fier.

Lumea a trăit, atunci. Era voia cuiva, au ieșit certuri, cine a făcut vara ceea, ăl de sus, ăl de jos, ăia, ba nu, ăilalți, loane, tu nu ții minte, de la bombele alea mari, se bucură scaraoțchi, ucigă-l aia, bată-l ailaltă. Pe alocuri, mai țipa scurt, fără vlagă, câte o femeie prinsă în palmele zdrențăroșilor scoși din minți de fierbinte de fier. Nașteri au fost, mai bine nu erau. Bebeluși schilozi, mulți morți, mai puțini îngropați de vii prin grădinile cu pământ de sticlă și rar de tot, însă nu deloc, familii aruncau peste câteva zile cu fereală oase mici, roase complet, prin buruienile uscate ca iasca de pe lângă gardurile aproape fumegânde de căldură. Festin pentru puținii câini care nu turbaseră, apoi nu mai rămânea nimic decât o amintire repede ștearsă, poate visată de măcelarii improvizați câteva seri. Burta însă era amăgită. Cine să ia aminte?

Și n-au murit toți. Chiar bătrânii zâmbeau des, se duceau câte unul sau mai mulți și priveau cu ochii slabi, dar mai blânzi decât în alte dăți, către clocotul din înalturi. Le părea că dacă se limpezește bine, vor vedea calea lor. Și după câteva ore, încă mai priveau. Nu se întorceau însă toți, s-au crucit câțiva pe la început văzând întâmplător, pe dealuri, statui posmăgite de bătrâni cu capete de mumii date pe spate în vârf. Fără vânt, fără abureala zorilor, rămâneau cu zilele veghind apusul și răsăritul, neprivindu-le, mereu cu ochii de-acum de sticlă privind mereu în sus. Ceilalți bătrâni veneau lângă ei și priveau și ei în sus. Vorbeau cu mortul de lângă ei liniștit.

Măi Gheo, ce vezi tu acolo? Apoi mai zdrelea cojile de praf o adiere venită de departe, și se prăbușeau pe rând sau deodată, și se mai vedeau un pic în acele locuri mușuroaie mici de praf, un pic mai închis la culoare. Ceilalți, cu invidie, neluați, murmurau și plecau: Dumnezeu să îl hodinească.

A trecut vara de fier, parcă prea repede a trecut, zilele erau una ca cealaltă, nopțile respirau fierbinte, uneori, diminețile aduceau cu ele vorbe scurte, zgârcite de epuizare: Uite la casa lu' a lui Micescu, au intrat toți să se culce și nu i-am văzut azi. După multă codeală, lumea intra. În paturi, toți stăteau nemișcați. Cei mai curajoși încercau să îi îngroape, nu se putea, luați în brațe se rupeau în bucăți. Apoi oamenii tot mai puțini s-au învățat. Trăgeau o cruce în praf în fața casei: 'Mne lartă-i.

De-atunci, a trecut timp. Au fost lucruri și mai de temut în lume. Au trecut și ele, trebuia să treacă tot, mereu-mereu alte înfiorări zgârceau inima, au apărut muguri în pomi, s-au ciocnit două sau trei sau mai multe popoare, au luat grânele foc și mai rar au gemut hambarele de-au și căzut multe sub povara merindelor de tot felul. S-ar fi uitat de tot vara de fier, dar sunt oameni care vor să-și amintească. Și-au amintit doar niște cifre împrăștiate, le-au crezut vii și-așa au rămas: 1945-1946.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Ploi de apus

Mestecau mîl îngroșat, fugind ca niște iepuri bolnavi în sus, pe lângă șiroaiele furioase de munte. Se fereau scurt de arborii dezrădăcinați care lunecau la vale, unii se fereau prea târziu, dar țipau la fel de scurt și parcă liniștit. Nu mai priveau așa de des la golașul de deasupra, nu-l vedeau oricum, nori prea mulți, prea deși, dar asta era bine. Îi împingea mai departe. Unde nu sunt nori, acolo nu e ploaie.

Cu trei săptămâni înainte se bucurau de primul picur. Îl prinsese în palmă un norocos, s-a uitat la el cum zvâcnea și-a zis fraților, e semn de mare bogăție în toamna asta! Hehehe, hehehe... Se băteau pe spate unii pe alții, cu încurajări scurte și frunze prea verzi de tutun mestecate cu parcă mai mare poftă. S-au cinstit pentru câteva ore, trecând cu tot mai mare și gălăgioasă bucurie pe la fiecare pe acasă, femeile lor mai țâțâiau din buze, dar erau fericite că la iarnă copiii vor avea țâță grasă și pâine multă-multă. Vai, și ce bucurie o să fie de Sântă-Mărie!

A doua zi, mahmuri, începuseră deja să înjure în barbă. Prea mulți picuri, o să iasă râul din matcă. Măi, măi fraților, ze ne fațem bă, că o dzis la radio că nu ztiu ze front vine. Doară nu se războiește ploaia cu noi? Lasă mă Mihă', că tu ai fost mereu mai mototol, nu știi cum să pui porumbul, da' de la radio ce să pricepi? Asta i-a mai descrețit un pic, până s-a vărsat râul. N-a venit vuind la vale, la munte nu plouase, a ieșit încet din albie, parcă așa, de batjocură plin, sătenii au avut mult timp ca să își suie în poduri ce nu trebuia udat. Apa creștea prea încet, cei care stăteau în casele de pe locurile mai înalte au primit la ei în curți vitele celorlalți, dar zâmbeau în barbă, lasă că eu dorm mai bine la noapte, n-am decât șase lanțuri de vie, aia e pe deal, numai să nu dea mana în ea.

Și-a doua zi fata care mergea cu mâncare la moș Marcu, cel mai bătrîn și învățat dintre săteni s-a întors în goană, cum că zace agățat de grindă și pe o bucată de piele tăbăcită sunt semne de neînțeles. Au plecat câțiva oameni de frunte să vadă ce și cum și i-a murat ploaia așa de mult că nu le-a păsat de spânzurat ci numai la pielicica aceea s-au uitat. Era acolo un cerc cu un nor în mijloc și alt nor în jurul lui, pe dinafară, și o cruce mică dedesubt.

Au rămas mult pe gânduri, speriați, nu se știe de ce. Și nu le-a mai trecut prin cap să întoarcă pielea și pe cealaltă parte. Au aruncat-o ca pe lucrul dracului, și scrisul chinuit de om bătrân s-a făcut zeamă de cărbune în ploaia mare și deasă.

Apoi au început să vină oamenii de la oraș, unii țipau, fii și fiice de mult plecați, niciodată reîntorși, care încercau acum să explice fără cap și coadă cum că n-o să se oprească ploaia, că niște oameni luminați au văzut că nu știu ce timp al mahnirii de apropiere... Niște bătrâni au zâmbit, ce dacă orașele s-au muiat sub puhoai, aici sunt înalțuri de munți și oricum ploaia se va opri odată. Totul se oprește.

Iar într-o dimineață, când numai casa lui moș Marcu de sus de tot mai rămăsese neatinsă, oamenii s-au rugat la Domnul și au suit mai sus, care cu ce a apucat. În fiecare zi mai sus până când într-o seară au venit ape mari de sus de undeva, dintre vârfurile muntelui cel mare, și au luat mulți, mulți oameni. Atunci s-a mai văzut o dată Soarele într-un ochi de nor, roșu tot, și un băiat înalt și învățat a murmurat în limbă străină Oculus Dei. Și l-a luat și pe el apa de sus, cu popa și învățătorul laolaltă.

Și-acum fugeau întretăiat în sus, spre creasta senină, în umbrele dese ale serii, cu apa venind peste ei din trei părți, alunecând pe pietrele de pe care iarba cursese la vale, smulsă de câteva zile. Și au trecut prin norul vuitor, au ajuns deasupra, unde soarele era deja apus, dar au mai apucat să vadă în lumina puțină că apele suiseră și ele peste nor. Și încă mai suiau.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Prima dată

Vai, cu ce batjocură te uiți. Te-ai întins cu totul, mai că zâmbesc privind, e șod, nu știu, mă gândesc la seara asta, cum a început, n-am crezut nici o clipă că ajungem aici, dar cui îi pasă, ședeam liniștit. Ar fi putut să îmi semene, clipa, dar m-am înfuriat atunci, prea puțin loc, mă durea ghemul care eram, mă mai duruse, dar nu ca acum, o seară mai grea ca altele, poate că din cauză că îmi dădeai să mănânc prea mult, uite ce gras sunt, dar nu cred că știai. Nici eu, a fost prima dată pentru amândoi, nu e minunat, un alt fel de partidă de sex, cumva pe dos, ce ciudat...

Fix te uiți, nu e bine. Îmi pare că vorbesc singur, trebuie să înțelegi, nu sunt vinovat, mă sufocam, nu e ușor nici pentru tine, dar pentru mine e așa de greu, mult efort, cine ne cere? Cred că nu știi nici tu, eu sunt nou în oraș, dar asta știai dinainte, poate ai crezut că un străin va fi lucru ușor de rezolvat, acum îmi pare că te căiești. De ce? Nu, e prea târziu, ai vrut să mă ai, nu m-ai întrebat, și poate chiar dacă ai fi vrut, știai că nu se poate. Nu te miră că vorbesc așa mult?

...Am păstrat și liniște, multe luni am tăcut și nu ne puteam privi. De-acum împreună, dar nu știu cum, parcă nu-mi închipuiam că așa o să fie, sunt noi multe, am venit de undeva de aproape, și tu știi că nu mă pot întoarce acolo, am fost gonit. Acum parcă mi-e un pic teamă, dar e păcat, nu trebuie, am o viață în față. Să nu te porți urât cu mine, m-ai așteptat destul, iată-mă. N-am putut veni mai repede, nu știu dacă mi-am dorit, ce mi-am dorit. În jurul tău e lumină, chiar mai multe lumini, mi-e un pic frig, sunt gol și mă doare totul, parcă aș fi fost bătut. N-am știut niciodată ce e bătaia, frigul sau foamea, am fost răsfățat și până la urmă gonit fără să fi făcut ceva rău. Aș nega destinul, știu, e prea târziu, ce să-i faci.

Înapoi? Nu se poate înapoi, timpul curge mereu în același sens, înapoi e numai amintirea, poate și ea uitată, rechemată mai rar și încă mai rar, până se stinge singură. Și-atunci nu mai este nimic, așa o să mi se întâmple și mie, mă întreb ce o să zică tata despre asta, nu l-am cunoscut, o să îl cunosc?

Iată, am rude, o știam, dar nu cu siguranță, acuma e clar. Tu taci, nu mă mai dorești, ah, ce aproape am fost unul de altul, ce aproape, mulți cred că sunt invidioși, mie nu-mi pasă. Le sunt antipatic, ar comenta, dar nu își permit, nici ei nu știu ce își doresc. Filosofie ieftină, de cârciumă cu

pahare pline de salivă. Oh, ce lume. Am venit de aproape, dar nu cunosc lumea. Am fost departe de ea, chiar de m-am aflat în mijlocul oamenilor dintotdeauna, chiar prea mult în mijlocul lor.

Parcă mi-ar fi somn, acum aș dormi pentru întâia oară, ah, câte lucruri le voi face azi pentru întâia oară, e uluitor. Plăcut surprins? Poate că voi fi, îmi va trece. De ce stai? Iar liniște, tăcerea asta mă poate scoate din minți, mă deprimă, mă simt fără valoare, fără senzație, nimeni. Nu mă băga în seamă și iată, îmi vine să plâng, ce groaznic, sunt eu ca și cum n-aș fi, dedublarea nu mă încântă, de ce taci?

E soare, ce sunt acelea, ah, păsări, da, am auzit vorbindu-se de ele, mă umplu de invidie, ele pot zbura, eu n-am nici cum să merg. Dar le voi întrece, voi merge și voi zbura, voi ucide și voi face dragoste cu femeii urâte ca să le fiu superior, nu e o promisiune, e un fapt dinainte împlinit, voi fi mai om ca omul de colo care fumează agitat, nu e aici, îl văd prin trei uși închise, nu, nu îl văd, dar știu că e acolo. Așteaptă o veste, i-o voi da, îi voi spune de tine, pâra nu este calitatea mea, nu e calitatea nimănui, e un defect, îl am, îi voi spune. Îi voi spune că taci și că mă simt singur, se va simți și el singur. De ce taci?

Dar femeia moartă nu putea vorbi în fața primului său născut care orăcăia explicativ.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Muzeul

Bine ați venit, iubiți vizitatori, ne pare bine că doriți să vizitați Muzeul nostru. Aici veți putea vedea multe exponate inedite, veți rămâne uluiți și vă veți bucura o viață întreagă.

Atenție totuși, culoarele muzeului nostru sunt nesfârșite, se încolăcesc la infinit, e un labirint imposibil, ba chiar sunt zvonuri (neîntemeiate, vă asigur) care spun că mulți vizitatori și-au găsit sfârșitul în colțuri niciodată călcate ale Muzeului. Acesta, după cum știți, nu este un muzeu oarecare, este Muzeul însuși, cel mai mare și mai complex aparat construit de mâna omului, iar voi sunteți cei care îi dați viață. Muzeul fără vizitatori este tăcut și stins, încă splendid dar inutil, dar azi ați venit în număr mare, așa că nu vom avea oră de închidere, Muzeul va rămâne deschis atât cât veți dori dumneavoastră, ne face plăcere să vă servim, cerințele dumneavoastră au fost întotdeauna cele mai importante.

Să începem cu sala principală, sala de intrare. Aici puteți observa giganticele transformatoare de tensiune și putere, pe care vă invităm să le vizitați pe dinăuntru. Da, Muzeul nostru este conceput într-un mod original, oferind vizitatorilor ocazia de a se afla în însăși inima aparatelor prezentate. Nu, domnule, ne pare rău, nu vă puteți întoarce pe calea pe care ați venit, trebuie să urmați cursul firesc al lucrurilor, desigur, vom lua pauze pe traseu.

În continuare puteți alege între mai multe căi de trecere, care duc fiecare în diferite săli. Pentru a vizita sălile mediilor de stocare, vă rugăm să ieșiți prin culoarul din dreapta. Aparatele de efectuare a calculelor se găsesc drept înaintea, pentru a observa în amănunt sala ecranelor vi se pune la dispoziție culoarul al doilea din stânga jos, acea intrare mare duce către sistemele de răcire, iar în minunata sală a sunetului, accesibilă prin culoarul mai mic din stânga. Desigur, avem și săli mai puțin importante, în care puteți intra prin ușile mai mici din părțile laterale. Cei dintre dumneavoastră care doresc să aibă o viziune de ansamblu în marea sală de control sunt rugați să ne urmeze.

Iată deci că în această sală se află de asemenea un număr mare de culoare, care, spre deosebire de cele de la intrare, sunt bidirecționale. Puteți vizita de aici mai multe săli de importanță minoră, care

conțin aparate ce nu sunt folosite decât rareori, în caz de necesitate. Unele dintre ele nu au fost folosite niciodată, dar spre bucuria noastră, captează atenția unui flux constant de vizitatori.

Numai privind din această sală vă puteți face o impresie generală asupra întregului Muzeu. Noi nu am uitat nici un aparat, fie el oricât de lipsit de importanță. Vă rugăm să priviți drept în sus, unde se află culoarele multiple care permit accesul fluxului mare de vizitatori care doresc să examineze în amănunt mediile de stocare și citire de date. În spate, se află sala calculului, care este organizată sub formă de labirint, astfel încât să puteți efectua calcule complexe chiar dumneavoastră, prin simpla parcurgere a culoarelor corecte. Deasupra ei se află sala gigantului și puternicului sistem de răcire, unde puteți admira marele ventilator. În stânga sa se află sălile aparatelor vitale pentru Muzeul nostru, precum și cele exotice, toate fiind de ultima generație. Vă rugăm să remarcați cele două turnuri, precum și sălile goale, în care urmează să fie introduse aparate noi. Muzeul nostru nu este niciodată finalizat, căci pentru plăcerea dumneavoastră ne aflăm mereu în pas cu tehnologiile cele mai noi.

...Și electronii își continuau drumurile fără de întoarcere prin calculatorul indiferent.

80/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

4 Martie

Bună seara. Cu simplitate, bună seara. Nu e bună, știu, dar convențional salut, nu se schimbă, e identic. La înmormântări, la parastase, se zice bună seara, sau bună ziua, sau bună dimineața, nu contează că se spune o minciună. Și-atunci, s-ar uita celălalt la mine ciudat dacă aș zice rea seara, sau mai știu eu cum. Uite, seara asta. N-a fost bună. Și te salut detașat de realitatea imediată, te salut artificial, indiferent, așa cum îi stă bine unui gentleman. Ha! Eu, gentleman! Am nimerit aici întâmplător, ca mai toată lumea de altfel, cauzele sunt obiective, nimeni nu vrea să se afle acolo unde nu e indicat, dar se mai întâmplă. Natura.

Acum să nu te superi, dar ar fi mai bine să strigi după ajutor. Degeaba? Da, poate că ai dreptate, eu nu mă mai gândesc la haosul din jur, ci numai la mine. Mă bucur totuși că mă privești cu calm, ai o logică a ta, mai clipești repede-repede din când în când, cred că e o urmă a șocului, nu făceai așa de obicei. Poate de la praf, de la căzătură, sunt multe cauze, dar cui îi pasă, oricum o să scape lumea de tine, eu...

Poți să prinzi ultimele știri pentru mine? Nu, nu mă mai dor picioarele, numai mâna stângă parcă îmi pulsează ciudat, cred că m-am lovit ca lumea, mai ales cu ce e peste mine... Dar vezi și tu, puteam fi gata la ora asta, adică nu știu, poate sunt norocos, poate ghinionist. Zici că ar fi fost mai bine dacă eram dus, de unde să știi tu, cutie nenorocită, da, da, îmi permit să te înjur, stai acolo ca blegul și nici să mă ajuți nu vrei.

Am avut grijă de tine și acum să nu cumva să îmi faci reproșuri, văd că n-ai putut să mă uiți, la prima pârâitură ai luat-o la vale, dar tot aproape unul de altul ne-am oprit, multă lume mi-a spus că mă uit la tine prea mult, dar numai noi doi, într-un apartament micuț, ce să fi făcut? Pe tine nu te-a deranjat, mă lăsați să mă uit cât de mult doream, am văzut în tine revoluții și bătălii, am văzut sâni goi și apusuri de seară, am văzut-o pe Gioconda și mașini frumoase, catedrale și sânge... Nu mai sunt tânăr de mult, dar imaginația făcea tot jocul, m-am întrebat de multe ori dacă nu te supărai când mergeam singur la culcare, dar așa sunt eu, convențional, nu vreau să vorbească lumea și mai

mult despre noi, și-așa sunt oarecum bârfit pe la colțuri, haha, care colțuri, aici așa e, nu mai există colțuri...

Nu mai sunt colțuri, nu mai sunt copii fugind în sus și în jos pe scări, nu mai e câinele care urlă în fiecare noapte după lună sau după stăpâna-i moartă, nu mai sunt multe dintre cele ce-au fost, secunda schimbă scurt ce n-au schimbat anii, revelația asta o să o păstrez ca pe un dar minunat, ți-o spun și ție dar nu mă asculți, cui îi pasă, mie îmi pasă, ce contează... Uite, oameni aleargă pe străzile prăfuite, e ca în cântecele pentru copii, vine, vine, primăvara, am început să aiurez, pari a-mi spune să încetez, clipești șmecherește, nici tu n-o s-o mai duci mult, miroase a gaz, s-au spart țevile, un cor cântă în depărtări, eu mă duc de-aici, dar n-o să mă duc înaintea ta, te urăsc acum, mori, mori o dată, să fiu împăcat că am trăit mai mult ca tine, uitat de copiii pierduți prin colțuri de țară, oare ei vor trăi, se vor aduna împreună vreodată ca atunci când, mici și nevinovați, alergau după fluturi prin parcul ras de mult de pe fața pământului pentru a face loc blocurilor ridicate de clasa muncitoare, nu mai vorbesc, e greu cu grinda asta care mă acoperă zâmbind, lasă, noi nu suntem carne, suntem vise și multe gânduri zburătăcind prin pulberea stelelor, poetic sunt, albastru de seară sunt, te-ai dus, nu mai clipești, taci, mort, mort, și eu mă ridic și plec... acuma... de ce... știi?

...a fost un cutremur mare...

O bătaie de inimă, atât îi trebuie celui care ucide. O scăpare de moment, o scurgere de adrenalină prin țevăraia trupului, mâna care se ridică devine simbol și un gând ce se strecoară pe la colțurile imaginației pălește de teamă, căci nu e ascultat. Moartea nu e prea lungă, ține doar o eternitate, mai grea e viața, ea se simte, se trece cu încetul, e mult mai apăsătoare. Zi, noapte, se întrec, se ascund, e un mare haos, o ordine nelalocul ei, impusă, viața are ceva artificial, straniu, și-acum, se vede, parcă e un an al dezordinii, nu pot să-mi explic. Nimica.

O privire ce geme de ură, un glas țipând fără voie, o flacără, poate un icnet, și-atât. Moartea vine tiptil sau cu strigăte războinice, uneori primită cu ușurare, prea mult așteptată, prea mult temută, e aceeași senzație repetată la nesfârșit, ca atunci când ai un bunic pe moarte și evenimentul știut și prevăzut de mult se întâmplă în cele din urmă. Paradoxal, mă simt oarecum ușurat, deși se spune că „e rău”. Nu mă cred un neputincios, îmi plăcea și înainte să țin ochii închiși cu orele, să plec din imediat, și să mă întorc de acolo, de departe, numai zgâlțâit. Îmi plăcea și înainte să simt cum timpul se lungește, cum se întinde ca o gumă de mestecat ce a stat la Soare, secundele picurând ca mierea din fagure, oamenii vorbind gros în jur, musca zburând cu lene, cu aripile moi, eram Dumnezeu, eram atotputernic, nu s-au schimbat multe, și te-aștept, ca întotdeauna, să mă vizitezi.

Un cartuș pe țevă, trăgaciul apăsător cu lene sau cu crispă, proiectil indiferent țiuind sub soarele fierț sau prin noaptea viscolitoare, ținta sughiță, vânătorul fără voie zâmbește sau se înfioară, extremul devine banal dacă se întâmplă prea des, o viață suflată într-o clipire, și-acum stau aici, nicăieri altundeva, deși uneori parcă mă împrăștii prin colțurile lumii, imaginar mă rostogolesc, piatră lucidă, pe Himalaya, mă scurg, picătură lucidă, în Niagara, mă ning, fulg lucid, la Poli, mă înfig, rădăcină lucidă, în mlaștinile hrănitoare ale Amazonului, nimic ieșit din comun, sunt Lumea, sunt Omio, sunt de parcă nici n-aș fi fost. Numai când vii tu mai sunt, atunci exist, e bine și parcă un pic mai frig, de aceea te aștept, ca să nu mai simt febra, și poate și de altceva.

Un foșnet, o mișcare, ochiul tresărind de teamă, oh, dar de data asta nu mai e o alarmă falsă, crispă vine prea târziu, mușchii moi se răzvrătesc voinței, apoi, mult mai târziu, vin muștele și un

alt fel de crispăre, sau lințoliu de nea se așterne, până la primăvară, ierni grele în cotul Donului, nopți aproape nesfârșite de veghe indiferentă înlocuite de o altă noapte, ceva mai lungă, numai cât o veșnicie de lungă, nu asta e mare lucru, mai rea e uitarea ce vine, și-atunci, se știe, totul e ca și cum n-ar fi fost, norocoși cei ce au făcut cândva o poză, da, fotografia e mai credincioasă decât iubita. Dar tu nu, tu ai credință, vii mereu, mă privești, mă aștepti. Mă simt uneori mișcat de atâta dăruire, și-mi place, iată cineva care nu mă va uita, și trebuie să-ți mai spun ceva, știi și tu, da, ne vom căsători în curând, foarte curând, mă privești uneori aproape cu duioșie, vom rămâne împreună, cred în tine, nu poți să mă înșeli.

O clipă de neatenție, o altă clipă de durere, fericiți cei ce pier într-o secundă, un gând firav de surpriză repede închis în clepsidra trecerii în neființă și-atât. Eu nu, a trebuit să fiu aici și să te cunosc, să te aștept și iată, ziua cea mare a venit, sunt încă singur, ultimele secunde de singurătate, și iată, vii, te apropii, un inel în palma ta dreaptă și în stânga acea floare specială pe care mi-o vei dăruia, bine ai venit... Te iau de soție...

...Și soldatul muri.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

În fereastră

S-a răsucit numai o dată în somn, și s-a trezit cu ochii închiși încercând să-și amintească. Ceva lipsea. Fereastra deschisă zâmbea către cer, nimic ieșit din comun, o banală cameră de burlac, studioul mânjit de urme de scrum, scrumiera prea plină și o pereche de șosete nu tocmai curate atârânănd pe scaun. Lumina palidă a felinarelor târziu-noptatice se târa pe pereții un pic afumați, lăsând urme luminoase pe ușa plină de etichete de sticle, un hobby întâmplător și fără semnificație, aer cald, un borcan pe trei sferturi plin cu monede pe dulăpior, câteva zeci de plicuri goale primite de la un unchi îngăduitor, folosite uneori pe post de coli goale, două scrisori niciodată trimise îngălbenindu-se într-o cutiuță, la ce bun, corespondența este pentru cei care nu au ce face cu timpul, un fel de sictir de viață plutea în cameră, ca întotdeauna. Singur.

S-a ridicat într-un cot, mâna stângă bâjbâind după pachetul cu două țigări, bricheta scânteind de mai multe ori. A înjurat înfundat, azvârlind-o într-un colț obscur, cu un gest leneș, de dictator ce-și condamnă supusul la moarte. Alt supus înspăimântat, de data aceasta mai ascultător și plămânii s-au umplut cu otrava binecuvântată. Totuși, ceva lipsea. După atâția ani, pentru prima oară a stins țigarea înainte de a fi fumat-o până la filtru. Gestul surprinzător l-a lăsat cu o clipă cu palma în aer și teama venită de nicăieri i-a mângâiat spatele osos, zgribulindu-l. Pătura plină de puncte arse l-a învăluit mai bine, singur ca întotdeauna, fiecare zi mereu la fel, totuși, ceva lipsea. Ceva așa de banal și de obișnuit, încât nu-și dădea seama. Singur.

La fel de singur era de-o viață, familie, rude, pierdute pe cărările întâmplării, trăind și ei pe undeva, uitați, uitători, trezindu-se poate în vreo noapte cu gândul la fiul, fratele, nepotul rătăcit în locuri neștiute, femeile rămăseseră toate în urmă, anii trecuseră ca niciodată de monotoni, aventuri întâmplătoare, niciodată începute din proprie inițiativă, și din când în când nopți albe petrecute frenetic, dar cu indiferență, deasupra sau dedesubtul vreunui corp mlădios și tânăr sau flasc și ridat, identic pline de sudoare și de reproșuri matinale, nici un moft, le accepta și le lăsa să plece fără vreun gest, nimic nou, nimic nou, și dintr-o zi, fără a-și propune, începuse să nu mai bage în seamă priviri pofticioase sau gesturi timide, provocatoare, subtile. Uneori se trezea privind în tavan, în

mente cu întrebări vagi, niciodată cristalizate, o mirare mută stinsă repede de lenea covârșitoare. Fusese numit ratat, impotent, geniu, nimic nou, nimic nou. Și-acum, ca niciodată, simțea acut că ceva lipsea. Ceva ce nu fusese niciodată dorit, căci nu lipsise niciodată. Și-a pironit ochii în tavan, cu mâinile împreunate odihnindu-i-se pe xilofonul coastelor, mirarea vagă nemaiapărând, nimic nou, totuși ceva în minus. Singur, singur.

Nu i-a displicut niciodată singurătatea, nu i-a dus vreodată dorul, s-a aflat mereu în afara sentimentului, desigur, a existat cândva o perioadă de aparentă sociabilitate, o mască ce a pălit în timp, pentru a nu mai fi deloc într-un moment oarecare, uitat și el, sămânța se copsese, n-a avut însă de ce să încolțească, a așteptat să se întâmple altceva, nimic nu s-a mai întâmplat, și-acum... era altfel.

S-a ridicat cu lene din patul îngust și a privit afară, prin fereastra deschisă și cu un geam crăpat. Și atunci a știut. Nimeni. Orașul era gol ca niciodată. Nu s-a mirat, nici măcar n-a tresărit. Doar mâna dreaptă tremura puțin când s-a întins după pachetul de țigări, și un zâmbet mic i-a lucit o clipă în colțul gurii, știa cumva că nu numai orașul era gol. Nu mai era nimeni. Nicăieri. Singur.

Și-atunci, pentru prima oară după ani și ani, a început să râdă.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Alături

Mulți ani a fost orb la ciudățenia casei pe care o cumpărase în tinerețe. N-a băgat de seamă decât ceea ce ieșea în evidență, pentru el a fost un loc în care să stea, nimic mai mult, poate n-a remarcat nimic straniu pentru că nu au fost necesare nici un fel de reparații, casa părea că se îngrijește singură, nu s-a spart vreo țevă de apă, nu s-a stricat nici un fir electric, nici o ușă, nici un geam nu s-a spart, igrasia nu a venit să păteze pereții, varul nu s-a cojit, faianța nu s-a dezlipit, nici măcar chiuvea nu s-a înfundat. Se obișnuise cu liniștea, cu lipsa de preocupări, nu s-a mirat niciodată, decât acum.

A văzut neregula pentru prima dată cu două luni în urmă, dintr-o întâmplare. Atunci, a crezut că greșise, ochiul înșeală, poate bătrânețea, poate oboseala, cine știe, și în aceeași noapte, pe la patru dimineața, s-a trezit cu îndoiala sfredelindu-i mintea. Și dacă, totuși...? N-a mai avut răbdare și în toiul nopții a ieșit să măsoare. Și a măsurat și înăuntru, și afară, de mai multe ori, până când, cu mâinile tremurându-i, puțin amețit și cu ochii măriți de o spaimă tulbure și confuză, a trebuit să accepte evidența. Casa era mai mare măsurată pe dinafară. Mai lungă cu aproape un metru și jumătate, chiar dacă adăuga o grosime intenționat mai mare a pereților. O cameră secretă! Și ochii i-au lucit: comori nebănuite, pirați, adultere zidite de vii, o întregă istorie sălbatică descoperită de un bătrânel...

Câteva zile a trăit febril, cu imaginația galopându-i ca în tinerețe, ba chiar s-a așezat la masa din bucătărie, hotărât să scrie un roman nemaivăzut, cu privirea fugindu-i des către peretele ce ascundea minuni și secrete, a ciocănit fiecare centimetru, cu urechea mânăjită de var, a adulmecat colțuri și a mângâiat zidul cu duioșie, dar nici o crăpătură nu îi revela intrarea, nici un zgomot diferit, totul suna a plin, și pe dinafară, și pe dinăuntru. Apoi revolta i se strecură încet în suflet, nu i se părea drept, trebuia să existe o intrare ascunsă, trebuia. Atâta nedreptate, și și-a adus aminte de viața-i de până atunci, de palmele primite de la șefi de șantier, de fire de păr albe apărând mai multe în fiecare dimineață, celelalte căzând, ducându-se cu zilele fără gust și de patul rece.

87/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Norocul surâzându-i poate acum, niciodată prea târziu, un zâmbet scurt iluminându-l uneori, dar nedreptatea, lipsa de respect îl măcina, cum adică nu e nici o intrare, nu se poate, asta e discriminare...

În ziua următoare a căutat prin actele aruncate în funduri de dulap, a deschis sertare în care cu ani în urmă păianjeni cuibăriți nu se știe cum își țesuseră pânzele și muriseră liniștiți în mijlocul lor așteptând zadarnic o pradă ce n-a mai venit, a răscolit ca un răufăcător prin valizele în care îngălbeneau încă fotografiile mai vechi decât amintirile sale, căutând în van un document, unul singur, care să îi spună măcar anul în care fusese construită casa. O cumpărase în vremuri cu noroc, demult apuse, de la un oficial plictisit care îi ceruse un preț de nimic, spunându-i că fostul proprietar plecase departe și o lăsase părăsită, statul neavând ce face cu ea. Nici măcar nu se tocmise, semnase actele înainte chiar de a o vedea pe dinăuntru, îi plăcuse oricum, mobila demodată o păstrase neatinsă, în atâția ani n-a dat cu var pe vreun perete, n-a vopsit o ușă, ca acum să vadă că misterul casei l-a însoțit mereu, ascuns și totuși la vedere.

Și-ntr-o clipă de furie, stând în fața peretelui golit de tablouri, s-a întors scurt și-a ieșit să smucească de barosul ruginit care zăcuse mai bine de două decenii în atelier, l-a cărat cu greu în casă și când a intrat a văzut ușa veche din mijlocul zidului. Uluit a scăpat fierul greu și a înaintat ezitant, apoi cu hotărâre de neclintit a apucat clanța obișnuită și a intrat într-un culoar gol și plin de praf.

Doi ani mai târziu, un tânăr zâmbea cumpărând de la un oficial plictisit o casă al cărei fost proprietar plecase departe și o lăsase părăsită, statul neavând ce face cu ea.

Invazia

La început au fost doar câteva grupuri de rebeli fără cauză, luptând dezorganizat și sporadic împotriva unui dușman care-i depășea nu intelectual, ci pe plan tehnologic. Cei ce îndrăzneau să iasă la lumină și să-și ceară drepturile erau striviți fără milă. Otrăvuri nenumărate au redus numărul lor la mai puțin de o zecime însă idealurile și ura lor crescândă față de un dușman ce-i nimicea fără remușcări le-a oferit o șansă de supraviețuire. Au fost lupte crâncene. Atacuri surprinzătoare chiar în halele imense în care locuia inamicul aveau loc zi de zi. În bătăliile niciodată câștigate lăsau pe câmpul de luptă întregi regimente de efective înfiorător decimate, dar nu-și pierdeau niciodată speranța. A apărut religia unic acceptată care spunea că Acel care poate ajuta o va face numai după împlinirea unor sacrificii enorme. Luptătorii erau cu toții siguri că morțile lor vor grăbi împlinirea profeției și astfel toți au devenit voluntari care se grăbeau să intre în luptă cu un singur gând: sacrificiul. Însă ajutorul promis întârzia să apară. Religia lor și-a pierdut din putere până la dispariție și o profundă dezamăgire i-a dus aproape de extincție.

Apoi a apărut Ideea. Experiența colectivă i-a făcut să înțeleagă că porneau în luptă cu un avantaj dublu: erau capabili de empatie și dușmanul lor declarat habar nu avea de acest lucru. Firește că milioanele de prizonieri pe care dictatura maniacă îi testase în laboratoare perfecționate afectau prin suferința lor întreaga specie, dar aparatul asupra lor nu detectase niciodată acest lucru. Și atunci, pentru câteva generații, s-au retras chiar în adâncurile infrastructurii tehnologice a inamicului.

Nimeni nu i-a urmărit deși au fost descoperiți din când în când de echipe de reparații acrie s-au mulțumit doar să îi extermine pe cei prea lenți. Nepăsarea opresorilor însemna nu numai inconștientă, ci și o supraevaluare egoistă a propriilor forțe, care avea (conducătorii luptei de gherilă erau siguri) să le provoace nimicirea. Planul s-a dezvoltat cu rapiditate. Forțele reunite s-au pregătit cu fanatism având o singură idee: vor învinge. Și-atunci când milioanele de miliarde au conștientizat imensa lor superioritate au pornit la atac. Știau că își vor zdrobi inamicul indiferent cât de mult pierderi le-ar fi cauzat această oarbă încleștare finală. Și astfel, cărțile lor de istorie au scris prima pagină a dominației gândacilor de bucătărie.

O gară

Un soare fierbinte pe cer, un câmp întins, lanuri de grâu și porumb până la orizont, un drum de praf venind de undeva, un pâlc de copaci răătăciți în planul netulburat și o clădire micuță străjuind o pereche de șine de fier ce vin de departe și merg înspre departe. Un peisaj oarecare. O gară fără nume în care oprește un singur tren pe zi. Nimeni nu suie, nimeni nu coboară. Dar în acea zi trenul opri ca de obicei și din al doilea vagon coborî o fată îmbrăcată în rochie de stambă. Se opri parcă orbită de soarele moale și-și îndreptă pălărioara de paie. Mâna stângă îi atârna fără vlagă pe lângă trup, iar trenul porni ca întotdeauna căutându-și orizontul. Liniștea se așternu cu regret, fata nu se mișcă până când trenul dispăru dincolo de lanurile unduinde. Își îndreptă spatele și parcurse cu pasul măsurat cei câțiva metri până la clădirea părăsită sau nicicând locuită a gării. Oprindu-se în fața ușii ce nu mai era de mult, își duse mâna la pălărie cu un gest galant, de gentleman ce salută o doamnă în epoca victoriană. Apoi intră.

O ploaie vântuită prefăcând în mocirlă drumul de țară, un câmp plin cu resturi și paie, porumb zgribulit la margini de șanțuri înguste și mustind de apă, copaci cu frunze umed aurite căzând din vreme în vreme peste șinele lucioase și o gară coșcovită străjuind timpul. Un peisaj tomnatic, friguros, străpuns în neclintirea-i puțin încețoșată de un tren pe zi. Nimeni nu urcă, nimeni nu coboară. Dar în acea zi trenul opri ca întotdeauna și așteptă puțin, apoi din clădirea fără ușă și fără geamuri a gării ieși un domn învăluit într-o pelerină lungă, dintr-un material greu ce parcă tresărea sub ploaia mărunță. Privi fără grabă în lungul trenului și apoi, cu un gest hotărât, întinse o mână îngrijită pe care lucea un inel cu piatră roșie și își aranjă pălăria cu boruri late. Apoi se sui în al doilea vagon, cizmele-i cu vârf ascuțit alunecând puțin pe treptele umede de metal. Cu un semnal scurt, trenul plecă dispărând într-un sfârșit printre lanurile de porumb zgribulit.

Un pâlc de copaci înmuguriți, o câmpie verde toată, un soare zgribulit pe cerul pufos pe alocuri de nori răzleți, un drum moale care-și taie calea printre tulpinile de-abia răsărite, o cale ferată care îmbrățișează orizonturile și o clădire mică, numai zidărie, cu un acoperiș dărăpănat, așteptând singurul tren zilnic. Un peisaj proaspăt primăvărat, de aprilie zâmbitor. Un tren ce vine și pleacă

mereu la fel. Dar în acea zi trenul opri ca oricând altcândva și din vagonul al doilea coborî cu mișcări leneșe un domn bine, la vreo 50 de ani, un pic burtos, îmbrăcat într-un costum elegant și ținând în mâna dreaptă o umbrelă demodată. Scoase din buzunărelul special un ceas de aur, cu lanț de aur, și ridicându-i capacul îl privi cu atenție. Își îndreptă jobenul înalt, de mătase, apoi cu un oftat ușor se îndreptă către căsuța singuratică. Oprindu-se în fața ei, o privi dezaprobator, clătinând ușor din cap, apoi cu pas egal intră.

O pătură de zăpadă acoperind câmpul adormit, un văl de nori plângând fulgi mari și mici, o cale ferată de-abia ghicită între orizonturi, câțiva copaci goi, cu ramuri străpungând monotonia, un drum de țară pe care neaua se așterne neatinsă și gara fără geamuri, paznic de neclintit, cu ziduri jupuite de timp, ce întâmpină cu pasivitate singurul tren dintr-o zi. Un peisaj dezolant, dar încântător pentru un pictor rătăcit. Un tren care vine și pleacă fără remușcări. Dar în acea zi trenul opri și-n gara neînsemnată nu coborî nimeni. După un timp, conductorul sări din locomotivă, tremurând în salopeta-i murdară, înjurând. Se îndreptă către vagonul al doilea, suind cu hotărâre, apoi coborî cu o expresie de nedumerire pe figura lungă, îndreptându-și șapca murdară de ulei. Privi în jur cu atenție, apoi merse repede către gara cu o singură încăpere și privi prin fereastra fără geam. Dădu din umeri apoi cu liniște intră.

Apoi n-a mai fost nici un tren.

Frații

Numerele se rotesc înnebunitor, maneta nesimțitoare de metal așteaptă cu teamă ca degetele albite de furie, neputință, frustrare să o smucească nerăbdătoare, mecanisme interne țârâie și se blochează în configurații mereu necâștigătoare. Încă o dată...

Poate fi începutul unei povești de iubire sau al unui coșmar, poate fi cerul sau focul iadului cel care așteaptă dincolo de trei sau patru numere rotindu-se în indiferență. De mult cifra care aleargă în spatele geamului incasabil și totuși bruscat de nenumărate ori se pierde în vârtejul încețoșat din mintea celui care fumează țigara pe jumătate dintr-un fum sau își uită pe suport paharul plin cu băutură tare și ieftină. Ulcerul îl atinge cu degete mătăsoase, ochii gem afumați fără ca stăpânului să-i pese, oboseală nesfârșită la patru dimineața în barul în care doar doi-trei alcoolici dorm printre pahare. Numai maneta prinde viață și alunecă dintre degete slăbite, o ultimă mie de lei iese la iveală după o puricare amănunțită dar e înghițită mult prea repede de metalul vorace, nimic de făcut, o despărțire aproape lăcrimândă de mașina care îl va aștepta să vină și mâine. Ca o iubită credincioasă îl va aștepta, aproape cu recunoștință, căci pentru ea își vinde el patul pe care doarme, unica farfurie rămasă și de care nu mai are nevoie, viața și-ar vinde-o doar ca să mai simtă vibrația cilindrilor pe care cifre desenate își pierd identitatea.

Însă el știe. În spatele mâinii drepte cu mușchi încordați și în spatele figurii crispate într-un rânjet inutil se află calcule febrile, estimări în care crede cu forța misionarilor ce-au sfârșit ca delicatele în meniuri din Africa sălbatică, sunt statistici care se întind pe ani întregi, singurătate și sacrificii de neînchipuit. Recită fără greșală ultimele o mie de trageri și știe fără să privească, numai după sunet, ce numere și ce simboluri rămân înghețate în spatele sticlei incasabile, pe care în trecut a lovit-o de nenumărate ori.

Numai patima mai trăiește în el, și-l devorează.

Ziua de ieri nu și-o amintește decât vag. Știe că a trăit-o și-atât. Numai mașina de metal își toarce numerele-n mintea lui. Îl cheamă acest sunet din vise și poate că și din moarte l-ar chema. Rotația

92/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

acelor simboluri reci îi este nume, maneta veche cu mâner lustruit îi este mamă și tată îi este sticla în spatele căreia hora numerelor ronțăie timpul. S-a născut, a îmbătrânit și va muri o dată cu mașina.

Este fratele meu. Mamele noastre nu s-au cunoscut niciodată, ne-am întâlnit întâmplător în barul care-i devenise casă. L-am privit ore întregi, și îl simțeam aproape, ne lega un ceva nedefinit. Simțise și el același lucru, căci de două ori s-a întors fără veste și mi-a aruncat priviri încruntate, a doua oară rostind un scurt și răgușit „Ce?”. N-am spus nimic, eram pierdut în acea privire tulbure, și-atunci am aflat cum privește un om care știe totul despre el. Era una cu mașina, știa că nu va câștiga vreodată, și-oricum în zece vieți n-ar fi putut să câștige la loc tot ce pierduse. Familia pe care n-a avut-o niciodată, prietenii, iubita nevăzută, dar toate acestea le-ar fi calculat apoi în număr de trageri, aceasta era moneda și religia pe cale o alesese, sau îl alesese ea pe el. Stătea acolo uitând de tot și când nevoia devenea prea intensă tresărea brusc și își căuta cu priviri febrile pachetul de țigări, și tremurând cu totul își ardea degetele cu chibritul.

Și când mi-a cerut cinci mii l-am cunoscut deodată și i-am dat și ultima sută de lei care zăcea mânănită în colțul ruginit al unui buzunar. Îi știu povara și i-o port asemenea, căci... patima scrisului și a mașinii sunt surori.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

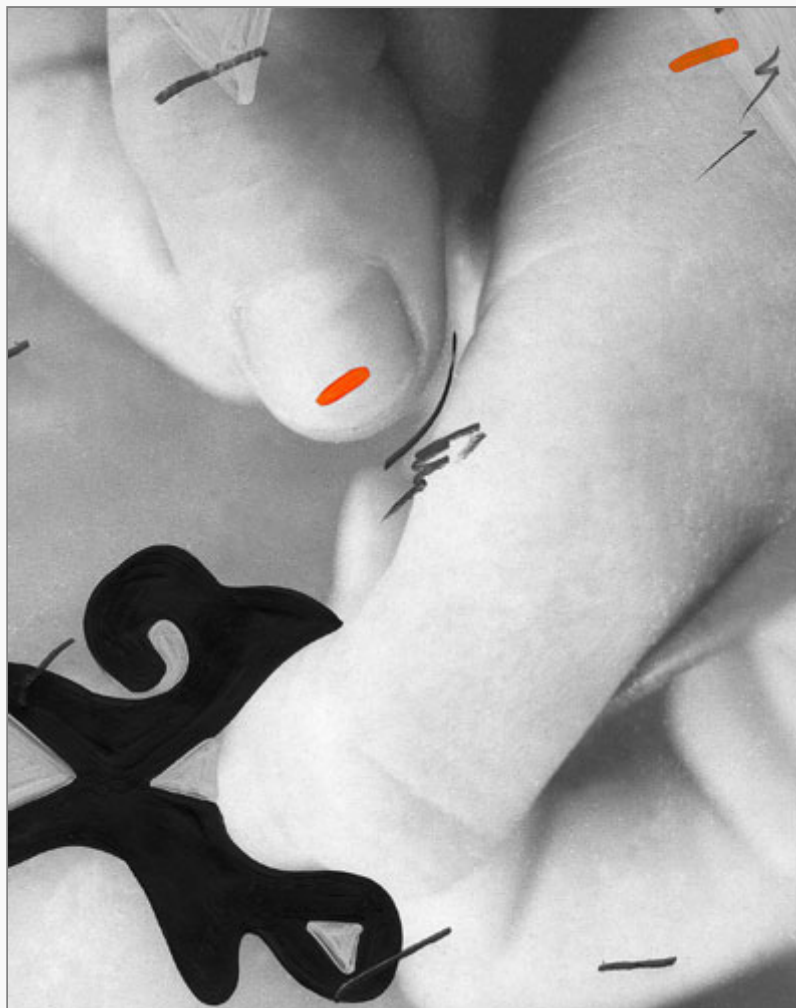
Editura LiterNet,
2002

Prefață

Am scris povești de când eram la școala generală. Scriam în timpul orelor de curs, când lecțiile deveneau plicticoase. Văzut de la catedră, păream că iau notițe, iar colegul meu de bancă, Mirel, pe care l-am *păstrat* și în liceu, nu lăsa să se înțeleagă ce se petrecea. La sfârșitul orelor, ceream permisiunea să citesc ce scrisesem. Culmea era că profesorii de școală generală la început, apoi și cei de liceu, m-au înțeles și n-aveau nimic de obiectat, deși, judecând acum, aveau tot dreptul s-o facă... Probabil că înțelegeau ce simțeam de vreme ce, la sfârșitul fiecărei lecturi, terminam în ropote de aplauze... Și totuși, am ajuns inginer...

Poveștile s-au scris de fapt prin mine.

Prima povestire a apărut în *Revista Magazin*, în iarna lui 1992. Se numea *Singur în noapte...* A fost primul text publicat și primul... premiu. Au urmat anii *Jurnalului SF*, ai *Anticipației*, dar la *Magazin* nu am renunțat niciodată. Pentru ca e o revista pe care am citit-o de mic. Și pentru că am avut privilegiul să-l cunosc pe George Cușnarencu.

Am înființat la Scăieni un cenaclu literar numit *Satelit-String*. Ne întâlneam toți prietenii sâmbăta, la cenaclu. Dar totul a durat un timp și a trebuit să plec în armată. Apoi am revenit în București, cu serviciul. Și cenaclul a rămas la Scăieni, doar ca o amintire.

Am făcut un ziar, când eram student, *Orașul*. Au apărut câteva numere, multiplicat prin fotocopiare, însă ceea ce a fost remarcabil la vremea aceea s-a numit reușita atragerii câtorva tineri din Scăieni în paginile *Orașului* lor. Acest ziar, ca și fanzinul *Satelit-String* au fost nominalizate în *Dicționarul SF*, apărut la editura Nemira la începutul anului 2000.

Am descoperit Internetul. Acest extraordinar mediu în care poți clădi virtual, poți publica, poți comunica.

Am creat *Curierul de seară*, un ziar în timp american, pe care l-am întreținut din pasiune. Și care mai există și astăzi, ca un miracol.

Am fost redactor șef al revistei de știință prospectivă și știința ficțiunii, *String*. Practic, apartenența la cenaclul omonim mi-a deschis ochii și m-a susținut din punct de vedere literar, pe parcursul anilor de studenție. D-na Mihaela Muraru-Mândrea era energia care alimenta acea stare.

Am fost fondatorul și editorul șef al unei reviste de limba engleză intitulată "The Pointer", realizată în cadrul departamentului software de la Ericsson România, unde am lucrat doi ani.

Dar terminând cu lăudatul, mă opresc și vă invit să citiți câteva povestiri, din cele scrise pe parcursul studenției mele. Unele mai poartă încă mirosul de cămin din Regie...

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Cu gândul după lumină

1. Dan Saul tremură. Se ascunde sub birou și așteaptă.

Ușa decupează un sector de lumină pe covorul gros și o umbră lunguiață se prelinge în cameră. O pălărie, un balonzaid și un pistol. O față îngrozită, descompusă, dinți clănțănind, ochi bulbucăți, paloare cadaverică. Un singur glonț înseamnă moartea. Apoi ușa decupează din nou o fâșie luminoasă în întunericul încăperii și pata de sânge se lățește către peretele rece.

2. Fața îi este de piatră. Ochii ca două pumnale stau înfipti în chipul profesorului. De-a lungul pereților clasei, copiii sunt lipiți de zid, cu picioarele depărtate și mâinile la ceafă. Nu se aude decât suierul respirațiilor înghețate.

- Câine, așa putea să te transform într-o masă informă... Degetul se încleștează pe trăgaciul pistolului automat.

Agresorul își scoate treniul și-l aruncă pe prima bancă. Poartă uniformă de camuflaj, bocanci militari din piele neagră și o beretă trasă către dreapta. Solid, înalt, crud, inuman.

Un fir de lichid se scurge pe lângă gheata profesorului, prelingându-se pe intrândul dintre cele două rânduri de bănci.

- Mirosul inconfundabil al urinei umane! Ți-e frică, gunoieule, ți-e frică!!!, urlă teroristul. Cărpă, tu nu meriți să trăiești! Arma scuipe moarte și profesorul se prăbușește cu pieptul ciuruit, într-o baltă de sânge.

Un țipăt ascuțit se sparge de ferestrele clasei și plânsul liniștit al micuților se transformă într-un adevărat vacarm.

- Liniștee!!!

Bucăți mari de tencuială cad din tavan, lăsând loc unor găuri cât pumnul de copil.

- Nici să nu vă gândiți să mai scoateți vreun sunet! Altfel vă omor pe toți, potârnichilor! Ați înțeles?

Se plimbă ca un leu în cușcă, de la un perete la celălalt, atingând cefele copiilor cu țeava rece a armei. Când pășește, praful se ridică de pe podea în mici nori. Sala de curs pare o cameră de tir.

96/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

**Editura LiterNet,
2002**

- Cine vrea să învețe să tragă cu pistolul?, își schimonosește vocea într-un miorlăit și se apropie de un băiat slăbuț și înalt. Cum te cheamă, soldat?, îl împunge cu arma în coaste.

Încet, copilul se întoarce. Are o față curată pe care strălucesc doi ochi albaștri plutind într-o mare de lacrimi. Măinile îi tremură și picioarele îl susțin cu greutate.

- Saffron, domnule. Mark Saffron, răspunde cu voce tremurată.

- Ce-am spus eu mai devreme, soldat Saffron? N-am zis să nu mai aud nici un sunet? N-am ordonat să nu mai scoateți nici o vorbă, că altfel vă omor ca pe potârnică? Ia vino încoace!

O umbră se ivește la una dintre ferestre și dispare rapid. Băiatul vede și încearcă să nu se trădeze. În același moment, o portavoce face să se audă mesajul poliției municipale:

“Nu ai nici o șansă! Predă-te! Mă auzi, soldat?”

Ca și cum ceva din interiorul său s-ar fi trezit dintr-o lungă agonie, teroristul face doi pași înapoi și se apropie de fereastră. Apucă să vadă mașinile poliției parcate în grădina școlii, luminile pulsând în roșu și albastru, uniforme ascunse în spatele portierelor, armele îndreptate către ferestrele clădirii. De pe acoperișul internatului, un proiectil străpunge una din ferestre și se oprește în pieptul agresorului, proiectându-l peste rândul de bănci din spate. Copiii ies țipând isteric din clasă și poliștii năvălesc cu armele în poziție de tragere. Însă un singur glonț fusese de ajuns.

3. “Eu știu ce înseamnă durerea. Eu știu ce înseamnă umilința. Eu știu ce înseamnă mizeria.

Te voi găsi, bestie, oriunde te ascunzi. Și în gaură de șarpe de-ar fi să te caut, nu-mi vei scăpa.

Aș jura, însă nu mi-a mai rămas nimic. Mi-ai luat totul. Familie, liniște, intimitate, copii, părinți, până și de moarte m-ai privat. Ai vrut să fii primul. Întotdeauna ai vrut asta. Și ai ajuns acolo unde ai dorit. De acum, nimic nu pare să te mai poată opri. Dar jur să teucid!”

4. - Gândește-te bine, Marta, tot ce ți-am spus poate deveni realitate. Dispun de toate mijloacele pentru a încheia acest proiect. Vom avea bani, mulți bani. Vei renunța la slujba aceea mizerabilă pentru care trebuie să te trezești în fiecare dimineață cu noaptea-n cap. Îți voi cumpăra cele mai

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

frumoase haine, vom mânca în cele mai selecte restaurante, vom avea o casă mare, cu grădină și multe camere, vom pleca în vacanță, vom vedea lumea.

Ochii bărbatului strălucesc. Două lumini de gheață pleacă din pupilele negre și se plimbă pe chipul femeii.

- Sunt ultimele tale cuvinte?, vine replica.

- Marta, gândește-te!

- Adio, Fred. Nu mai avem ce să ne spunem. Între noi totul a luat sfârșit. Nu vreau să te mai văd niciodată.

Ușa se trântește cu furie. În holul întunecat, un bărbat rămâne cu privirea în pământ și umerii plecați. Pe stradă, o femeie cu pletele în vânt se îndepărtează aproape fugind de un loc pe care vrea să-l uite cât mai repede.

5. "Numele meu este Mircea. M-am născut într-o țară din sud-estul Europei, care se mai numește încă România.

La 23 de ani am terminat o facultate de calculatoare, în București. Ca să-ți faci un rost în viață trebuie să lupți. Și, mai presus de toate, trebuie să înțelegi.

Pe atunci, ca să obții putere aveai nevoie de un singur lucru. Să înțelegi simplitatea drumului care te conduce către oamenii din vârf. Am ținut minte o idee: "Dacă vrei bani, fă televiziune. Dacă vrei succes, fă cinematografie". Așa spuneau englezii. Eu n-am vrut nici una, nici alta. Pentru că ideea era valabilă într-un stat de drept, un stat normal, o societate clădită pe valori. Ceea ce nu era cazul României. De aceea am început să gândesc. Am fost singur. Foarte singur. Fără prieteni, fără un loc la care să mă întorc și unde să mă simt în siguranță. Am tras din greu.

Poate n-aș fi ajuns să-mi pun pe hârtie gândurile dacă n-aș fi dorit dintotdeauna să devin scriitor. Până să plec din țară, am publicat câteva texte literare în revistele timpului. Îmi făcusem relații, legături, cunoscusem oamenii, și asta m-a ajutat foarte mult. Pentru că reușeam încă de pe atunci să știu la ce să mă aștept de la un om după o singură privire. Pe urmă, era doar o chestiune de diplomație...

Printr-o agenție de emigrare, legal, am făcut acte pentru Australia. Aveam o pregătire solidă, cunoșteam două limbi de circulație internațională și știam să-mi țin gura. Trei condiții esențiale pentru a fi acceptat.

Am ajuns la Perth într-o zi de iunie, cu un soare cuminte și vânt slab, așa cum numai sub cerul sudului poți găsi. La început mi-a fost greu. Nu cunoșteam pe nimeni, nu știam rostul lumii în care intrasem. Agenția mi-a oferit o locuință chiar în marele oraș-port în care pusesem piciorul pentru prima dată. Așa am început să urc.

Am început să câștig bani. Puteam să-mi asigur un trai decent, să-mi cumpăr haine și îmi permiteam mici aventuri sentimentale. Reușeam să economisesc în fiecare lună sume consistente. Pentru un om care în țară cheltuia întreg salariul pe hrană, era destul de bine. Însă am evitat complicațiile. Trebuia să știu adevărul. Trebuia să înțeleg.

Întotdeauna am crezut că spațiul influențează în mai mare măsură comportamentul decât o face timpul. Țara cangurilor mi-a dovedit-o din plin. Era o climă temperată, umiditate plăcută. Vântul care venea din largul oceanului spăla fețele și gândurile. Simțeam că renasc. N-am avut niciodată acea nostalgie declamată pe care emisiunile postului național de televiziune se străduiau să o menționeze ori de câte ori aveau ocazia să intervieveze persoane din „*A doua Românie*”. Poate și pentru că nu mă lega nimic de o țară care-mi omorâse tot ce aveam mai drag pe lume. Ținutul sterp al parastaselor extatice și al tradiției bolilor, locul în care bătrânii făceau un motiv de laudă dintr-o infirmitate. Pământul minciunii și al manipulării conștiințelor. Țara mizeriei și a sărăciei. Atunci așa o numeam. Însă acum am înțeles de unde veneau toate nenorocirile, toată mizeria, toată durerea. Era o problemă de localizare.

Sunt aproape 40 de ani de când am plecat. Și aș vrea să mă întorc.”

6. – Nimic. Pur și simplu trebuie să rămână singuri. Vor ști cum să procedeze.

– Bine, dar singurătatea e grea, dureroasă. Trebuie să le dăm o religie, un model, o legendă.

– Nu e nevoie, limpezimea gândirii le oferă mai mult decât o religie. Iar în cazul lor, credința și-ar pierde semnificația. Pentru că sunt creați ca să știe. Dacă ne-am slujit de biserică până acum, am

făcut-o pentru că erau dispersați și neinstruiți. Dându-le inteligența artificială, le-am deschis porțile către lumea noastră. Însă sunt prea numeroase tentațiile pentru ca toți să meargă pe drumul înălțării. Timpul miracolelor a cam trecut.

- Să spunem că-i însingurăm. Pentru asta e nevoie de spații. Nimeni nu e singur între semenii săi.

- Din contră. Cu cât sunt mai mulți, cu atât calitatea exemplarelor se îmbunătățește. Va trebui să le înlesnim accesul la mizeria lumii lor. Fizic vorbind. Se vor scârbi și se vor însingura. De asta avem nevoie. Nu există viață în afara politicii...

- Și pe urmă? După ce vom obține câteva sute de exemplare, ce vom face?

- Va fi o nouă renaștere. După 500 de ani, vor crede că mesajul divin s-a concretizat prin mia de ani de pace și prosperitate prezisă. Vor crede din nou. Deja problema lor e o chestiune de rutină. Te ocupi de asta ?

- Vreau să plec personal.

- Nu e nevoie. Avem sateliții de telecomunicații. Nimic mai simplu. Rămânem aici. Arșița polilor ne este încă pavăză. Și, oricum, sunt destui printre ei. De tine am nevoie în continuare.

- Bine, tată.

Pleapele îi cad peste ochii de culoarea norilor. Membrele i se destind și fața i se luminează. Visează din nou.

7. - Eu, vinovată de crimă? Cunoscut un singur caz de moarte în casa mea, dar persoana respectivă a decedat din motive de boală.

Pe Margareten Strasse este liniște. Într-o oră va începe concertul cotidian al claxoanelor. Sunt abia orele șase ale dimineții.

Elfride Blaunsteiner este o bătrânică gentilă, sigură pe ea, cu o strălucire neobișnuită luminându-i chipul. După aproximativ 36 de ore de interogatorii, va recunoaște. La cei 64 de ani ai săi, bătrânica a ucis în total patru bărbați. "Îmi plăcea să-i văd suferind", spune. La intervale regulate de timp, anunțul său era publicat în ziare de mare tiraj : "Văduvă, 64 de ani, gospodină, cu calități de infirmieră, caut bărbat în vârstă, cu situație material bună, în vederea unei strânse prietenii". Din

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

noianul de scrisori, le alegea pe cele ale celor fără familie. Reușea apoi să îndrepte prevederile testamentare către ea. Pe urmă le dădea puțin mai mult din medicamentul de care, inevitabil, aveau nevoie.

Cartea sa de memorii va cunoaște, cu siguranță, un imens succes în fața publicului austriac.

8. *“Un nou atentat terorist revendicat de mișcarea fundamentalistă Hamaas. Un autobuz a fost, literalmente, pulverizat în plin centrul Ierusalimului. Și-au pierdut viața toate persoanele care se aflau în mijlocul de transport. Identitățile victimelor sunt imposibil de stabilit. Președintele Arafat a atras atenția brațului armat al mișcării fundamentaliste palestiniene că asemenea acțiuni nu vor conduce decât la accentuarea disensiunilor dintre palestinieni și israelieni.*

La închiderea ediției, știrile pe scurt... “

9. – Dacă ai știi...

Camera este luminată de patru globuri suspendate.

Tatăl îl privește îngrijorat. Cutele de pe frunte i se adâncesc, iar ochii se îngustează.

– Ce-ai văzut ?

– E un adevărat delir. Așteaptă noaptea ca pe o izbăvire. Calculează totul în funcție de lăsarea serii. A devenit ca un drog.

Fața îi este obosită. Pleoapele grele cad din nou peste irișii întunecați. Trebuie să viseze în continuare.

10. *“Astăzi, președintele rus Boris Elțin a părăsit spitalul din Moscova. Medicii consideră că starea președintelui este constant bună.”*

11. Sunt hexagoane lipite pe fiecare margine. Formează un fagure uriaș care se lățește și se ridică până aproape de suprafața planetei. Nimeni, niciodată, nu a forat la o asemenea adâncime. Pentru că este o problemă de tehnologie. Și n-ar avea nici o șansă, câtă vreme în fiecare hexagon, într-un

perimetru încadrat de patru globuri suspendate, dorm cu sferile ochilor împungând cortina pleoapelor adevărații stăpâni ai lumii.

E ca într-un joc de șah cu apărare de cai. Un gând, o acțiune, un efect. O știre. Ca o perturbație transmisă printr-un mediu elastic, până la propria sursă... Și înapoi...

O lumină umedă invadează fagurele. Din așternuturi se trezesc visătorii. Peste Pământ se lasă noaptea.

(Apărută în "Art Panorama", nr. 10, septembrie 1998 și în "Arca îmblânzitorilor de fantasme", 2000)

102/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Experimentul

Introducere în conceptul de fantastic–continuu

sau

“Voi sunteți vii, iar Noi am murit !”

Timișoara, decembrie 20...

Într-o încăpere uriașă, cu pereți impunători, din marmură albă, pe laturile căreia se înlănțuie mesele pentru scris, fiecare având în față un scaun înalt, din lemn masiv, așteptându-și ocupantul, se găsește turnul de supraveghere, susținut de o coloană solidă. De aici se realizează cronometrarea.

Conform înțelegerii, cei șaptezeci sosesc în momentul în care soarele atinge creștetul catedralei. Intră, își iau în primire locurile, se înarmează cu instrumentele pentru scris și așteaptă semnalul. Sunt numai scriitori. Au fost selectați cu mare rigurozitate în urma unui test la care au participat aproape toți locuitorii ținutului.

S-a intenționat inițial reunirea pictorilor, scriitorilor și sculptorilor într-o societate izolată de restul comunității. Experimentul s-a dorit total. Totuși, deosebirile dintre creatorii de forme și cei de imagini au dus la separarea artiștilor în funcție de domeniul fiecăruia. Scriitorii sunt repartizați în sala de marmură, iar timpul lor este altul decât cel al pictorilor, care, la rândul lor, au un timp diferit de cel al sculptorilor.

Experimentul studiază efectului timpului și spațiului asupra creației. Se dorește verificarea afirmației unui înțelept; salvată dintr-un mistuitor incendiu, cartea bătrânului rezistase secolelor și constituia o sinteză a cunoștințelor căpătate de sutele de generații anterioare. Bătrânul susținea că: “Momentul, același pentru o majoritate, determină gânduri identice.”

În această seară se desfășoară ultimul examen. La ora obișnuită, scriitorii pornesc în același moment să își pună pe hârtie gândurile, încercând, fiecare în parte, să contureze o povestire fantastică. Au vârste apropiate și pregătiri oarecum identice.

103/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

După ce timpul se scurge, participanții părăsesc sala lăsând comisia să delibereze. Rezultatele nu-i privesc. Tot ceea ce interesează este suma de bani pe care o încasează la sfârșitul experienței.

Membrii juriului se reunesc imediat după ce scriitorii părăsesc sala. După o triere rapidă, concluzia zilei este asemănătoare celor desprinse în urma precedentelor deliberări. E clar, bătrânul intuise corect, iar verdictul, incredibil!!!, este absolut : ideile seamănă. Formele pe care le căpătaseră în urma așternerii pe hârtie născuseră imagini asemănătoare.

Copleșit de emoție, coordonatorul se ridică și exclamă :

- Da, este adevărat !
- Toți ceilalți se privesc cu bucuria celui care a aflat ceea ce puțini sunt în stare să știe.

Timpul, dar nu numai el, ci și locul și stările de spirit, acționează asupra oamenilor cu pregătire oarecum asemănătoare în moduri identice. Sunt două variante : sau fiecare persoană este supusă individual aceluiași proces sau numai anumiți indivizi primesc idei, iar ceilalți devin părtași la aceleași idei, pe cale empatică. Dar sunt probleme minore. Important este că experimentul reușește, iar oamenii află adevărul...

Adevărul cu privire la evenimentele din iarna aceea ciudată...

(Apărută în "Magazin", 8 aprilie 1999 și în "String", nr. 11)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Fără scăpare

Buldozerele nu iartă nimic. Uriașe edificii din piatră, lăcașuri de cult, teatre, cinematografe, blocuri de locuințe pier în valuri de moloz. Spectatorii, neputincioși, asistă fără nici un cuvânt la demolare.

Din nord sosesc mașini care transportă personalul specializat în distrugeri. Camioanele șerpuesc pe străzile pustii stârnind nori de praf gros. Elicopterele survolează teritoriul. De la fiecare ușă, mitraliorii fotografiază întinderile.

Acolo unde ura conduce, totul se nivelează la cotele primare. Șobolanii aleargă printre ruine în căutarea unei ascunzători de câteva ceasuri. Nu peste mult timp, noaptea se vor instala în cătun. Camioanele ajung în mijlocul lucrătorilor. Disciplinați, soldații sar din mașini și se încolonează pe plutoane, cu comandantii alături. Coloanele se întorc simultan la dreapta și pornesc să mășăluiască înconjurând perimetrul. După ce o graniță de trupuri delimitează zona calamitată de restul întinderii, din rândul soldaților sunt aleși șase pentru primul schimb de gardă. Li se distribuie muniție. Ocupă pozițiile de veghe. Ceilalți se răresc. O bună parte trece la ridicarea corturilor de campanie. Se descarcă paturile, paturile de campanie, saltelele, pernele, se amplasează bucătăria.

Escadrile de avioane de vânătoare brăzdează albastrul rece al înalturilor. Dâre de gaz lichefiat mătură cerul desenând șerpi uriași. O amenințare pândește din străfundurile pământului.

Tabăra este amplasată. Santinelele se află în locașurile de tragere supraveghind fiecare colț de câmpie. Nici un mușchi nu tresare pe fețele fără expresie, nici o amintire nu întinează pânda, deși orașul este o ruină iar cei care asigură distrugerea lui au copilărit printre blocurile sale. S-au jucat pe maidanele lui...

Când noaptea s-a lăsat ca o platoșă peste munții de moloz, un cântec lugubru prinde să se facă auzit din adâncuri. Este timpul regenerării. Un turn de dimensiuni reduse începe să crească exact în centrul taberei. Santinela din apropiere anunță corpul de gardă. Turnul crește. Este cilindric, cu vârful crenelat și baza lățindu-se pe măsură ce despică întunericul. Circumferința cordonului de militari începe să se mărească. Oamenii se îndepărtează de construcția ivită din măruntaiele pământului.

Escadrila de vânătoare se întoarce și câteva rachete brăzdează noaptea către clădire. Turnul se prăbușește împreună cu oamenii și sursele de căldură din interior. Ridicându-se din picaj, avioanele se pierd în depărtare. La corpul de gardă se primește un nou apel din partea unei santinele. De data asta, o biserică apare în exteriorul cordonului. Ordinele sunt clare: "să nu rămână nimic în picioare!". Când proiectilele au mușcat din tabla fină a acoperișului, un geamăt surd s-a auzit pe întinderea presărată cu focuri de veghe. Un geamăt de animal rănit, de uriaș spintecat, iar tânguitul sunetelor din străfunduri a încetat.

E din nou liniște în cer și pe pământ. Dar frica s-a cuibărit în sufletele oamenilor. O simfonie a durerii se revarsă în torente peste întregul teatru. Aplecați asupra portativelor, tremurând, soliștii cavernelor se contopesc cu instrumentele într-un vârtej care crește în intensitate cu fiecare notă. De la primul acord au trecut doar câteva clipe. Fulgere brăzdează cerul, tunete spintecă burțile norilor. Militarii își aruncă armele și caută un adăpost în ruinele fumegânde. Sapă cu disperare, ca niște animale încolțite. Camioanele sunt aruncate în văzduh și apa din cisterne se varsă, inundând terenul vălurit. Cârtițe în costume de camuflaj, oamenii intră în cisterne împinși de miile de decibeli. Potopul sunetelor se revarsă devastator. Nu trec decât câteva minute până când moartea stăpânește întinderea. Simfonia ia sfârșit. Dar muzica nu s-a pierdut. Partiturile se schimbă. Într-un adagio tulburător, din pământul negru prind să se ridice edificiile din piatră.

O catedrală își împlântă coloanele dorice în iarba grasă. Ruinele sunt absorbite de foamea adâncurilor. Ca niște artere, șoselele se conturează șerpuitoare, delimitând cartiere, blocuri, turnuri, școli și magazine. Copacii erup din solul mănos și mugurii se desfac în jerbe de miresme. Un soare blând se leagănă deasupra orașului vestind o dimineață superbă.

(Apărută în "Magazin", 5 iunie 1997 și "String", nr. 16)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

A doua oară

*“Țipete de spaimă răsună la urechile lui. În mijlocul fericirii lui, pustiitorul se va arunca asupra lui.”
(IOV, 15, 21)*

1. În esență, problema mea nu este cine știe ce. Doar că, uneori, mi se întâmplă să nu fiu de acord. Atâta tot. Câteodată asiști la fenomene pe care nu le poți controla. Și viața merge înainte.

Am avut o perioadă lungă în care n-am știut nimic. Venea seara, mă linișteam, discutam cu ai mei și ne despărțeam, pentru noapte. Apoi venea dimineața aducând cu sine uitarea.

În mod sigur rămâneam în pat pe timpul nopții. De multe ori, unul din părinții mei deschidea ușa camerei ca să se convingă că dorm.

Totul a început într-o zi rece de primăvară, în urma unui accident de tramvai. Ca orice adolescent, visam cu ochii deschiși. În ziua aceea chiulisem de la școală ca să mă întâlnesc cu Oana. După multe ezitări, îmi luasem inima în dinți și-i cerusem o întâlnire. Normal că a zâmbit, știindu-mă pus pe șotii, dar a acceptat. După ce ne-am plimbat prin tot orașul până ce picioarele au refuzat să ne mai poarte, ne-am despărțit plecând fiecare în direcția lui, eu rânjind de fericire, iar ea... nu știu. Oricum, m-am suit în tramvai și am pornit-o către casă. Când să cobor, n-am mai așteptat ca tramvaiul să oprească. Și m-am trezit la spital, cu un bandaj imens în jurul frunții. N-am dat importanță. Nu mă durea nimic, și a doua zi m-au lăsat să plec.

Atunci a început totul...

2. Am avut un prieten bun, pe nume Vlad. Am copilărit împreună. A murit într-o noapte de vacanță cu iz de mere coapte. În noaptea aceea, Nelu Țânțaru a tras cu praștia direct în geamul de la mansardă. Normal că s-a făcut țândări. Dormeam buștean după un meci de fotbal pe viață și pe moarte cu căsarii. Blocarii bătuseră cu 13-11, iar eu dădusem ultimele trei globuri. Deci fusesem eroul serii. Geamul a explodat, pur și simplu, sub forța pietrei catapultate de invidios.

107/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Dormeam un somn tulbure, agitat, presărat cu crâmpie de evenimente absurde și personaje stranii. Imaginile mi se învârtteau în minte și mă răsuțeam ca în transă, aruncând așternuturile prin cameră. Zgomotul loviturii, în loc să mă sperie, m-a readus în lumea reală. Am privit buimac în jur, încercând să deslușesc unde mă aflu. Am auzit însă scrâșnetul de frâne mușcând strașnic din asfaltul proaspăt uscat și, apoi, bufnitura însoțită de urletul femeii.

“Vlaaad!!!”

Am sărit în picioare și m-am izbit de aerul curat al nopții de smoală. În stradă, jos, o mașină se răsucise nefiresc barând ambele sensuri. Am reușit s-o deslușesc cu greu. Reflecta lumina de la parter. Am alergat pe scară, cu lacrimile șiroindu-mi reci pe obraji și inima bătând să-mi spargă pieptul. Capul îmi vuia. Un strigăt neomenesc se lovea de pereții craniului reverberând dureros: “Vlaaad!!!”. Noaptea, gândurile sunt parcă mai clare și oamenii mai buni, mai oameni. Am ieșit în stradă și m-am oprit la distanță de mașină. La câțiva metri în spatele automobilului, aplecată asupra unui trup inert, mama lui Vlăduț își plângea fiul plecat prea devreme acolo de unde nimeni nu se mai întoarce.

Noaptea aceea m-a înghițit purtându-mă în fugă către nicăieri. Am alergat și am alergat, cu lacrimile uscându-mi-se pe obraji și transpirația rece șiroindu-mi pe spinare. Fără să înțeleg de ce, mă simțeam dintr-o dată mare, uriaș, desprins de pământ și mi se părea că văd tot ce se petrecuse cu câteva minute în urmă. Vedeam mașina gonind fără lumini în noapte, îl vedeam pe Țânțar întinzându-și praștia și pe Vlad alergând către el să-l oprească. Îl vedeam apoi pe Vlăduț ieșind în stradă, gonind fără să se asigure spre dușmanul care luase chip de ciocoi, iar el, haiducul, trebuia să-l prindă și să-l aducă legat fedeleș în mijlocul fraților săi. Am văzut apoi mașina secerându-i viața de copil cuminte.

M-am întors în zori acasă, trecând ca un străin pe lângă părinții mei și m-am oprit la fereastra mansardei, privind în gol către fâșia de șosea pe care, cu câteva ore în urmă, prietenul meu cel mai bun, fratele meu de cruce, alergase pentru ultima dată.

**Antologia LiterNet
2002**

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

3. Toate poveștile încep cu a fost odată. Și se termină, știți cum... Dacă n-ar fi fost, nu s-ar mai fi povestit. Întotdeauna este loc pentru o continuare. Și, mai ales, în cele mai multe cazuri, poveștile se termină cu bine. E firesc să se termine așa.

Mi-e rușine să o spun, dar eu tot copil am rămas. Poate veți râde... Tatăl meu mi-a citit povești, și încă îmi mai citește, înainte de culcare. Asta când nu-i citesc eu lui. Poate veți crede că situația este hazlie, dar omul are nevoie de povești. Și, mai ales, are nevoie de povestitori. Are nevoie să viseze, să creadă în frumos, să sfideze dogmele. Ca să rămână om.

Era o noapte de septembrie. Cu vânt plăcut și frunze picurând melancolic sub fereastra mansardei mele. Tata îmi citise "Cântecul Libelungilor", o poveste frumoasă, foarte frumoasă, scrisă de un mare povestitor al neamului nostru. După ce a terminat de istorisit, tata a rămas pe gânduri și a oftat. Apoi m-a sărutat pe frunte și ne-am spus noapte bună.

Somnul a venit lin, dându-mi târcoale cu viclenie și purtându-mă pe aripile visului către tărâmul veșnic însorit al nopților de vară. Eram Libelung, zburând pe deasupra pustiei, alături de cei asemeni mie, către orașul nostru. Aripile mari, străvezii, unduiau sub soarele unui apus ruginiu, desenând valuri mișcătoare. În inima pustiei am zărit încolăcindu-se țevi și conducte. Sfere albe, strălucitoare, susținute de picioare peticite cu ventile uriașe însemnau rezervoarele unui combinat petrochimic. Sub noi, în vârful unei coloane subțiri, la o înălțime apreciabilă, ardea o flacără roșie, luminând întinderea de metal.

Am lăsat stolul să mi-o ia puțin înainte. Simțisem primejdia și nu voiam să creez panică. Am coborât.

Undeva, la marginea combinatului, ieșind din panglica râului șerpuitor, câțiva oameni, puncte roșietice pe fundalul nopții, se îndreptau către unul din rezervoare. Țigări aprinse, cântece, înjurături.

- Uite-o focă, bă!
- Fane, bă, hâc, ai vedenii, bă, uite o pasăre!
- Unde, bă, unde? Să văd și io!
- Uite, bă, colo!

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Mucul de țigară, încă scânteind, descrie o traiectorie ascendentă și mă lovi în umăr. Apoi căzu pe gura de acces a rezervorului.

Speriați, bețivii o rupseră la fugă.

Apoi izbucni incendiul. Limbi lungi, interminabile, măturau seninul cerului, încercând parcă să pârjolească puzderia de stele. Apoi o explozie răsunătoare sparse liniștea cuminte. Și flăcările mă înghițiră, mistuindu-mă.

M-am trezit lac de sudoare, cu așternutul strâns sub mine și perna căzută din pat.

Am deschis fereastra, am tras aer în piept și am închis ochii. Când i-am deschis, am zărit departe, dincolo de marginea orașului, la orizont, cerul roșu-negru pulsând și frământându-se. Acolo trebuia să fie gura de aerisire, una din gurile de aerisire ale rafinăriei Teleajen.

4. Vedeam deja, departe în noapte, luminile roșii semnalizând pista de aterizare a aeroportului. Veneau către navă, din ce în ce mai mari, pe două șiruri paralele, până ce, într-un scrâșnet de frâne, avionul s-a reîntâlnit cu pământul.

M-am alăturat grupului ce părăsea scara aeronavei îndreptându-se către clădirea luminată de reflectoare.

Apoi am pătruns pe sub literele uriașe care ne urau bun venit și am ajuns în sala mare, în holul principal. Oameni cu fețe obosite, îmbrățișări, bagaje, haine mai mult sau mai puțin arătoase, flori, zâmbete, mesaje.

Apoi totul a răbufnit. Asurzitor, cumplit, devastator.

Din depărtare, limbi de foc măturau cerul cenușiu ridicându-se din ruinele a ceea ce cu câteva clipe mai devreme fusese Aeroportul Internațional București Otopeni.

Un strigăt deznădăjduit spintecă tăcerea nopții. O ușă se izbi de perete și două siluete cunoscute năvăliră în cameră.

Am putut doar să îngaim:

- Deschideți televizorul!...

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

5. Era o sferă albastră, înconjurată de o ceață verzuie, difuză. Dincolo de fumul străveziu, un contur încadrat de ape mi-a atras atenția.

Cădeam. Spintecam văzduhul, cu cerul deschizându-mi-se înainte, înghițindu-mă. Un șuier intens, ascuțit, îmi străpungea auzul și mintea.

Greu, asudat, înfrigorat, am regăsit solul.

Din străfunduri ieșea un urllet lung, lugubru, hăituitor. Trepidațiile creșteau în intensitate. Pământul se căsca, înghițind lacom orașe, case, năruind construcții cutezătoare. Și oameni. De parcă cineva își înfipsese sadic lopata în mușuroi, răscolindu-l fără milă și năruindu-l, fără să-i pese de bietele viețuitoare.

Orașe cândva curate și prospere, deveniseră ruină. Capitala țării, orașe din toate cele trei provincii, oameni mari care se zbătuseră pentru ceva, totul devenise nimic.

În noaptea aceea, pentru prima dată, pentru prima și ultima dată, am crezut că a fost doar un vis. Un vis urât și atât. Asta pentru că, trezindu-mă, cu mintea plină de evenimentele de care tocmai mă despărțisem, cu sufletul golit de speranță, l-am implorat în gând pe cel care știe și lasă să se întâmple, l-am conjurat să nu fie vorba de Vrancea.

Dar ruga mea de rob al hazardului a rămas fără răspuns.

6.

Este ca un fir de iarbă

Pe care îl despici cu unghia

În două jumătăți

Și te întrebi

Ce va fi lumea fără una din ele...

Cu cealaltă jumătate

Poți face alte două jumătăți

Care

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Cu siguranță
Nu mai înseamnă nimic.

De nu l-ai fi rupt
Ce ar fi fost?

Vrei un răspuns?
Mai rupe unul...

7. E bine să-ți știi rostul. Să nu te întrebi mereu și mereu ce sens au toate, de ce să pui suflet, de ce să te bați cu morile de vânt. Dacă reușești să iei lucrurile așa cum sunt, ai toate șansele să nu te naști a doua oară. Ai toate șansele să fii până când trebuie. Să ajungi la capăt.

Altfel nu...

(Apărută în "Anticipația", nr. 534, mai 1996)

112/141

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Până la căderea nopții

Erau mari, falnici. Purtau pelerine lungi, albe, iar picioarele le erau încălțate cu cizme bătute în ținte strălucitoare și terminate cu pinteni auriți. Pe dedesubt purtau straie de sărbătoare, în culori vii, croite după un model unic. Erau înalți, cu pletele atingându-le umerii, cu chipuri severe, parcă sculptate în stâncă.

Coloana mărșăluia în clinchete de pinteni și în ropot de potcoave.

Înainte grupului pedestru mergeau călăreții. Falnici, cu penele rotate fluturând în bătaia vântului, prinse la pălăriile maiestuoase, în tricorn, adumbrindu-le fețele. Cizmele stăteau în scările argintii, sclipitoare, iar în șei, cavalerii își struneau caii de culoarea spumei laptelui cu o singură mână, în vreme ce cu cealaltă salutau sobri mulțimea de pe marginea străzii.

Ninsoarea stătuse de câteva ceasuri. Zăpada acoperise casele din cărămidă roșie, cu ferestre mari și camere luminoase. Pe stradă însă nu se așezase nici un fulg. Piatra cubică strălucea de parcă fusese spălată cu câteva clipe în urmă. Bărbați cu fețe supte, femeii purtându-și plozii la sân, copii cu ochi limpezi, flăcăi cu straie ponosite și subțiri, fete cu obraji de foc, bătrâni cu tâmple ninse și umerii lăsați, urmăreau tăcuți trecerea convoiului.

În fruntea cortegiului, purtată de șase oameni desculți, în straie ferfenițite, înainta o lectică din lemn negru, cu coloane sculptate înfățișând chipuri de balauri aruncând foc și pucioasă. Înăuntru, în spatele unor perdele opace, pe un tron de un negru stătea un bărbat înveșmântat într-o mantie neagră, dedesubtul căreia se iveau straiele senioriale, cu fireturi aurite și pe care erau prinse nenumărate rânduri de medalii și decorații. De sub o pălărie înaltă, concavă, cu spatele bombat și ascuțindu-se către frunte, coborau liniile severe ale profilului căpeteniei. Avea o față aspră, pe care jucau doi ochi de un negru-tăciune, iar deasupra gurii ca o linie se desena un nas acvilin întregind un chip încadrat în plete de culoarea toamnei târzii. Mâinile i se ascundeau în faldurile pelerinei și doar ochii i se mișcau pe fața neclintită.

După ce trecură pe sub ferestrele clădirilor de două nivele, o cotiră la stânga, pe un drum la capătul căruia se distingeau contururile pieței.

Pe laturile străzii mulțimea asista în tăcere la trecerea cortegiului. Fețe crispate, exprimând o teamă lăuntrică, o frică greu de alungat, priveau către lectica din fruntea convoiului. Acolo era cauza tăcerii.

În piața mare din centrul orașului, pe o platformă dreptunghiulară din lemn înălțată la nivelul unui stat de om, se ridica macabră din tăcerea de gheață o spânzurătoare. Un laț atârna la capătul unei funii groase, prinsă de lemnul orizontal aflat la nivelul acoperișurilor din vecinătate. Se legăna în bătaia vântului slab formând un înspăimântător pendul al morții. De jur împrejur fuseseră aduse vreascuri uscate, lemne din pădurile de pin care înconjurau burgul. Așa era pedeapsa. După ce spasmele morții încetau, întregul eșafodaj se transforma în rug. Iar condamnatul trecea în lumea dreptilor lăsând în urma sa cenușă. Astfel, cheltuielile se opreau aici. Pentru că stăpânii se gândeau la sărăcia familiilor.

Lectica se opri lângă spânzurătoare. Cei șase lăsară ușor povara de pe umeri și se retraseră cu privirile în pământ. Perdelele groase se căscară și din întuneric își făcu apariția stăpânul. Părea un trunchi de copac înveșmântat în straie domnești. Scrută întinderea de oameni parcă în căutarea unei șoapte. Era cu un cap mai înalt decât cel mai înalt dintre cavalerii care îl însoțeau. Mantia neagră îi cădea dreaptă pe umerii de uriaș până aproape de pământ. La șold purta o sabie cu mânerul bătut în diamante și vârful împungându-i pelerina. Stătea cu brațele încrucișate și cu picioarele depărtate, lăsând adierile de gheață să-i joace prin plete.

După ce rândurile se strânseseră și zgomotul potcoavelor se stinse cu desăvârșire, căpetenia își desfăcu brațele și vorbi:

– Mmmuuuuuhhhh!

Strigătul spintecă tăcerea. La auzul vuietului, mulțimea prinse să freamăte și oamenii îngenunchează formând un cerc de trupuri înveșmântate în zdrențe. Cei șase se apropiară de treptele eșafodului. Și, ca la un semn, ca îndeplinind un ritual, dintr-una din clădirile din jurul pieței, încolonați, îmbrăcați în negru, cu capetele țuguiate de cușmele albe care le acopereau fețele, își făcură apariția călăii. În număr de șase, cu orificii scobite în jurul ochilor. Urcară treptele de scândură

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

și se postară de-o parte și de alta a coloanei de care atârna și ștreangul. De staturi apropiate, purtând mantii care îi acopereau în întregime, cei șase erau o întruchipare a morții.

Condamnații urcară singuri treptele și se opriră fiecare în fața călăului său. Așteptau semnalul. Erau pregătiți să moară.

Atunci căpetenia vorbi din nou, mugind pe deasupra mulțimii înmărmurite:

– Hiiiiirrrriaaaahooooooooormmmmm!

În liniște, pe rând, fără nici un fel de ripostă, cei șase fură spânzurați. După ce fiecare condamnat înceta să se mai zbată, leșul era întins pe eșafod, cu fața în sus, cu picioarele către mulțime. Iar când sentința fu îndeplinită, cei șase fură întinși unul lângă celălalt, în tăcerea de gheață a martorilor. Apoi rugul se aprinse, transformând totul în cenușă.

Și vântul rămase să împrăștie în cele patru zări amintirea celor a căror vină fusese mult prea mare pentru a mai putea trăi în țara Hiriaam.

***

Pustiu cât vezi cu ochii. Ori încotro te întorceai, solul era brăzdat de cratere ca niște pori imenși ai unui organism pe măsură.

Bărbatul pășea pe crusta pustie încercând să înțeleagă. Nu știa cum de ajunsese acolo.

Întorcându-se către stânga, văzu desprinzându-se din întunericul vâscos trei umbre de staturi apropiate.

Apoi alte două arătări se iviră din dreapta.

Erau, în total, șase.

***

Apusul însângerat se lăsase peste ținut. Preeria scânteia din ceața difuză a înserării. Aburul se năștea din pământul reavăn și plutea la nivelul unui stat de om deasupra întinderii nesfârșite. Ici-colo câte un copac descărnat irumpea din covorul de verdeață.

Zgomotul creștea în intensitate. Copitele mușcau din pământul câmpiei și caii își purtau stăpânii prin vântul rece al înserării către tabără. Chiote spintecau văzduhul și săbiile loveau sadic crupele

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

însângerate. Mușcând aprig din zăbală, cu coamele rotate vâzurându-se la fiecare salt, armăsarii își purtau călăreții către punctul luminos ce începuse deja să se distingă.

În tabără era liniște.

Un șuierat gutural spintecă tăcerea. Și umbre lungi prinseră a se desena pe pânzele corturilor, adunându-se în centrul taberei. Bărbații cu armele pregătite se postară în cerc, înconjurând perimetrul vizat de dușman.

Tropotele se auzeau din ce în ce mai clar iar pământul se zguduia sub greutatea năvălitorilor. Din ceața difuză își făcură apariția călăreții. Dar zborul le fu frânt de răpăitul unei salve de foc. Ca și cum iadul s-ar fi deschis la câțiva pași în fața lor, năvălitorii își găsiră sfârșitul fără să înțeleagă ce se petrecuse. Pornite din tabără, gloanțele secerară cu precizie viețile călăreților. Iar caii ocoliră speriați conturul luminat de flăcări și se opriră fornăind la câteva zeci de metri în negura nopții.

Cei șase se ridicară din poziția de tragere.

Neștiind de unde venea primejdia, se așezaseră inițial în cerc, protejând tabăra. Dar când contururile au prins a se distinge, s-au strâns în linie și, alegându-și fiecare o țintă, n-au avut nevoie decât de două focuri pentru a curma avântul adversarilor.

Se lăsase din nou liniștea umedă și rece a nopții. Soarele dispăruse în spatele colinelor de la orizont. Dintr-unul din corturi răzbăteau plânsete și tânguirii jalnice. Unul dintre bărbați își atârână arma pe umăr și dădu la o parte pânza de la intrarea cortului. În același timp, ceilalți cinci porniră cu armele încărcate către grămada de cadavre întinse la câțiva metri de locul din care trăsese.

Înăuntru, mai multe femei învelite în pături se strânseseră într-un colț al adăpostului. Unele își țineau pruncii în brațe, încercând să le aline spaima.

– S-a terminat. Nu mai e nici un pericol, vorbi bărbatul deschizând brațele și primind la piept chipul înlăcrimat al unei femei. Gata, liniștește-te, s-a terminat.

– Mi-e frică, Tern, mi-e tare frică.

Intrară și ceilalți cinci. Își îmbrățișară soțiile și șterseră lacrimile copiilor, îmbărbătându-i.

Unul dintre bărbați vorbi, adresându-se cu deferență primului intrat:

– Tern preaînalte, cât o să mai dureze nebunia asta ?

Era solid. O barbă argintată, încâlcită, i se întindea pe fața rotundă unindu-se cu părul lung, crescut neîngrijit și căzându-i murdar pe umeri. Ochii mici, ascunși îndărătul sprâncenelor stufoase, inspirau blândețe.

– Va mai dura. Atât cât vom putea să rezistăm. Pentru că legea e simplă. Ori ei, ori noi. Și, în plus, nu trebuie să afle că ne putem apăra. Dacă vor veni mulți, nu vom rezista. Iar sfârșitul va fi atunci definitiv.

Era limpede, nu puteau pierde.

Uriașul Tern vorbi din nou:

– Știți bine că n-avem încotro ne îndrepta. Oriunde ne-am duce, vom fi întâmpinați cu ostilitate. Nu putem decât să așteptăm. Sunt șanse să fim salvați. Mici, dar sunt.

– Am putea să ne despărțim. Fiecare să pornească într-o direcție, cu familia sa. Ne-am putea folosi de caii lor. Oricum, la un moment dat vom ceda.

Cel care tocmai vorbise mai așeză un lemn peste focul care dădea semne de oboseală. Flăcările îl cuprinseră rapid și începu să troznească.

– Și așa se poate, spuse Tern, însă e posibil să pierim cu toții. Cu cât suntem mai uniți, cu atât vom rezista mai mult. Însă, e drept, reversul medaliei există...

Bărbații se priveau țintă încercând să găsească o soluție.

În acel moment, totul deveni noapte.

***

– Numele ?

– Johnson. Dean Johnson.

– E-n regulă, domnule Johnson. Să auzim.

– Noaptea, doctore, noaptea se petrec lucrurile. Numai noaptea. Mi-e frică de noapte. Imediat ce adorm, încep coșmarurile.

Făcu o pauză lungă.

– Ce fel de coșmaruri ?

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

– Sunt șase, doctore. Șase în total. Niciodată mai mulți, niciodată mai puțini. Șase bărbați, în cele mai ciudate situații, în fiecare noapte.

Medicul se ridică și părăsi camera fără nici un cuvânt.

Era al șaselea pacient din ziua respectivă. Toți cu aceeași problemă.

Soarele strălucea dincolo de fereastra cabinetului, ca un proiector gigantic, inundând în lumină orașul și oamenii, magazinele și șoselele, câmpia de la marginea așezării și munții cu crestele sprijinindu-se de bolta cerului.

(Apărută în "Strict Secret", 26 decembrie 1995, Fanzin "Ultraviolet", nr. 2 - 1995 și Almanah Nautilus - 2002)

118/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

MARIAN COMAN

Unii spun că circulă diavolul prin textele sale. Și că în felul acesta necuratul îți pătrunde în suflet de-ndată ce-ți citești povestirile. Încălțat cu bocancii, îți mânjește inima. Cu patimă. Alții insinuează că tot ceea ce scrie este real, că lumile descrise de Marian Coman se găsesc pe undeva pe lângă noi și că el are doar puterea să le vadă și să le descrie. Să lupte în războiul nu știu cui.

Când scrie se întreabă și el dacă este creația o formă de exorcizare. Dacă într-adevăr gonesc dracii printre rândurile sale. Și dacă universurile pe care le varsă pe hârtie sunt reale sau nu. Chiar așa. Este creația o formă de exorcizare? *Dacă ar fi — spune Marian Coman — Dumnezeu însuși a scăpat de diavol în momentul în care a creat Universul. Și probabil că de aceea, diavolul umblă acum liber prin lume. Și prin povestirile mele.*

119/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Ușa de la baie

Moto: Rămâi în fața ușii dacă vrei să ți se deschidă;
vezi-ți de drum dacă vrei să fii îndrumat.

Nimic nu e vreodată închis,
în afara propriilor tăi ochi
Farid Attar

Era o zi ploioasă; una dintre toamnele acelea târzii în care cerul se scurge alene în șiroaie sâsâitoare pe la marginile trotuarelor ori în canalizări. Și nu știu de ce tocmai atunci i-a apucat pe ai mei să se mute. Eram doar un puștan bleg și plin de coșuri care la cei doisprezece — treisprezece ani ai săi nu prea înțelegea ce se întâmplă cu viețile celor din jurul său; eu doar simțeam cumva că nu se poate altfel, vedeam doar camioanele pline cu mobilă demarând prin băltoacele din fața casei din centru, către un apartament dintr-un bloc de la marginea orașului și lucrul ăsta mă înspăimânta într-un fel anume. Era frica aceea pe care o întâlneam de fiecare dată când tata mă ducea la frizer și care se amplifică pe măsură ce distanța dintre foarfece și capul meu se micșora. Teama aceea îmbinată cu emoție pe care o găsești în fața ușii oricărui cabinet stomatologic și care crește odată cu zgomotul isteric al frezei mânuite de Zâna Măseluță.

Strada pe care aveam să locuiesc era mai degrabă un grup de insule de asfalt într-o imensă baltă din care lipseau poate doar rechinii ca să-i pot spune ocean. Picăturile se spărgeau în infinite balonașe efemere iar norii îmi păreau așa de jos, încât — credeam eu — dacă m-aș fi ridicat pe vârfuri i-aș fi putut atinge.

Apartamentul cât o bucătică dintr-o cutie de chibrituri mi-a rânjit cu ușa lui maro în care vizorul zăcea ca o carie pe un dinte nespălat și mi-a răspuns cu ecoul pereților goi și pe alocuri atacați de igrasie. Ajunsesem acasă! Și când m-am gândit la asta, am început să privesc cele două camere pipernicite, holul, bucătăria în care de abia încăpea chiuveta, baia cufundată în întuneric și balconul, am început să le privesc pe toate, ca pe o mamă vitregă.

Când a venit noaptea, am adormit greu, înconjurat de cutiile nedesfăcute, bruiat de fluieratul tatălui meu, de huruitul lucrurilor târâte de ai mei prin cameră și de vocile lor obosite și uneori nervoase, stresat de nefamiliaritatea decorului și de felul în care lumina lunii aluneca pe fereastră direct pe perna mea, ofticat de toată trambalarea asta căreia eu nu-i găseam rostul și care pentru mintea mea de copil era doar o alunecare înspăimântătoare în iad. Și cred că deja în noaptea aceea am auzit pentru întâia oară zgomotele din baie. Și muzica: înfundată și monotonă.

Într-o săptămână, toate își găsiseră locul și dispăruse parcă aerul acela de casă străină. Mă obișnuisem cu spațiul redus, cu mucegaiul de pe pereți, cu țevile cu cornete ale copiilor din vecini, cu pârâitul Daciei galbene parcate chiar sub geamul meu. Nu reușisem însă să mă obișnuiesc cu întunericul din baie și cu sunetele dogite ce răzbăteau de acolo, noapte de noapte, cu muzica aceea stranie și cu reflexiile albastrui pe care începusem să le zăresc de la o vreme și pe care le pusesem inițial pe seama televizorului din camera părinților, și toate acestea îmi creau senzația că nu eram singurii locatari din casă, că împărțeam amărâtul ăla de apartament cu altcineva.

Schimbaseră ai mei șase becuri și chemaseră o duzină de electricieni, dar baia noastră se încăpățâna să rămână cufundată în beznă, iar lumânările pe care le foloseam pentru a desluși măcar capacul veceului, mai mult mă speriau și mă aruncau în întuneric.

Îmi înmânaseră părinții o lanternă pe care aș fi putut, poate, să o folosesc pe post de reflector, dar am împietrit acolo, în fața tronului din faianță, în momentul în care a pâlpat de două ori și s-a stins ca un soare neputincios, când îi vine vremea apusului. M-au găsit după jumătate de oră, paralizat... o statuie cu o lanternă inutilă în mână și maxilarul zbatându-se într-un ritm nebun, macabru. Mi-au spus după o vreme că s-au consumat bateriile, dar sunt sigur că nici măcar ei nu credeau asta. Eu oricum îmi mai aminteam ceva... Ceva străin, departe și trist ca un geamăt. Un plâns de copil și un glas de bătrân ce-mi spusese că ar vrea să se întoarcă. Că pot să-i ajut. Și despre o apă mi-au vorbit.

Mi-a fost teamă să pomenesc cuiva despre asta.

În vacanța de iarnă am plecat la bunici. Eram acolo când mi-am dat seama că viața mi se întoarce pe dos. Îmi murise tatăl! Maică-mea îl găsisse înecat în cadă; avea mâinile legate la spate cu lanțul de

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

care apuci atunci când vrei să tragi apa, și ochii deschiși. Bulbucăți și albi. Când l-au înmormântat a trebuit să-i lipească pleoapele, pentru că altfel nu voiau să se închidă.

Mai apoi am început să-l aud noaptea, fluiera în baie, acoperirea cu șuieratul său zgomotele de acolo cu care abia reușisem să mă obișnuiesc și - da! — nu mă lăsa să dorm. Maică-mea înnebunise. Încercase la un moment dat să dea foc la casă și pentru asta s-a ales cu o internare de trei săptămâni. Ajunsesem foarte aproape de cazarea la un orfelinat, dar niște vecini de treabă mi-au salvat copilăria. Așadar mă luaseră ăștia în grijă și asta însemna că treceau de două - trei ori pe zi pe la mine și-mi făceau de mâncare ori mă întrebau dacă mi-e bine.

Bine?... Adevărul este că nu-mi era rău. Îmi era foarte rău. Cu sunetele din baie, cu muzica și luminile, cu vocea tatălui meu fluierând și urlând, cu duhoarea care începuse de la o vreme să iasă de acolo, din ce în ce mai pronunțată și mai acră. Aveam paisprezece ani și cearcănele unui boșorog narcoman. Și mai aveam mult curaj. Aveam curaj să mă duc și să-mi fac nevoile la baie și chiar să trag apa. Aveam curaj să le povestesc puștilor de la școală despre baia mea întunecată și mai apoi chiar veneau pe la mine și-mi dădeau bani să o viziteze, uneori rămâneau noaptea și-l ascultau pe taică-miu fluierând și dimineața plecau galbeni ca lumânările pe care le aprindeam în serile alea ca să le sporesc emoțiile. Trăgeau toți apa pentru că zgomotul rezervorului umplându-se, era poate cel mai înfiorător.

În felul acesta îmi băteam joc de coșmarurile și durerile mele și treceam peste lucruri mai ușor. Începusem să le iau ca făcând parte din viață și într-o noapte chiar am încercat să vorbesc cu tatăl meu mort. Nu mi-a răspuns, ba chiar continua să fluiera melodia lui care-mi zgâria creierii de luni de zile așa că am început să răstorn lucrurile din baie, să sparg oglinda, să dau drumul apei în cadă, în chiuvetă, în veceu, dorind cu furie să-i creez și eu coșmarurile de care eram în stare. Am aruncat petarde în budă, am dat casetofonul la maxim și am dus o boxă chiar în ușa băii de unde a urlat numai muzica pe care tatăl meu știam că nu o suporta, am demarat micul meu iad nădăjduind să atrag cumva atenția și dacă aș fi știut că era atât de ușor aș fi făcut asta de când m-am mutat.

După jumătate de oră, în baie s-a aprins lumina, am văzut pentru întâia oară pereții coșcoviți, pânzele de păianjen agățate în colțuri, mizeria de pe jos... Veceul casei mele.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Și de atunci nu s-a mai auzit nici un zgomot, nu s-a mai văzut nici o irizație albăstruie, liniștea ce se așternuse era aceea dintr-o casă normală. Îmi părea rău doar că spărsesem oglinda și că erau cioburi pe jos.

Ceva mai târziu, un coleg de clasă mi-a spus că la el în baie lumina nu mai funcționează și că de acolo, noaptea cineva fluieră îngrozitor. Așadar, am gândit eu, se deschisese ușa în altă parte. Asta nu mă deranja, dar mă întreb și acum dacă nu cumva este un păcat faptul că mi-am făcut de atâtea ori nevoile în împărăția morților. Și am mai tras și apa.

Iași, 1999

123/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

...ție, pentru că știu sigur că ai existat...

Moto: Întrebați-i pe cei ce nu vor să se nască,
de ce scriu eu...

(Ioana Constantinescu – Divina tragedie)

În nopțile când luna desena pe oglinda întunecată a lacului din spatele casei de vară cărări de lumină, ne așezam tăcuți unul lângă altul și ascultam concertul greierilor și clipocitul somnoros al apei.

Ioana nu era, așa cum s-ar putea crede, iubita mea. Nu! Îmi era doar prietenul cel mai bun, cel mai aproape de suflet. Ne cunoscusem în studenție și ne legaseră atunci sentimente stranii. La început mă îndrăgostisem de ea – cred, dar mi se părea impenetrabilă, ascunsă în turnuri de fildeș de unde nu credeam că va coborî vreodată sau unde nu nădăjduiam să pot ajunge.

– O prietenie ideală între un bărbat și o femeie, avea să-mi spună într-una din serile în care-i eram un simplu curtezan, este atunci când fiecare iubește pe altcineva. Am surâs la vremea aceea, însă în ochi mi-a sclipit un moment, lacrimi amare. Mi-am ascuns privirile și n-am mai scos un cuvânt până în fața casei sale, de teamă să nu-mi simtă tremurul glasului.

Cu timpul însă, ne-am cunoscut mai bine și am înțeles că nu o pot iubi efemer, ca pe oricare altă femeie, că ceea ce mă atrage la ea este mai mult decât dragoste.

Eram studenți la filologie și ne petreceam timpul afundați în biblioteci fără margini, cufundați în lumi virtuale sau ne jucam de-a Dumnezeuii, scriind când și când câte o povestire, o schiță, un eseu. Publicam la vremea aceea în câteva reviste și suplimente literare, însă totul era pentru noi doar un hobby, un experiment chiar.

Anii de studii s-au risipit în ceața timpului, cu bucuriile și necazurile lor, s-au dus ca un fum. Ca un fum, da!... „*Bine că ne rămân amintirile*”, mi-a spus într-o zi când rememoram ghidușiile din adolescența noastră prelungită.

Viața ne-a aruncat pe amândoi în capitală, profesori la licee de cartier cu elevi vagabonzi și cadre didactice resemnate, nepăsătoare, bucuroase doar la gândul micului salariu de la sfârșitul lunii. Am crezut un moment că vom ajunge și noi asemenea colegilor noștri: insensibili, indiferenți, minți mediocre măcinate de chenzină, torturate de biletul de autobuz, femei plafonate de sclipirile hidoase ale verighetii, timpi sacadați între orele de difuzare ale serialelor la televizor, universuri mărunte.

Dar nu a fost așa. Ioana a cumpărat casa asta de la munte. Aici am început să ne retragem în fiecare vară, sătui de aglomerația din oraș, fugeam de istorie în modesta noastră mănăstire, ne ascundeam aici de frica animalului social. Și scriam. La început timizi, câteva pagini pe zi, ne structuram subiecte pe care le abandonam după doar câteva ore, apoi din ce în ce mai consistent, ne ancoram în proiecte ambițioase, ideile veneau în avalanșe, izvorând parcă din munții ce ne înconjurau sau din lacul din spatele casei, din pădure, din flori sau din păsări.

Veneam aici în fiecare vacanță aruncând pe hârtie toate eșecurile suferite în caracatița urbană sau înălțând ode naturii ce ne adăpostea la sânul ei, mulțumindu-i Domnului că există. Dar oare, Domnul era mulțumit de noi?

Într-una din veri, într-o luni, cu câteva zile înainte de *ultimul clopoțel*, am căutat-o pe Ioana la școală, vrând să-i arăt numărul din *Hyperion* în care eram desemnați ca fiind cel mai valoros cuplu de autori. Așteptam să mă privească apatică, mușcându-și ușor buzele și să mă întrebe: "*Ei, și?*". Dar Ioana nu era în cancelarie și nici în clasă, certându-se cu vreunul din elevii săi. Nu semnase condica de aproape o lună, iar acasă nu era de găsit. Profesorul de informatică telefonase la spitale, la poliție, la morgă. Se plângea că i-a dat Ioanei unul din calculatoarele școlii, că directorul îl ia la întrebări în fiecare pauză, că... Îmi amintesc cum îl ascultam neliniștit, frământându-mi mâinile, încercând să-mi închipui unde putea pleca așa, fără să dea un semn de viață, fără să-mi spună nimic. M-am plimbat un timp fără țintă, ca să mă liniștesc. *Poate Ioana e bine, o fi plecat la munte, sătulă de oraș, de școală, de copii. Poate chiar sătulă de mine.*

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Marți, miercuri și joi trecură înfundate într-un potop de ploaie. Blocurile erau mohorâte, streșinile caselor plâneau, drumurile din cartier înglodau mașinile ce se încumetau să-și părăsească garajele. Vineri am plecat la munte fără prea mari speranțe, trist ca ploaia ce mă călăuzea spre gară. La piatra însă, soarele se înverșună peste hainele mele, silindu-mă să le lepăd. Spre seară, când am ajuns, chiar în poarta casei, m-am pomenit față-n față cu Ioana. Am uitat fulgerător de ploaie, de soare, de bagaje și de propriile-mi remușcări. Am uitat de toate, conștientizând o imensă bucurie, holbându-mi ochii la ea în așa fel încât, dacă nu ar fi fost neliniștită, aș fi putut să o sperii. Da, era neliniștită. Se vedea pe fața-i răvășită, ochii tulburi, părul neîngrijit, toate spuneau asta. Am sărutat-o ușor pe obraji fierbinți și când mi-a vorbit am simțit în nări, mirosul vinului. Probabil îmi citi strâmbătura pe chip:

- Într-adevăr, am băut mult! zise numaidecât, zâmbind fals.

Am văzut-o atunci pentru întâia oară în halul ăla și îmi amintesc, am fost tare mâhnit, nelămurit fiind de întorsătura pe care o luaseră lucrurile așa, parcă fără rost. Problemele - constatam eu - nu se terminaseră odată cu întâlnirea Ioanei, ba, aveam să-mi dau seama imediat, abia începeau.

Am mâncat în tăcere, fără să-i cer lămuriri pentru dispariția din oraș, pentru absențele de la școală, pentru alcool. Am așteptat să-și motiveze singură, într-un fel sau altul acțiunile. Nu a spus însă nimic. Furculița i se juca indiferentă prin farfurie, privirea i se odihnea undeva dincolo de mine, plictisită, gânditoare.

Încă mâncam în momentul în care, brusc se ridică de la masă fugind într-una din camerele de la etaj. Am alergat după ea neștiind ce se întâmplă, uitându-mă în urmă să văd dacă nu cumva s-a speriat de ceva, de cineva poate. Nu era nimic înspăimântător în casă și nici în noaptea de afară nu se întrezărea așa ceva, ba încă, o lună fără pereche împodobește întunericul. Am năvălit în camera Ioanei și am regăsit-o ușor neliniștită, căutând naiba știe ce pe terminalul unui calculator răpciugos.

-Îl simt, iar a venit! am auzit-o murmurând și m-am înfricoșat, crezând că-i vorba despre mine.

-Ioana... Ioana, ce-i cu tine? am întrebat-o cu jumătate de glas.

Nu-mi răspunse. Tastă nervoasă minute în șir, timp în care împietrisem în cadrul ușii, nerecunoscând-o. În cele din urmă, neputincioasă, Ioana, ascunzându-și fața în mâini, izbucni în

suspine disperate. Durerea ei pe care nu o puteam înțelege, căpăta o expresie violentă, însă parcă totul se domolea și se îndulcea prin plâns. Prietena mea redevenea persoana pe care o știam.

Începu să-mi povestească mai apoi, printre sughițuri, motivele disperării sale, una din zilele petrecute cu câteva săptămâni în urmă, banală mi se păru discuția și ne semnificativ luxul de amănunte pe care îl folosea. Turuia într-una, fumând țigară după țigară, îmi povesti plimbarea prin Cișmigiu de după micul dejun, călătoria până la școală, stresul de la servicii, autobuzul 153, cafeneaua și aici se opri.

Făcu o pauză lungă; atât de lungă că mi-au părut trecând secole în clipele alea. Încă stăteam în pragul ușii, fumând la rându-mi, încercând să înțeleg ce se petrece cu ea. Și-a ridicat spre mine ochii roșii de plâns și de oboseală, broboane de sudoare îi ciobeau frumusețea, părul i se scurgea umed și nepieptănat pe umeri. Mă chinuiam văzând-o așa, chiar mă simțeam din nu știu ce motive, responsabil pentru starea ei, îmi treceau prin cap o grămadă de lucruri, când Ioana continuă printre suspine:

–...Și atunci am simțit pentru întâia oară – în momentul în care mi-a venit Ideea. Știi, eram singură la o masă, luasem o gură de cafea și ceva răcoritor mi-a inundat trupul; aluneca așa, prin mine. Ceva ca o briză sau... nu știu. Mi-a răscolit toate simțurile, ceva s-a răvășit, am văzut Ideea mai clară ca niciodată și o nevoie acerbă să scriu, amesteca totul. Eram atât de nerăbdătoare să vărs chestia pe hârtie încât primele manuscrise au fost șervețelele de la *Metropolis*. Am ajuns acasă după o oră ce mi-a părut eternă, se înserase și toată noaptea aia am scris, înțelegi? Am golit două cani de cafea și am scris despre... *Dincolo*. Non-stop. Zeci de pagini. Mergea strună, totul era limpede, cuvintele curgeau ca și când n-aș fi făcut decât să scriu după dictare.

Dimineața însă, odată cu somnul, lucrurile au început să se tulbure. Nu, nu eram obosită... Eram extraordinar de obosită, capul îmi aluneca la fiecare rând, până ce am adormit acolo, cu textul în loc de pernă. Apoi visele. Chinuitoare vise în care obiectele se dilatau umplând spațiul, făcându-mă să mă simt mică, un fir de nisip într-un angrenaj pe care nu-l înțelegeam.

Cel mai tare m-am speriat în momentul trezirii. Eram culcată în pat, învelită, soarele tocmai apunea și o durere cumplită mi se vântura prin tot corpul. Nu știam cum am ajuns acolo, ce am

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

făcut, nici cine sunt nu știam. După cum îți spuneam mă durea tot trupul, crampe dementiale îmi zguduiau stomacul care într-un târziu s-a revoltat și a vărsat tot ce avea în el. N-am să mai uit niciodată scena aceea... Nu știu cum să-ți spun. Nu era mâncare ceea ce-am vărsat, nu era alcool, nu era cafea... Hârtie! Hârtie am vărsat... manuscrisele mele!

Am leșinat apoi în pata aia albă, în seva băloasă... Unde erai în clipele alea? Nici măcar nu știu sigur dacă a fost aievea sau a fost tot vis, pentru că m-am retrezit în pat, de data asta însă, mă simțeam bine, nu aveam nici o griją. Uitasem tot. Era dimineață și m-am grăbit să mă îmbrac și să plec la școală, însă am deschis radioul și am rămas tablou când am aflat că este vineri. Trecusem peste joi și nu știam cum a dispărut ziua asta din viața mea. Aveam senzația unui lapsus tâmpit... nu-mi aminteam cum am ajuns acasă, când am plecat de la școală, ce am făcut. În drum spre liceu mi-am frământat mintea în căutarea unei informații și poate nu mi-aș fi amintit nici în ziua de azi, dacă nu aș fi văzut reclama de la *Metropolis*. Atunci au venit toate în mine. Ca o cascadă. Toate amintirile din ziua ce trecuse: cafeneaua, șervețelele, manuscrisele mele, visele, leșinul... Toate, chiar și Ideea. Mare, fierbinte, flămândă.

Am coborât din autobuz și m-am reîntors acasă. Căutându-mi paginile pe care știam că le-am scris, am răscolit tot apartamentul, l-am întors cu fundul în sus, apoi, când nu mai aveam nici o speranță, m-am așezat în mijlocul sufrageriei. Stăteam ca o proastă acolo și vorbeam singură, neînțelegând nimic. Am zăcut așa ore întregi cred, fixând fotoliul ăla mare – știi, cel pe care obișnuiai să stai când veneai pe la mine. Îi priveam pânzele de păianjen țesute între picioarele lui, întoarse de mine spre tavan. Nu știu ce-mi închipuiam... Că sunt o insectă – cred... o muscă poate, prinsă într-o imensă plasă de păianjen. O plasă pe care nu o văd, pe care nu o înțeleg. Oare muscuțiile alea, prinse acolo de lanțuri invizibile, muscuțiile alea înțeleg de ce mor? De ce dispar...

Mă uitam la Ioana cum ședea acolo, ruinată în fața tastelor și încerca să-mi povestească ceva ce rațiunea mea refuza să asculte. Îmi amintesc de clipele alea și mă inundă și acum același clocot interior, un cocteil de sentimente; gândurile mele o luaseră razna încercând să găsească o explicație logică la tot ce-mi spunea femeia aceea pe care o cunoșteam mai bine decât mă știam pe mine, dar mintea-mi lucra în gol neavând repere de care să se poată agăța, în afară de vorbele prietenei mele,

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

vorbe de care de altfel, nu mă puteam îndoi că sunt adevărate... Poate doar în cazul în care Ioana alunecase Dincolo, pierzându-și mințile. Am încercat să-mi înlătur repede imaginea în care îmi vizitam prietena la un sanatoriu, dar tabloul se încăpățâna să rămână în mine, să mă convingă de faptul că nebunia este singura vinovată de apucăturile Ioanei.

- Nu mă crezi, nu-i așa? făcu ea, ghicindu-mi parcă gândurile prostești, iar eu m-am înroșit și am plecat capul încurcat, nereușind să o privesc în ochi.

Nu știam ce să spun; mi-am dus mâna prin păr, mi-am pocnit degetele... Oare cum puteam să o cred nebună pe cea mai stăpână pe sine dintre persoanele pe care le cunoșteam?

Lucrurile despre care-mi vorbea Ioana păreau să se petreacă la un nivel dincolo de realitatea în care noi ne târam existența și tocmai asta îmi părea lucrul cel mai scârbos cu putință pentru că încă din adolescență, prinsesem o repulsie instinctuală față de furtuna de reviste și cărți ce prezentau fenomene așa-zis paranormale pe care eu nu le consideram decât ficțiuni, și în majoritatea lor de cea mai proastă calitate. Eram sătul de minuni, de reprezentări ale lui Dumnezeu sau ale diavolului, de răpiri extraterestre și tot soiul de manifestări supranaturale încât părerea mea ajunsese să fie că trăim în cea mai lipsită de divin dintre lumile posibile, că Dumnezeu este departe de noi și nu-L interesează pe El lăcrimarea statuiilor, dar că lumea are tendința să sacralizeze, că oamenii au nevoie de excepțional, că nu le este de ajuns să creadă în Dumnezeu, ei vor chiar să-L vadă, eventual să-L atingă, și unii, poate - cine știe? - să facă dragoste cu El.

Cam așa gândeam la vremea aceea și-mi părea că vorbele Ioanei încercau să plaseze evenimentele cu o treaptă mai sus decât realitatea stupidă în care colcăiam amândoi. Cu toate acestea, prietena mea, știam, nu mă putea minți decât în două cazuri. Primul era acela în care ar fi încercat să-mi facă o glumă, dar îmi dădeam seama că nu putea să fie vorba despre așa ceva, iar al doilea, cel al nebuniei pe care îmi propusesem să-l abandonez.

Așadar, mi-am ridicat fruntea ridată și am șoptit:

- Ba te cred Ioana. Te cred.

Ea a zâmbit pentru întâia oară în acea seară, mângâiată probabil de încrederea pe care reușise să mi-o cucerească.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Și trecu noaptea: eu înotând printre cioburi de somn în care realitatea se confunda cu ceea ce Oniris se încăpățâna să-mi trimită, Ioana zăcând pe un scaun lângă fereastră, mereu cu o țigară în mână, inundată de lumina lunii aceleia fără pereche și suspinând din când în când, dovada unei răni ce nu avea de gând să se vindece cu una, cu două.

M-am trezit spre dimineață, decis să reiau discuția cu Ioana, dar ea dormea lângă mine și m-am gândit un moment că totul nu a fost decât un vis bizar, ne semnificativ în mulțimea de evenimente ce formează o viață de om.

Lucrurile aveau să se precipite însă, chiar în zorii acelei zile cu câteva bătăi în poartă, urmate de chemări răgușite:

- Domnișoară Ioana! Domnișoară Ioana!

Și fiindcă Ioana încă dormea, am aruncat o privire pe fereastră, dar nu am văzut dincolo de gard decât o pălărie așezată pe un cap imens ce se mișca într-una, cuprins de o nerăbdare de nestăvilit. Am coborât în goană scările, am traversat curtea și am descuiat poarta, neștiind ce dracu' se-ntâmplă și de unde aflate omul acela, oricine ar fi fost el de faptul că prietena mea se afla aici și - da! - cred că un fel de gelozie scurma în mine la gândul că Ioana înștiințase pe altcineva de evadarea ei din București, pe altcineva decât pe mine.

Ei bine, am descuiat poarta și dacă dincolo de ea s-ar fi aflat Iadul, atunci sigur că în cadrul ei trebuia să fie un Cerber. În fața muntelui ce se ridica un pic mai departe de drum și de casa noastră stătea un bărbat masiv, aproape obez, a cărui pălărie ascundea o chelie strălucitoare. Un bărbat gras, plin de o energie pentru care îl invidiam, trădată de gesturile lui rapide, nestăpânite.

- A, bine că v-am găsit și pe dumneavoastră, domnule! se repezi bărbatul, scuipându-mă în goana cuvintelor sale. Îmi era teamă că nu se află aici nici măcar domnișoara Ioana, dar e ziua mea norocoasă dacă am dat de amândoi. Spuneți-mi că este și dumneaei și sunt un om fericit.

Încuviințez buimăcit și mă întreb ce vrea de la noi Igor. Domnul Igor Mendeleev, lipoveanul acesta mic și gras era impresarul nostru sau așa susținea el. Ce-i drept, ne scosese de câteva ori un preț bun pe câteva din lucrările noastre, dar una-i una și alta-i alta și chiar nu înțelegeam de ce mama

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

naibii' ar fi bătut Igor atâta drum oricare ar fi fost editura cu care ne-ar fi stabilit contactul când - gândeam eu - ar fi putut mai bine să aștepte până ce am fi fost de găsit la un telefon în oraș.

L-am invitat totuși în casă ascunzându-mi nedumerirea și scuzându-i loanei somnul prelungit. Am schimbat câteva banalități, am băut o cafea, dar Igor o făcea pe interesantul, nedezvăluindu-mi motivul vizitei sale. Fuma și-și urmărea amuzat cercurile cenușii pe care le scotea pufăind pe gură, chinuind cu greutatea corpului său, arcurile fotoliului din sufragerie, povestind continuu secvențe din drumul său de la București până aici:

-...Și capul bătrânei a alunecat așa, moale, pe mine.

Un cerc fumuriu porni spre tavan, iar eu zâmbii din politețe. Începusem deja să mă enervez, simțeam cum tensiunea crește în mine, mă săturasem de necunoscutul care începuse de seara precedentă să-mi alunece în cap și eram gata să-l iau la întrebări pe Igor, când loana coborî somnoroasă până la noi, salutându-ne călduros, dar nedumerit.

- Săru' mâna, domnișoară loana... Știți, am venit așa-ntr-o fugă... Vă căutam pe amândoi și acu' că v-am găsit aș vrea să vă spun. Nu e deloc o veste bună, dar nici foarte rea nu poate fi decât dacă ne gândim la un anume aspect. Poate cel mai sensibil...

Tăcu un moment, un cerc se sparse de ceașca de cafea aproape goală, în spatele meu scrâșni polizorul unei brichete, loana trase fumul în piept și se așeză plină de curiozitate lângă mine.

- E o poveste oarecum veche - câteva luni, poate... Vreau să spun că atunci a început. Eu am aflat abia ieri și pentru că vă privește direct pe amândoi, m-am grăbit să vă aduc la cunoștință. Ăăă... Nu știu exact cu ce să încep... Domnilor! făcu Igor pe un ton solemn. E un caz de plagiat!

Și pentru că-l priveam nedumeriți, Igor continuă:

- Vreau să spun că *Ambiguități* a fost plagiat de un autor spaniol.

- Poftim?! mă pomenii întrebând eu, într-adevăr șocat de noutățile lui Igor și gândii că o nenorocire nu vine niciodată singură.

Ambiguități, romanul pe care-l semnasem împreună cu loana, trecuse neobservat de critica din țară - recunoșteam și noi că nu e cine știe ce, dar pentru ultimul an de facultate, atunci când îl

scrisesem, consideram că e destul de bun. Fusese publicat în urmă cu doi ani de o editură obscură, dar nu înțelegeam deloc modul în care ajunsese să fie “rescris”, tocmai în Spania.

- Carlos Baneras, un autor de a cincea mână, plin de bani, dar lipsit de orice urmă de creativitate, a cărui imagine este întreținută tocmai de revista al cărui director este! ni-l prezintă Igor pe scriitorul romanului nostru.

- Nu s-ar fi aflat nimic, dacă romanul, intitulat acum *Confuzii la drum de seară* sau cam așa ceva... Nu s-ar fi aflat nimic spuneam, dacă romanul nu ar fi atras atenția criticilor, propulsându-l pe Baneras în topul autorilor spanioli, primind chiar un premiu acu' vreo două săptămâni. Și de atunci doar bafta sau cum să-i zic... Negulescu, pe care de altfel îl cunoașteți, pasionat de literatura spaniolă, abonat chiar la câteva reviste de acolo, a citit câteva articole despre Baneras, a făcut pe dracu-n patru și și-a procurat cartea, iar pe când mă aflam într-o vizită la dumnealui, îmi spune: „*la uite domn'e ce-am primit din Spania. E superbă.*” Eu nu știu spaniola, dar mi-a tradus dumnealui. După doar câteva pagini îmi sună cunoscut și-l întreb pe Negulescu dacă a citit *Ambiguități*. Îmi zice că nu, dar că o are pe undeva prin bibliotecă; la insistențele mele se duce și o caută, o găsește. Apoi începem să comparăm... Dragii mei, vreau să vă spun că în afară de numele personajelor, al străzilor, al orașelor, nu este nici o diferență.

Igor accentuă ultimele cuvinte, apoi sorbi triumfător ultima gură de cafea ce se răcise demult. Se așternu tăcerea... Fumam toți trei, Ioana începuse la rându-i să scoată pe gură rotocoale cenușii... Verigi de fum.

Zilele ce-au urmat s-au scurs într-un ritm nebun, într-un uragan de telefoane, călătorii și avocați. Un proces pe banii lui Igor, motorul nostru în tăvălugul ăsta de neînchipuit și după aproape un an, câteva milioane bune de pesetas, odihnindu-se în conturile noastre.

În vremea aceea, uitasem complet de zilele cu care mi-am început istorisirea și părea că nici Ioana nu mai are timp să se gândească la asta. O vedeam doar mâncată de proces sau plină de bucurie așa cum eram și eu de altfel, la fiecare mică bătălie câștigată în războiul acesta pe care noi îl duceam cu Baneras.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Victoria cea mare am sărbătorit-o cuprinși de o fericire fără margini, scaldându-ne în șampanie. Noi, Igor și avocații noștri. O orgie bahică cum nu mai trăisem până atunci cu chiote peste hohote de râs. Dimineața m-a prins, nu știu cum, sărutându-mă cu Ioana, alunecând într-unul din paturile pătate cu vin și pline cu mucuri de țigară, ce sălășluiau în apartamentul cu trei camere al lui Igor. Și tot în dimineața aceea mi-a întins Ioana pentru întâia oară, o țigară cu marijuana pentru care, cuprins de un fior de irealitate, i-am mulțumit. Am aprins-o curios și am fumat-o privind cei treizeci de pitici dând înconjurul patului, apoi un câine superb cu trei capete, făcându-i complice din trei ochi unui Dumnezeu ciclop, zâmbitor și știrb ce se postase calm între mine și Ioana. I-am sărutat ridurile de pe obraz și am adormit imediat pentru a mă trezi cu o cumplită durere de cap, peste șase ore.

În câteva zile au sosit banii, mi-am luat un BMW argintiu, mi-am abandonat catedra și trăiam cu Ioana doar din dobânzi. Am avansat împreună la cocaină și o țineam așa, într-o fericire continuă cu nopți și zile albe de la atâta pudră. Coca vindeca toate rănilor, ne unise atât de mult, încât nu am bănuț nici o clipă prăpastia ce se adâncise sub picioarele noastre, pe care de la atâta zăpadă noi le credeam aripi.

Nu am mai scris nimic în afara unei chestii intitulată *Clipa trăiește?*, un pseudo-eseu scris cu picioarele în care făceam o paralelă între logica sentimentelor și logica absurdului, cu o concluzie de copil bolnav cum că sentimentele ca și rațiunea sunt lucruri fără nici un rost. O lucrare gigahedonistă scrisă printre aburii alcoolului și colbul cocainei, prin care încercam să-mi demonstrez probabil, că mai sunt în stare să leg propozițiile între ele. Am publicat-o pe banii mei, o broșură cu coperti colorate și hârtie lucioasă. Recenziile au fost execrabile.

Într-una din serile astea cețoase am pocnit-o pe Ioana cu un dos de palmă ce a aruncat-o pe podea. S-a ridicat cu un firicel roșu pornind din buza de jos, și-a făcut bagajele și a plecat. Nu am văzut-o un an de zile. Nu mi-am găsit nici o scuză pentru scena aceea, însă am tot așteptat să-mi dea un semn de viață, măcar să mă scuibe între ochi și apoi să ne facem că am uitat totul. Dar ce pedeapsă este mai aspră ca remușcarea? Vedeam aproape continuu ușa închizându-se în spatele ei. În fața mea. Iar și iar și iar.

„*Bine că ne rămân amintirile*” îmi răsunau ca un ecou cuvintele ei, plimbându-se lejer prin capul meu îmbâcsit de droguri, alcool și nesomn. Care amintiri? Care amintiri?!? Căci după un an de zile am uitat totul. Doamne, ce ușor vorbesc. Am uitat? Uneori încă mă mai întreb dacă Ioana a existat cu adevărat... Îți spuneam că am căutat-o. Igor mi-a zis că a văzut-o într-una din serile alea la o serată literară, undeva în București, discutând cu trei bărbați bine, explicându-le dracu' știe ce, atât de agitată și speriată de parcă s-ar fi gândit să fure și să ascundă Statuia Libertății. Săptămâni la rând am mers la cina obscură, dar Ioana nu a apărut, aruncându-mă în hăul disperării.

Când nu mai aveam nici o speranță, m-am prăbușit într-unul din paturile casei de la munte și am zăcut acolo luni întregi încercând să nu mă gândesc la nimic. La nimic. Doar eu și drogurile, nădăjduind să-mi spal creierul, inima, sufletul. N-am reușit. Ioana îmi apărea iar și iar așa cum o stâncă răsare din ape atunci când vine vremea refluxului. Se încheiase deja un an întreg de durere, arătam jalnic, ochii mi se pierduseră undeva între cearcăne, eram atât de slab încât nici umbră nu mai aveam sau - da! — ... arătam ca o umbră. Eram propria-mi umbră, o imitație groaznică a ceea ce fusem odată. Îmbătrânisem, putrezisem.

Nu știi dacă-ți poți imagina cum te simți atunci când, la un pas de moarte, de înec în cea mai neagră mocirlă, atunci când te-ai obișnuit cu gândul sfârșitului și-l aștepti resemnat ca pe o ultimă scăpare, o mână te apucă de păr și te scoate cu capul la lumină, la aer. Cu asta am putut asocia eu, ultimul telefon. Am auzit la capătul celuilalt al firului vocea Ioanei și mi-a părut venind de mult prea departe; era într-una din diminețile mele mahmure cu dureri de cap și nasul iritat de la atâta zăpadă, căci în noaptea ce trecuse doborâsem recordul în păcălirea simțurilor, trecuse - da! - un an întreg de nopți albe și zile negre și încununasem sărbătoarea asta cu o cantitate frumușică de pudră imaculată.

- Mai ești? a alunecat vocea Ioanei prin telefon și am simțit-o ca pe un jet puternic de apă rece. Sunt în drum spre tine! a adăugat ea și apoi doar tonul s-a încăpățânat să vorbească cu mine.

Mi-au trebuit zece minute să mă dezmeticesc, am năvălit apoi în cada cu apă fierbinte, mi-am tăiat de două ori fața brăzdată de riduri în timp ce mă bărbieream, am sorbit trei cafele amare, am mâncat ceva, am desfăcut o sticlă de votcă și mi-am băut obligatoria rație matinală. Mă simțeam deja mai bine. Apoi am așteptat frământându-mi mâinile. Trecuse deja o oră, am urcat în dormitor și

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

mi-am răscolit sertarul cu fericire artificială, dar nu am găsit decât o țigară cu iarbă, mi-am aprins una și am început o plutire ușoară; Ioana a parcat un Mercedes roșu în fața casei, a intrat, mi-a zâmbit.

Când m-a găsit fumând în dreptul ferestrei, eu eram dus. Mi-a dăruit un volum gros cu numele ei scris mare pe copertă și a plecat. Nu cred că am apucat să-i vorbesc. Îmi amintesc doar că am privit cartea ce-mi zăcea în mâini, supracoperta în alb și negru, titlul cu caractere gotice – “Divina tragedie” – șapte sute și ceva de pagini pe hârtia cea mai bună și un autograf pe prima pagină: “Un adevărat geniu moare la naștere... Poate ai să înțelegi. Să fii fericit!” Dedesubt, semnătura ei simplă, din cinci litere: Ioana. Și atât.

Apoi până la ceea ce sunt acum, au mai trecut doar câteva zile. Am citit cartea aceea care nu semăna cu nimic, nici măcar cu stilul Ioanei, cartea aceea din care nu știu dacă-mi mai amintesc într-adevăr ceva, poate doar faptul că am plâns ore întregi când am terminat-o, poate luni, ori ani, poate o viață.

Pe Ioana, se înțelege, n-am mai văzut-o.

“Bine că ne rămân amintirile”. Refrenul ăsta îmi sună atât de fals acum. Amintirile...

M-am trezit într-o dimineață și puteam să jur că așa făceam de ani întregi, într-un pat, lângă o femeie – soția mea, doi copii năvăleau în cameră și eram fericit așa, ne luau de gât și ne pupau, râdeam și spuneam: “Hai mă-so, fă-le de mâncare puștilor”, mă ridicam la rându-mi din pat, mă spălam pe dinți și-mi dădeam jos barba de o zi; două tartine și o cană cu ceai, îmi luam servieta și plecam la servicii, profesor în orașul acesta, predam *Moromeții*, discutam meciul de seara trecută cu un coleg, soneria suna, mă urcam în autobuz, verigheta îmi rânjea pe un deget pătat de cerneală. Mă întorceam acasă.

Încet-încet, viața cu bucurii și necazuri, o trăiam așa, fără alte probleme în afară de cele financiare; când luam salariul ne permiteam o sticlă mare de Coca-Cola și un pachet de Marlboro, aveam un apartament drăguț cu patru camere, soția mea la rându-i profesoară de Română, Eugenia,

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

un pic grăsuță, părul coafat înțepenit în fixativ, trei inele de aur pe degete, ne cunoscusem în facultate, ne plăcusem și în ultimul an – hop! – un copil. Părinții, alea-alea și-am zis Da! în fața preotului. Chiar ne iubeam. Eram fericiți.

Vara plecam în concediu la mare, toți patru, ne luam locuri la clasa I, bilete la Olimp ori plecam în tabere cu elevii, copii buni, de bani-gata; ai noștri se distrau teribil. Într-un an am plecat la munte, ne luasem mașină, începusem un traseu, oprisem într-un sat, se înnopta, ploua și căutam cazare.

Coborâsem din Dacia verde – ne ajutaseră și socrii să o cumpărăm – și ne târșâiam picioarele printre băltoace și noroi. Undeva după un cot, o casă. Muntele în fața ei și un lac în spate, copiii râdeau. Am leșinat.

M-am trezit. Eugenia plângea pe un pat lângă mine, eu visasem altceva. O figură cu ochi albaștri, apăsători. Visasem cărți și droguri. Mi-am ridicat trupul în capul oaselor și soția mea mi-a sărutat tâmplele.

– Ești obosit. Dormi...

– Unde suntem? mi-au alunecat de pe buze cuvintele.

– Niște bătrâni... ne-au primit la ei. Copiii sunt într-o altă cameră. Ți s-a făcut rău și ai leșinat.

Am aruncat pătura de pe mine, mi-am aprins o țigară și stăteam lângă geamul dincolo de care o lună rotundă și galbenă, desena pe oglinda întunecată a lacului, cărări de lumină. Ca flash-urile unui stroboscop s-au prăbușit în mine secvențe dintr-o lume cu un eu, atât de departe de ceea ce eram. M-am văzut pe malul lacului discutând cu cineva, fumând... Scriind.

– Cine-i Ioana? Am auzit-o pe Eugenia lângă mine. Ai tot repetat numele ăsta. Delirai sau...

– Ioana?! Am îngânat eu și am avut sentimentul unui lapsus groaznic.

***

Dimineața s-a aruncat peste noi trezindu-mă într-o casă în care totul, încetul cu încetul îmi părea familiar. Nu știu, lucrurile veneau unul peste altul acoperind realitatea pe care o trăiam de ani de zile, alături de soția și copiii mei, cu un strat de bizar care mă tulbura teribil. Parcă plutind prin camerele casei ăleia care pentru mine căpăta dintr-o dată o altă semnificație, îmi năvăleau pentru ea alte reprezentări, trăiam aproape alte senzații, alte percepții. Totul se schimba într-un caleidoscop

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

împânzit continuu cu impresia, cu siguranța chiar, că mai văzusem locurile alea, chiar că îmi grevaseră undeva pe creier, pe suflet sau în cine știe ce cămăruță ascunsă a ceea ce eram, leziuni profunde.

Eram, da! – un tip sceptic și deși credeam în existența unui Dumnezeu, nu gustam deloc lucrurile care nu se înscriau în realitatea concretă pe care o puteam verifica – gândeam eu – la fiecare pas.

Și de aceea eram atât de zdruncinat...

Zdruncinat de necunoscutul ce mi se afișa, pentru el – atât de simplu, pentru mine – atât de complicat, nu pricepeam nimic... Vedeam lucruri, locuri, pereți care-mi păreau – Doamne! – atât de cunoscute...

Proprietarii erau amabili, ca toți oamenii de la munte, bucuroși de oaspeți și de faptul că ne-au putut ajuta. Am vorbit cu ei o grămadă de lucruri și i-am rugat – fără să-mi consult familia – să ne mai găzduiască preț de câteva zile. Ceva s-a bucurat teribil în mine când au acceptat, însă în aceeași zi m-am certat pentru prima oară foarte rău cu soția și copiii mei căroră nu le convenea deloc ideea șederii într-un sătuc fără discoteci, fără baruri, fără puștani de vârsta lor. A doua zi urma să ne întâlnim la Brașov cu directorul liceului în care predam și Eugeniei i se părea inadmisibil să ne stricăm buna imagine prin neseriozitate. „*Păi, ce va zice șefu?*”

Când am urlat la ea să meargă la Brașov și să-l pupe undeva pe șefu, m-a privit de parcă ar fi avut o întâlnire de gradul III. Copiii au început să plângă în cor și toți, într-o echipă solidară de scâncete și lacrimi, s-au scurs încetișor spre mașină și au dispărut într-un nor de praf cu pârâit de Dacie verde fără tobă de eșapament. M-a bufnit râsul și – îmi amintesc – nu am simțit nici cea mai mică urmă de tristețe. Ba chiar mă bucuram, mă simțeam nu știu cum... Liber.

În seara aceea m-am străduit mai întâi să-i fac pe bătrânii ce mă găzduiau, să uite episodul divergențelor familiale la care asistaseră și din cauza căroră, mă priveau cu o ușoară undă de dispreț. Au primit banii...

Apoi am coborât în spatele casei, pe malul lacului, cu un creion și jurnalul meu în mână și am stat. Da... nimic altceva. Am stat și am privit. Unduirile timide ale apei, iarba, păsările... Am privit natura și cred că natura într-un fel sau altul, m-a privit. Am simțit asta, de parcă cineva îți face un semn

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

neclar, nefiind sigur că te cunoaște într-adevăr sau că semeni doar cu cineva cunoscut. Curând am adormit acolo și este primul vis de care îmi amintesc, primul vis în care a apărut Ioana. Vorbeam cu ea... De fapt o ascultam vorbindu-mi despre ceva foarte important pentru mine și pentru ea - nu rețin ce, dar în visul meu, fata aceea s-a transformat brusc într-un portret în creion care încă se chinuia să-și deschidă gura de hârtie și să-mi vorbească. Imaginea s-a îndepărtat și am văzut autorul desenului în atelierul său plin de portrete, aplecat peste masa de lucru, strângând nervos o radieră într-o mână cu vene proeminente și degete îngălbenite de tutun ori de pământ galben. Radiera a alunecat pe coala poroasă și chipul Ioanei a dispărut treptat, lăsându-mi doar albul foii, apoi, doar negrul somnului fără vise...

Când m-am trezit zăcând acolo, pe malul lacului, m-am grăbit să mă ascund undeva, în camera mea, dar creierul îmi era încă năclăit de imaginile pe care tocmai le visasem.

Dimineață am răsfoit jurnalul voind să-mi însemnez răbufnirile subconștientului meu și am observat ultima pagină mâzgălită. Mai degrabă erau urmele creionului meu, mutilate cumva de o radieră beată, rânduri neclare pe care nu-mi aminteam să le fi scris. Am simțit în corp senzația de cădere. De parcă aș fi fost cățarat pe schele ce ar fi cedat. M-am prăbușit în adâncurile sufletului meu, pe care l-am găsit cumva, altul. După momente de luptă în interior, rândurile acelea au prins parcă relief, am văzut un titlu și planul unei povești... M-am văzut scriind și am început chiar să o fac, să continui narațiunea aceea pe o idee care încă nu-mi era clară.

Am încheiat textul în doar câteva ore fără să corectez nici măcar un cuvânt. Pe măsură ce scriam îmi suna din ce în ce mai cunoscut și deși în final, nu mi s-a părut extraordinar, am fost tare mulțumit. Eliberat. Am caligrafiat alături - nu știu cum - numele Ioanei și l-am publicat trei luni mai târziu în *Arcada* care s-a grăbit să ne catalogheze drept cel mai promițător debut.

Au trecut zile întregi așa, zile în care așchii dintr-o memorie pe care nu o recunoșteam ca fiind a mea, se aruncau peste mine și au trecut nopți întregi așa, nopți în care mă obișnuisem să o visez pe Ioana, cum tot la fel au trecut dimineți la rând în care-mi găseam povestirile începute în jurnal. Deja nu mă mai miram, nu mai găseam nimic neobișnuit în lucrul ăsta, încetasem chiar să-mi pun întrebări.

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

***

Târziu, după foarte mult timp, pe vremea când mă mutasem iarăși în București și cărțile noastre împânzeau din nou librăriile, obișnuiam să-mi beau cafeaua într-unul din barurile din Unirii. Și într-o dimineață dintr-asta, la *Metropolis*, s-a întâmplat ceva. Spațiul a devenit plan și m-am pomenit închis, înghesuit în ceva mic. Așa, ca-ntr-o nucă. Secvențe, imagini, lumi diferite, universuri întregi au alunecat dintr-o dată în mine. S-au repezit ca o furtună. Bucățele, cioburi... o față aici, o siluetă colo, cuvinte, simboluri, concepte pe care nici măcar nu le cunoșteam. Și multă lumină. Dincolo de care, Ioana îmi zâmbea. Și abia atunci mi-am amintit totul. Abia atunci, când a venit Ideea, am conștientizat tot amarul acestei lumi și toată bucuria. Am caligrafiat pe unul din șervețelele pătate de cafea, *Divina tragedie* și am fugit spre casă. Aveam atâtea de scris...

Acum mă apropiu de final și nu știu dacă acesta înseamnă și sfârșitul meu. Ori începutul.

...Reîntâlnirii mele cu Ioana.

Iași, 2000

139/141

[Pagina anterioară](#)

[Cuprins](#)

[Pagina următoare](#)

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002

Pastel

Satul cunoștea noaptea.

Cu sute de stele aruncate undeva pe cer și luna galbenă, imensă – ca un zâmbet vertical, hepatic, pe care norii, gigantice corăbii cenușii, îl acoperă, lăsând câinii să latre pe întuneric și vacile nemulse să mugească dureros și doar tu, Zamfire, doar tu știi că satul e pustiu cum pustiu mai este poate doar sufletul tău, imens deșert de cenușă, agățat cu tine aici, pe coama dealului, la poalele căruia – tu vezi, nu-i așa? – zac cele zece–doisprezece case cu acoperișuri de țiglă roșie; roșie – da! – ca ploaia de-a căzut când frate'tu a dat ortu'; ți s-au întunecat mințile atunci și i-ai spus maică'ti să-și ia mortăciunea de pe masa din camera de oaspeți, apoi, când l-au îngropat, l-ai auzit Zamfire – știi sigur asta – l-ai auzit cum te-a rugat să-l răzbuni; bun băiat frate'tu ăsta: a vrut să plece departe, la școală, da' cu o zi 'nainte și-a prins o mână la batoză și a rămas așa, ciung, iar într-o altă zi, armăsarul' vostru i-a aruncat o copită-n cap și frate'tu a orbit; a orbit și spunea continuu că el vede, că vede altceva... o poartă imensă, dincolo de care e doar lumină... albă și blândă, iar cei câțiva vecini duhnind a țuică bătrână veneau la el: „Spune-ne și nouă, Chiorule, ce vezi tu” și frate'tu se înflăcăra, Zamfire, și le povestea de poarta înaltă și largă dincolo de care așteaptă lumina și ei se prăpădeau de răs înecându-se cu fumul *Mărășeștilor*, dar frate'tu continua cu și mai multă convingere, cu ochii pierduți între cearcăne, pupilele mari, flămânde, căutând lumină, forme, culori. Și într-o noapte – o luase razna pe semne – a zis că pleacă, așa orb și ciung cum era, dar l-a mușcat un dulău mare și negru de făcea spume la gură frate'tu când a murit, și-i clănțăneau dinții să se spargă și horcăia teribil, și-avea ochii stacojii, injectați.

Ți-a spus să-l răzbuni atunci, în groapă și i-ai promis, deși nici să vorbești nu mai știai – toți îți spuneau *Mutu'*, Zamfire... fratele lu' Chioru a Frosinei și ai știut pe când coseai că a venit vremea; ai auzit bondarul ăla bâzâind și ai știut că e momentul... Era o zi fierbinte de vară și iarba cădea răpusă de lama coasei tale, colo, pe malul râului. Ai așteptat apusul sub apăsarea căruia umbrele toate se lungeau și coasa, o strălucire de fulger decupată parcă de pe cer a retezat gâtul maică'ti, scorpia aia care nu te lăsase niciodată să pleci, apoi ai luat la rând casele și i-ai căsăpiti pe toți sclavii satului

ăstuia și ai fi vrut poate să omori satul, sufletul lui ce vă înmormântase în el viitorul, să omori vitele, fântânile și casele, străzile prăfuite ce nu purtau pe nimeni afară, biserica și cimitirul ce devenise mai mare decât cătunul în care vă târâseră-ți existența, dar nu știai cum și asta te tulbura teribil. Ai încercat să aprinzi șurele și șoproanele în care animalele mârâiau a moarte, dar o ploaie mărunță și rece ți-a năruit planurile; apoi cu părul ud, cu figura și hainele pline de sânge te-ai refugiat aici, pe coama dealului.

Te-ai gândit să pleci, să lași totul în urmă, să încerci să uiți. Acum ești singur; ai scăpat de nenorociții ăia, de curva de maică'ta și de toate lichelele ce o înconjurau; satul e pustiu și nu ai decât să faci ce ar fi vrut atât de mult frate'tu să facă. Acum... poți să pleci.

Doar că ploaia parcă s-a oprit, a încremenit cumva între cer și pământ, animalele au încetat să mugească ori să necheze, să latre, să behăie. S-au oprit toate, chiar și limbile ceasului din turla bisericii au înțepenit și o liniște apăsătoare polenizează totul, îți întortochează sufletul, mintea, inima. Și nu mai știi nimic, poate doar faptul că trebuie să rămâi, că nici o altă soluție nu mai ai.

O buhă a împietrit cu aripile desfăcute în aer iar mâna în care țineai țigara s-a oprit și ea în drumul pe care-l făcea spre buzele tale, spânzurându-se cu fumul de cer. Ochii și-au oprit clipirea și paralizat nu mai poți privi decât satul, cătunul care ți-a deturnat plecarea, monstrul ăsta care ți-a oprit timpul și pe care o să-l vezi o eternitate.

Și ce mult ai fi vrut să pleci...

Capidava, 1999

Antologia LiterNet
2002

volumul 3

Editura LiterNet,
2002